

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.384,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina enaka mesečno Din 25.—

Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Kongres hitlerjevske stranke

Starodavni Nürnberg je zopet odet v svatovsko oblačilo. Kongres narodno-socialistične stranke, ki se ima po strankinih statutih vršiti sicer le vsako drugo leto, se to pot izjemoma vrši že letos in mora biti slavje najvišje zmage voditelja, ki nastopa prvič kot nekronani cesar z vsem sijajem reprezentanta nemške suverenitete. Ni treba izgubljati besed o zunanjem blesku, ki ga zna mojsrstrska propaganda v Nemčiji razvijati, kakor razen boljševiske Rusije menda nikjer ni svetu, in ki zlasti letos ne šteti z njim, ko gre za proslavo doseženega cilja. Sijaj mora biti tem večji, da se obrnejo oči naroda od sene, zatemnjujočih gospodarsko in socialno obzorje.

Začetek kongresa se je izvršil točno po programu in ni dvoma, da tudi rezi-ja nadaljnega poteka ne bo odpovedala. Ne da se pa niti zatajiti in še manj prikriti, da letos v Nürnbergu vendarle ni tistega vrisajočega navdušenja kakor lani, ko se je prvič slavil prevzem oblasti zmagovitega režima. Hitlerjeva poslanica ni našla ničesar novega, kar bi podžgalo entuziazem množic; njegovo naglašanje, da je revolucije konec, je učinkovalo morda celo ohlajevalno. Vsekakor so udeleženci morali misliti na lansko leto in brez dvoma niso prezrili bistvenih sprememb.

Lani so bili junaki dneva rjavosrajčni udarniki. Ramo ob rami z voditeljem je stal visoko vzravnani Röhm, vojskovodja zmagoslavne revolucije in poveljnik pretorancev kljukastega križa. Letos ga ni več in z njim vred ni dolge vrste mogočnih podpoveljnikov. Ni čudno, da se v službeno navdušenje meša skrb, kako dolgo bo še trajala glorijska marsikogar, ki danes še nosi rjavo srajco, jutri pa utegne zapasti čiščenju. Vse slavnostni šum ne pomaga preko dejstva, da je velika doba udarniške armade pri kraju, mnogo prej, kakor so se izpolnile visoko leteče nade, ki so jo zbrale okrog voditeljevega prapora.

Njih mesto je prevzela druga armada, zakonita »Reichswehr«, lani se izključno Hindenburgova vojska. Prišel ni samo Blomberg, prišli so tudi generali, o katerih je bilo nedavno še govorjeno, da so skušali diktirati voditelju razne pogoje. V Nürnberg se je prišel pokloniti tudi general von Fritsch, prijatelj Schleicherjev in mnogo imenovani »mož bodčnosti«. Ali je zapustila »Reichswehr« tradicionalno Hindenburgovo pot, ali je Adolf Hitler krenil za konservativno zastavo? To vprašanje nemara roji velikemu delu zborovalcev po glavi in tudi zunanji svet se vprašuje, kam vodi pot naprej.

Še ena izprememba pada na letošnjem kongresu v oči. Lani so bili najbolj slavljeni gostje v Nürnbergu odposlanci velikega fašističnega sveta, ki so prinesli voditelju Mussolinijeve pozdrave. Sprejel jih je z vsem sijajem Göring, na čigar prsih se je bleščal italijanski Mavricijev red. Nacionalni socializem in laški fašizem sta se pred vsem svetom pobratila kot predstavnika »politične oblike zdravvega razuma«, kakor ju je slavil Hitlerjev namestnik Hess. Tudi ta služba je letos pokopana in v Nürnberg ni prišel niti službeni zastopnik bivše prijateljice Italije. Poti nemškega in laškega fašizma sta šli vsekakor daleč v sosesbi. Zunanje politične skrbi niso zadnje, ki kalijo letošnje svečano razpoloženje.

Vendar pa tudi ne edine. Kajti med tem, ko je v Nürnbergu vsak dan velik praznik, gre realnost nemškega delavstva svojo pot naprej. Njen glasnik pa je dr. Schacht, ki napoveduje popoln moratorij in zahteva črtanje inozemskih dolgov, obenem pa grozi, da se bo Nemčija z omejitvijo potreb in z nadomestilom surogatov emancipirala od vsega sveta. Črna slika gospodarske in socialne Nemčije čudovito kontrastira s sijajem in slavnostnim šumom nürnberških dni. Letos po vsej priliki ne bo ničesar slišati o stanovski obnovi države, tudi od socialnega programa, ki je bil lani še v ospredju, najbrž za letos ni mnogo ostalo, kajti tudi socialno vprašanje rešuje danes gospodarski diktator.

Slavnostni dnevi še niso pri kraju in morda prinesejo javnosti več jasnih pogledov o programu za bližnjo bodočnost, akoravno izrednih razodetij malokdo pričakuje. Kajti izgleda, da hitlerjevsko vodstvo samo še ne vidi pravega izhoda iz nejasne in zamotane situacije.

Narodni socializem je zaenkrat dosegel svoj notranji politični cilj. Najvišja oblast v državi je združena edino v rokah voditelja. Sedaj bo treba rešiti vprašanje, kako se bo ohranila dosežena višina. Govori, bakljade in vojaške parade menda ne bodo dovolj, treba bo plodnosnega ustvarjanja in prave duševne obnove, ki se ne izraža samo v peslih in radikalnem čiščenju. Tu pa se kopičijo težave, kakor jih nemškemu narodu morda še nikdar ni bilo treba prestajati.

Izročitev Matuschke Madžarski
Budimpešta, 7. septembra. AA. Po poročilu z Dunaja bodo Silvestra Matuschko meseca decembra izročili madžarskim oblastem. Kakor znano, je Matuschka svoj čas izvršil atentat na brzi vlak pri Viatorbagu.

SVET DRUŠTVA NARODOV

Zasedanje je otvoril češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš — O sprejemu Rusije bo svet Društva narodov razpravljajal šele jutri

Ženeva, 7. septembra. w. Dopoldne je ob prisotnosti velikega števila občinstva in zastopnikov tiska otvoril češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš 81. zasedanje sveta Društva narodov. Dr. Beneš je bil po alfabetskem redu pozvan, da vodi svet in bo tudi kot poslednji predsednik otvoril prihodnji ponedeljek zasedanje skupščine Društva narodov.

Kakor običajno, se je zasedanje sveta pričelo z javno sejo, na kateri je bil najprej odobren dnevni red in je bilo rešenih več tehničnih in upravnih zadev. Že današnji prvi seji je prisostvovalo več ministrov, med njimi francoski zunanji minister Barthou in angleški pravosodni minister Eden. Na dnevnem redu današnje in jutrišnje seje so samo zadeve tehničnega značaja, pri katerih ni pričakovati daljše debate. Samo pritožba kneza Plessa od

26. maja 1934 bo dala, ako bo svet Društva narodov zavzel obsežnejše stališče, povod za razpravo, menijo pa, da bo ta petična izročena poročevalcu v proučitev. Svet Društva narodov se bo bavil na tem zasedanju tudi s posaarskim problemom. Z veliko napestostjo zasledujejo zlasti razvoj vprašanja o sprejemu Rusije v Društvo narodov. Ker je francoska delegacija opustila svoj prvotni načrt, da že na današnji seji sproži to vprašanje in izsili priznanje stalnega mesta Rusije v svetu, se zdi, da nameravajo v francoskih krogih porabiti prihodnje dni za diplomatske razgovore s posameznimi delegati držav glede ruskega problema.

Spor zaradi Gran Chaca

Današnja dopoldanska seja Društva narodov je trajala komaj četr ure. Svet

je sklenil na predlog mehiškega poročevalca, da predloži spor med Bolivijo in Paragvajem zaradi Gran Chaca skupščini Društva narodov. Svet sam ne bo o tem razpravljajal. Nato je svet na kratko rešil več političnih zadev, kakor poročila o delovanju opijskega odbora, rimskega zavoda za pomočne filme in o prejetih ratifikacijskih listinah.

Rusija in DN

Delegacije so se bavile za tem z najvažnejšim vprašanjem sedanjega zasedanja, namreč s sprejemom Rusije v Društvo narodov. Menijo, da se bodo pogajanja končala brez težav, tako da bo ruski zunanji komisar Litvinov mogel prispeti v Ženevo že prihodnjo sredo. Francoski zunanji minister Barthou je iml danes razgovor z voditeljem obeh delegacij, katerih stališče gle-

Pogoji za sporazum Francije in Italije

Najprej sporazum z Jugoslavijo — Italija ne more zahtevati nobenih posebnih privilegijev v Podunavju

Pariz, 7. septembra. č. Ves pariški tisk se bavi danes z zbližanjem Francije in Italije in ponatiskuje zlasti večeršnje poročilo »Daily Herald«. da se bo francosko-italijansko sodelovanje javno manifestiralo ob priliki Barthoujevega obiska v Rimu že prihodnji mesec.

Toda vse te vesti je že snoči tik pred svojim odhodom v Ženevo demantiral sam francoski zunanji minister Barthou. Razen tega so danes v vladnih krogih v Parizu povsem konkretno trdili, da se kljub vsem prizadevanjem, ki so se pokazale zlasti na italijanski strani, doslej ni moglo doseči ničesar otipljivega za francosko-italijansko zbližanje ter da v dosedanjih odnosih med obema državama sploh še ni prišlo do nikake izpremembe. Po informacijah, ki jih je bilo mogoče dobiti na pristojnem mestu in ki sta jih danes objavila le pariški »Tempe« in švicarski »Journal de Geneve«, vsekakor se ni prišel čas, da bi bilo mogoče govoriti o kakih rezultatih rimskih pogajanj ali celo o kakem splošnem francosko-italijanskem sporazumu.

»Tempe« pravi v svojem uvodniku čisto določno, da mora sporazum med Francijo in Italijo slediti na prej doseženem sporazumu z Jugoslavijo. Razen tega je potrebna vsestranska ukinitve vsakršne kampanje za revizijo teritorialnih mej, kajti razumljivo je, da bi mogla Mala antanta pristati na podunavski pakt, ki naj bi bil glavni sad sedanjih francosko-italijanskih pogajanj, le tedaj, če dobi za dostna jamstva, da se bodo spoštovale sedanje meje njenih držav.

Pogajanja za sporazum pa se ne vršijo samo v Rimu, kjer se je Mussolini že ponovno sestel s francoskim poslanikom de Chamberunom, marveč tudi v Parizu, kjer sta imela Doumergue in Barthou že več razgovorov z italijanskim poslanikom Pignattijem. Na teh sestankih pa so se

dotaknili le sekundarnih vprašanj, kakor vprašanja meje italijanske Libije napram francoskim kolonijam, francoske afriške kolonijalne posesti v splošnem, problema paritete med Francijo in Italijo na morju, položaja italijanskih državljanov v Tunisu itd.

Kot docela netočne so se izkazale vesti, da bi bili razpravljajali tudi o posebnih interesih Italije v Avstriji. Javno je namreč, da Italija glede Avstrije ne more zahtevati nikakih posebnih privilegijev. Avstrija mora ostati popolnoma neodvisna od vseh vlesil. Nobena država ne more napraviti Avstriji zavzetih stališč kakave varuha. To mora biti jasno tudi za Musso-linija, saj so Anglija, Francija, Mala antanta in druge države že od vsega početka mislile le na tako rešitev avstrijskega problema.

V ostalem tudi poročila in komentarji ostalih evropskih listov ne odgovarjajo stvarnosti. Nihče namreč ne more zahtevati, da bi Francija nenadoma izpremenila svojo 15letno politično orijentacijo. V zvezi s tem je treba omeniti, da sedaj celo že italijanski listi poročajo, da bo rumunski zunanji minister Titulescu prispel v Rim ne le kot zastopnik Rumunije, marveč vseh treh držav Male antante. In Rim je tudi že pristal na to, da ga sprejme kot zastopnika celotne Male antante. Pred nekaj dnevi je bila objavljena tudi vest o potovanju dr. Beneša v Rim, pariški krogi pa zatrjujejo, da je bila ta vest vsaj začasno brez prave podlage.

Ženeva, 7. septembra. w. Kakor se doznava iz francoskih krogov, je sedaj gotovo, da bo zunanji minister Barthou posetil Mussolinija v Rimu med 15. in 20. oktobrom. Zdi se, da bo obisk Barthouja pripravljen v času sedanjega zasedanja Društva narodov v Ženevi v razgovorih z baronom Aloisjem, ki se bodo najbrž našli na kolonialna in mornariška vprašanja.

Kongres pravnikov

Včeraj je bil v Zagrebu otvorjen šesti kongres jugoslovenskih pravnikov, ki se ga udeležujejo tudi množestvilni zastopniki drugih slovanskih narodov

Zagreb, 7. septembra. AA. Danes se je pričel VI. kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije. Na kongres je prišlo okoli 1000 delegatov iz Jugoslavije, 195 iz Bolgarije in manjše delegacije iz Češkoslovaške ter Poljske. Bolgarsko delegacijo vodita bivši minister Hoenherc in dr. Konstantin, češkoslovaško dr. Bařnik, poljsko pa dr. Rudvik. Bolgari so bili na današnji seji, ki ji je predsedoval dr. Politeo, že prisotni. Nj. Vel. kralja je zastopal divizijski general Bodi, navzočni pa so bili tudi ban savske banovine dr. Perović, mestni načelnik dr. Krbek, kot zastopnik pravosodnega ministra predsednik stola sedmorice dr. Simić in mnogo drugih uglednih osebnosti. Jugoslovensko akademijo je zastopal bivši minister in profesor pravne fakultete zagrebske univerze dr. Marko Kostrenčić.

Po otvoritvi kongresa je dr. Politeo izrazil najprej zvestobo in vdanost Nj. Vel. kralju in prosil generala Bodiya, naj bo tolmač teh čuvstev na najvišjem mestu. Nato se je s toplimi besedami spomnil pokojnega predsednika kasacijskega sodišča dr. Subotića, ki je nenadoma umrl. Skupščina je predsednikove besede sprejela stoje in z vzkliki »Slava!«

Zatem je kongres pozdravil ban savske banovine dr. Ivo Perović s kratkim nagovorom, v katerem je želel dobrodošlico vsem slovanskim gostom, posebno pa še bolgarskim. Njihova številna delegacija, je dejal ban, nam je dokaz, da je bratski narod dobro pojmoval vzvišeno in modro iniciativo obeh suverenov.

V istem smislu so bili pozdravni govori dr. Simića, načelnika dr. Krbka in voditeljev češkoslovaške delegacije dr. Bař-

nika, poljske delegacije dr. Rudvika in bolgarske delegacije Hoenherca. Vsi govori so bili zelo prisrčno sprejeti. Na kongresu so ugotovili, da sta na programu dve posebno važni točki, namreč želja, da bi se čim bolj izenačili zakonodajstvo Jugoslavije in Bolgarije, in pa, da bi se ustanovila zveza južnoslovanskih pravnikov.

S tem je bila otvoritvena seja zaključena. Popoldne so pričeli zasedati odseki. Na programu so predavanja posameznih pravnikov, ker je pa posebno velika udeležba juristov iz Jugoslavije in Bolgarije, bodo v glavnem tretinali omenjeni dve glavni vprašanji.

Konferenca muzejskih upravnikov

Beograd, 7. septembra. p. V Narodnem muzeju je bila danes konferenca upravnikov muzejev iz vse države, razen s Cetinja. Na konferenci so razpravljali o načrtu zakona o muzejih, s katerim naj bi se uredil položaj muzejskih namestencev. Po konferenci je direktor beogradskega Narodnega muzeja dr. Vlada Petković izjavil, da je bil načrt zakona o muzejih predložen Narodni skupščini že meseca junija. Z njim se hoče unificirati dosedanje zakone o muzejih ter ponoviti krivice v pogledu razvrstitve muzejskih namestencev. Muzejski uradniki naj bi dobili po tem zakonu enak značaj, kakor ga imajo vseučiliški profesorji in nastavljeni. Udeleženci konference so odobrili neredloženi načrt in pričakujejo, da ga bo Narodna skupščina čimprej sprejela.

Mussolini proži roko bližnjemu vzhodu

Italijanski diktator je v Bariju poudarjal potrebo gospodarskega sodelovanja z narodi na Balkanu

Rim, 7. sept. k. Včeraj popoldne je imel Mussolini, ki je davi prispel v Taranto, na velikem fašističnem zborovanju v Bariju govor, ki je bil posvečen tudi poslednjim dogodkom v rimski politiki. Manifestacije, ki so jih organizirali apulski fašisti, so bile že z notranje-političnega vidika nujno potrebne, ker so se baš v Apuliji v zadnjih mesecih vedno bolj pogosto ponavljali upori kmečkega prebivalstva in neredi nezaposlenih. Tudi velesjemu v Bariju je bilo treba dati glede na njegovo vlogo v razvoju gospodarskih odnosov med Italijo, južnim Balkanom in bližnjim vzhodom poseben poudarek. Komčno naj bi bil Bari pred vsem svetom pokazal tudi na korake fašistične zunanje politike v novi smeri.

Mussolini je v svojem govoru, ki ga je poslušalo 300.000 ljudi, med drugim izjavil: Tritisot let zgodovine nam dovoljuje, da gledamo s suverenim pomilovanjem na neke doktrine, ki jih širijo z ene strani Alp potomci ljudstva, ki ni poznalo niti pisane besede, da bi ghanilo dokumente svojega lastnega življenja, dočim je Rim že imel svojega Cezarja, Vergilia in Avgusta.

Množica je s svojim odobravanjem dokazala, da je razumela pomen teh besed,

ki oporekajo tradicijo nemški kulturi, ki jo prav sedaj skuša narodno-socialistični režim postaviti na osnovo stare germanske zgodovine. Zanimiva je tudi ugotovitev tukajšnjih političnih krogov, da so bile te Mussolinijeve besede odgovor na Hitlerjev govor v Nürnbergu o kulturnih postulatih narodnega socializma.

Posebno jasno pa se je izrazil o novi italijanski politiki napram bližnjemu vzhodu. S poudarkom je pozdravil zastopnike tujih držav, ki so prišli na velesjem v Bari, nato pa je dejal: Zlasti pa pravim narodom na bližnjem vzhodu, ki so nam še posebno blizu, ki jih poznamo in s katerimi smo že stoletja imeli neposredne stike: Verujte v voljo fašistične Italije do sodelovanja, delajte z nami, izmenjavajmo si blago in ideje, potrudimo se in zastavimo solidarno vse svoje sile, da se rešimo depresije, ki tlačijo duhove in mori življenje.

V ostalem delu svojega govora je Mussolini razpravljajal o razmerah v Apuliji, o njenih političnih in kulturnih tradicijah in o njenih nalogah v okviru fašistične države, ki naj v gospodarskem pogledu ustvari vse večjo socialno pravico, kakor jo je užival italijanski narod doslej.

Poslabšanje zdravja predsednika Masaryka

Praga, 7. septembra. w. Glede na razširjene govorice o poslabšanju zdravstvenega stanja predsednika Masaryka javljajo danes nekateri listi, da bodo pričeli izdajati uradne bulletine o njegovem stanju. Obenem izjavljajo, da pri predsedniku Masaryku ni samo njegov dolgoletni telesni zdravnik, temveč opazuje njegovo zdravstveno stanje tudi šef klinike za notranje bolezni, prof. Pelnar.

Sklepi svetovnega kongresa za mir

Locarno, 7. septembra. AA. Svetovni kongres za mir je imel danes svojo zadnjo sejo. Razorožitelni odbor, ki mu je predsedoval švicarski delegat Haeblerlin, in odbor za sodobna vprašanja pod predsedstvom profesorja Pelle iz Bukarešte sta opravila važno delo. Kongres je sprejel resolucijo, v kateri pravi, da je razorožitev še vedno mogoča. Posebna komisija bo proučila vprašanje o izpremembi pakta Društva narodov. Kongres se navzile temu izreka za ohranitev temeljnih načel tega pakta. Semkaj spada predvsem načelo o enakosti vseh držav. Tudi sistem regionalnih paktov ima svoje koristi, če bodo države spoštovale njegove določbe. Pakti pa ne smejo biti naperjeni proti nikomur, najmanj pa, da bi katero državo obkoljevali. Glede Posaarja je kongres mnenja, naj bi bile volitve svobodne in naj se volilna borba ne vrši kot borba dveh zainteresiranih držav.

Rusko-ameriška trgovinska pogajanja

Washington, 7. septembra. w. Trgovinska pogajanja med Sovjetsko unijo in Zedinjenimi državami so se izjalovila. Predsednik Roosevelt je odklonil rusko zahtevo po dolgoročnem posojilu sto milijonov dolarjev. Prav tako je odklonil povečanje vsote 200 milijonov dolarjev za trgovinske kredite.

Obsedno stanje na Kubi

Santiago (Kuba), 7. septembra. AA. Ker je prišlo do streljanja med študentskimi demonstranti in federalnimi četami, je vlada proglasila obsedno stanje. Mnogo oseb je ranjenih. Oblast je več demonstrantov aretirala.

Karambol vlaka z avtomobilom
Köln, 7. septembra. AA. Tu je vlak trečl v neki avtomobil, pri čimer je bilo ranjenih 14 ljudi.

Odhod naše delegacije v Ženevo

Beograd, 7. septembra. p. Nocoj je odpotovala naša delegacija na zasedanje skupščine Društva narodov v Ženevo. Predsednik in prvi delegat je zunanji minister Boško Jevtić, delegata sta senator in minister n. r. dr. Marko Kostrenčić ter podpredsednik senata dr. Miroslav Ploj, namestniki delegatov pa stalni delegat pri Društvu narodov Konstantin Fotić, profesor beogradske univerze Ivan Todorović in svetnik zunanjega ministrstva dr. Ivan Subotić. Glavni tajnik bo svetnik stalne delegacije pri Društvu narodov Milan Stevanović, tajnik pa vršilec dolžnosti šefa kabineta zunanjega ministra Vladimir Marković.

Eskont klirinških terjatev

Beograd, 7. septembra. AA. Na podlagi pooblastila finančnega ministra je izvršni odbor Narodne banke na seji dne 6. t. m. sklenil dovoljevati izvoznikom posojila na podlagi klirinških terjatev, ki še niso na vrsti glede izplačila. Ta sklep velja za sedaj za terjatve izvoznikov na podlagi plačilnega sporazuma z Nemčijo in na podlagi zadržanih 30% po sporazumu z Grčijo. Za terjatve v Nemčiji se bodo dovoljevala posojila do zneska 80% po klirringu plačilnih, toda še nedospelih vso, na neizplačane dele fakturirnih zneskov po plačilnem sporazumu z Grčijo pa se bodo dovoljevala posojila v polnem znesku. Pri izplačilu posojila se odbijejo eskontne obresti Narodne banke v znesku 6.5% (za tri mesece). Če pa se opravi izplačilo odgovarajočega zneska po klirringu prej, tedaj se izvozniku vrnejo preveč plačane obresti. Prošnje za posojilo, ki se bodo obravnavale po nujnem postopku, hkratu s avizom Narodne banke o opravljenem vplačilu za račun izvoznika na zbiralnih računih, je treba predložiti pristojni podružnici Narodne banke, kjer dotični izvoznik prebiva, v Beogradu pa na sedežu centrale, na predpisanih obrazcih, ki se lahko dobe pri vseh podružnicah Narodne banke.

Sodelovanje s Turčijo

Ankara, 7. septembra. p. Anatolska agencija poroča, da je bila sedaj poleg trgovinske pogodbe in konvencije o vzajemni pomoči sklenjena med Turčijo in Jugoslavijo tudi konvencija o izročanju zločinov.

Povratek Tataresca v Bukarešto
Bukarešta, 7. septembra. AA. Predsednik rumunske vlade Tatarescu se je ob 13. vrnil v Bukarešto.

VMRO na umiku

Makedonska dobrodelna bratstva — glavna organizacija makedonske emigracije — proti vsakemu terorizmu

Sofija, 5. septembra. Včerajšnji dan pomeni važen mejnik v smotanju in delovanju makedonske emigracije v Bolgariji. Vlada Kimona Georgijeva je 30. m. sprejela zakonsko uredbo, ki se z izredno oostrostjo obrača proti nezakonitim organizacijam in njihovim pomagačem ter je odločno v prvi vrsti naperjena proti teroristični VMRO Vanče Mihajlova. Prav posebej je namreč poleg drugega poudarjeno v 1. členu uredbe, da se njene določbe nanašajo na vse organizacije, skupine ali njihove odseke, ki »propovedujejo ali izpodbujajo na zločine ali sovražna dejanja proti tuji državi ali v isti namen uporabljajo zločine, nasilstvo z orožjem ali teroristična dejanja«. Kazni so zelo visoke, gredo do 10 let ječe in so združene z globo do 100.000 levov. In to velja za samo ustanavljanje, organiziranje in sodelovanje pri takih organizacijah ter podpiranje njihovih smotrov in zakrivanje njihovih ustanavljanj, obstanka in delovanja, pa celo tudi posameznih članov. Teroristična dejanja se kaznujejo posebej po že obstoječih zakonih.

Strogost te zakonske uredbe ni presenetila bolgarske javnosti, ki vidi v njej trdno voljo vlade, da se s popolnim zatrtjem terorističnih organizacij, zlasti pa VMRO, napravi mir in red v državi sami in za vedno prepreči zločinsko izzivanje sosedstva, ter jo v polni meri odobrava vključ v svoj neprikriven naklonjenosti napram makedonski emigraciji vobče, ki je bila, je in vsekakor tudi ostane važen činitelj v vsem bolgarskem javnem življenju. Kako je ta uredba vplivala na razne kroge makedonske emigracije, ni lahko dognati, toda zelo značilno je, da so se na sestanku predstavnikov makedonskih dobrodelnih bratstev, zakonito dovoljene organizacije makedonske emigracije, ki se je vršil včeraj v Sofiji, da bi se izvolilo začasno vodstvo, ki bi vodilo organizacijo do prihodnjega kongresa (večina dosedanjega vodstva je v zaporu zaradi svojih zvez z VMRO), podajale izjave, kakor se doslej niso nikdar slišale na takih sestankih in pomenijo popoln preobrat v nazorih in mnenju makedonstvujuščin.

Sestanku, na katerem je bilo nad 300 zastopnikov nad 200 bratstev od vseh 250, je predsedoval Gligor Atanasijev (Atanasijev, bivši odvetnik v Kavadarju, ki je pred tremi leti pobegnil iz Jugoslavije in v Ženevi z dvema tovarišema vložil pri Društvu narodov petico o »zatiranju Makedoncev« v Jugoslaviji, pa se je pozneje sprijel z VMRO in Vančo Mihajlovim), ki je poudarjal, da mora makedonska emigracija kreniti po novih poti, po poti sporazuma med bratskima narodoma, bolgarskim in jugoslovanskim, in aktivno sodelovati pri delu za ta sporazum.

Ko je neki mihajlovec predlagal počastitev spomina Todor Aleksandrova, je Atanasijev odgovoril, da je bilo doslej dovolj umorov in zločinov in imenu Aleksandrova, pa naj se sedaj ne počasti samo spomin Aleksandrova, temveč vseh Makedoncev, ki so padli v medsebojnem boju in to naj bo opomin, da se ne more več med seboj. Protigrobovi so nato z željo, da bi se makedonska emigracija, ki se je toliko osramotila pred svetom, zopet rehabilitirala, predlagali, naj se počasti spomin polkovnika Marinopoljskega, čigar smrt so zakrivilo »krvave roke izrodov Makedonije in orodja tujih koristit«. Zborovalci so ob viharnem odobravanju, stoji in vzključajo: »Sramota! Doli morilci! Morilci niso naši bratje!« počastili spomin te žrtve VMRO.

V obširni razpravi so bili nato sprejeti razni predlogi, zlasti pa, da mora novo začasno vodstvo pripraviti vse, da se v treh mesecih sestane redni kongres, da se po-

polnoma reorganizira življenje makedonske emigracije v okviru zakona in ob popolni izključitvi vsakterih zvez z nezakonitimi. Absolutno je treba popolnega preloma s prošlostjo in organizacija naj se posveča izključno le mirnemu kulturnemu delu, da se tako zopet pridobi spoštovanje bolgarskega in svetovnega javnega mnenja. Novo vodstvo naj se popolnoma podrejuje vnanji politiki sedanje bolgarske vlade in še prav posebej v odnosih z neposrednim sosedstvom. Njegova posebna dolžnost je, da onemogoči vsakteri teroristična dejanja.

V začasno vodstvo je bil izvoljen za predsednika gimnazijski ravnatelj Dimitrij Mirčev, z njim pa še osem članov, vse v bolgarski javnosti znanih in spoštovanih mož.

Tako je prišlo do popolnega preobrata v zakoniti organizaciji makedonske emigracije, makedonskih dobrodelnih bratstev, ki je bila do zadnjih časov samo zakonit plašč za zakrivanje in podpiranje zločinskega terorizma VMRO. Dan 2. septembra 1. 1934. si je torej treba dobro zapomniti!

Tiralica za voditelja makedonstvujuščin

Sofija, 7. septembra. AA. Vsi današnji jutranjki objavljajo uradno poročilo ravnateljstva sofijske policije, ki poziva 10 članov razpuščene nezakonite makedonske revolucionarne organizacije Vanče Mihajlova, naj se v roku 10 dni predajo oblastvom. Našteti so: Vanče Mihajlov Gavrilov, Georgij Ivanov Nastev, Borisov Dranov, Slave Naumov Hristov, Dimitar Ivanov Medarov, Atanas Stojanov Argirov, Mihajlo Ilijev Karajordanov, Vladimir Georgijev Cernozemski, Boris Georgijev Ignjatov, imenovan Al Capone, in Dmčo Stefanov.

Prva dva poziva policija kot člana centralnega odbora razpuščene nezakonite revolucionarne organizacije, tretjega kot člana namestnika omenjenega odbora ter krajevnega načelnika te organizacije za Sofijo, ostale pa kot člane te organizacije.

Policijsko ravnateljstvo podaja v svoji okrožnici podoben osebni popis omenjenih oseb, vsi današnji jutranjki pa prinašajo razen tega popisa tudi njihove slike.

Poziv policijskega ravnateljstva se glasi: Če se omenjene osebe v roku 10 dni ne predajo oblastem, jih bo sodišče na podlagi čl. 14 zakonske uredbe o zaščiti državne varnosti proglasilo za sumljive zločince in jih bo vsak državljan imel pravico prijeti in izročiti oblastem, pri čemer bo imel vse pravice policijskih organov.

Vančo Mihajlova in Kirila Dranogova išče policija kot inspiratorja tudi mnogih umorov, ugrabljenj in drugih zločinov. Slave Hristov je osumljen tudi umora novinarja Todor Jukča, policista Koste Buškova in sportnika Keza. Dimitrije Medarov je ubil publicista Vladimira Pundeva in ima na vesti še druge zločine. Atanas Argirov je ubil Todorja Toskara in napadel Dimitra Tomalevskega ter ubil Sv. Vrača. Mišo Karajordanov je bil organizator nasilne ugrabitve Simeona Kavrakirova in je izvršil tudi druge zločine. Vladimir Cernozemski je ubil Nauma Tomalevskega in ima še druge umore na vesti. Boris Ignjatov je ubil Borisa Trojeva in policista Kosto Bučkova ter sodeloval kot šofer pri drugih umorih in ugrabljenjih. Dmčo Stefanov je obdolžen mnogih terorističnih dejanj.

Konference JNS

Beograd, 7. septembra. p. Zaradi kongresa interparlamentarne unije, svecenosti v Prokuplju, potovanja parlamentarcev v Turčijo itd. v mesecu septembru se je moral izpremeniti vrstni red konference JNS v posameznih srezih. Konferenca v Smederevu bo 22. septembra in ne 16. septembra kakor je bilo prvotno objavljeno. Za konferenco v Somboru, Sremski Mitrovici in Velikem Bečkereku bo določen datum kasneje, dočim ostanejo roki za Novi Sad 11. septembra, Požarevac 21. septembra in Vršac 27. septembra v veljavi. V saviški banovini bodo konference v drugi polovici oktobra in sicer v Osijeku, Bjelovaru, Varazdinu, Zagrebu, Karlovcu, Crikvenici in Gospiću. Točni datumi teh konferenc bodo objavljeni še te dni. V drinski banovini bodo konference sreskih organizacij JNS v Čacku 1. oktobra, v Užicu 3. oktobra, v Valjevu 4. oktobra, v Koviljači 5. oktobra, v Tuzli 6. oktobra in v Sarajevu 8. oktobra. V vrbski banovini bodo v Doboju 7. oktobra, v Mrkonjić-gradu 10. oktobra, v Banjaluki 11. oktobra in v Bosanski Krupi 12. oktobra. V primorski banovini bodo sreske konference JNS v Kninu 11. septembra, v Splitu 12. septembra, v Livnu 13. septem-

Pogreb dr. Subotića

Beograd, 7. septembra. p. Danes je bil svecan pogreb pokojnega predsednika kassacijskega sodišča dr. Dušana Subotića, na čegar krsto je pustil položiti venec tudi Nj. Vel. kralj. Pogrebu se je udeležilo poleg drugih članov vlade z ministrskim predsednikom Uzunovićem na čelu, razni drugi odlični predstavniki javnega življenja ter zastopniki mnogostevnih nacionalnih in kulturnih društev. Odlično je bila zastopana tudi odvetniška zbornica, posebno veliko pa je bilo sodnikov. Od pokojnika se je poslovil sodnik kassacijskega sodišča Sava Šabčanin, k opelu v cerkvi pa je prisel tudi zastopnik Nj. Vel. kralja, podpolkovnik Mušićki. Po opelu je izpregovoril v spomin pokojnika episkop Vukotić, za njim pa se je poslovil od njega minister pravde Boža Maksimović, ki je med drugim dejal, da je dr. Subotić sicer umrl, vendar pa je v svojem življenju pokazal, kaj zmora njegova Sumadija. V imenu vrhovnega državnega tožilstva se je poslovil od zaslužnega

Napredna gorenjska občina

Z Ovisi nam pišejo:

Pri ponovni ureditvi slovenskih občin so Ovisi zopet postale samostojna občina in so bile zato potrebne nove občinske volitve. Izvršene so bile 17. junija. Kakor je »Jutro« že takrat poročalo, je pri volitvah lepo zmagala nacionalna lista, čeprav so združeni nasprotniki napeli vse moči, da bi si občino priborili oni. Pristaviti je še treba, da so bili v volilnem odboru skoro sami nasprotniki nacionalne liste in da je bil na vselej nasprotnikov tik pred volitvami zamenjan tudi predsednik volilnega odbora.

Čeprav »torej o upravičenosti in pravičnosti nacionalne zmage ni moglo biti dvoma, so se nasprotniki kljub temu pritožili na upravno sodišče. Njihova nakana se jim je toliko posrečila, da so zavlekli prevzem občine po novem, nacionalnem odboru, čeprav bi se po določilih zakona moral prevzem izvršiti v dveh tednih.

Pred upravnim sodiščem v Celju so nasprotniki temeljito pogoreli. Druga tudi nihče ni mogel pričakovati, ker so se volitve izvršile v naravnost vzornem redu in pod strogo kontrolo nasprotnikov nacionalne liste. Upravno sodišče je svojo sodbo izdalo že pred dobrim tednom. Prebivalci oviske občine so z veseljem sprejeli na znanje to zadoščenje, ki so ga dobili z odklonilno razsodbo sodišča. Sedaj samo še žele, da bi novi občinski odbor, ki uživa zaupanje ogromne večine občanov, nemudoma prevzel občinske posle. Prosijo zato pristojne oblasti, da onemogočijo vsako nadaljnje izmikanje nasprotnikov in da odredijo vse potrebno, da bo občina čim prej prišla v roke onih mož, katerim so jo zaupali volilec.

Prvi večer slovanskih plesov

Snoči se je vršil na sokolskem telovadišču prvi večer slovanskih plesov. Vreme je bilo kakor nalašč za prireditev na prostem in telovadišče je napolnila ogromna množica občinstva. Prireditev se je pričel po 17. uri. Pred pričetkom je slovanske goste pozdravil predsednik Tujsko-prometnega sveta in podžupan prof. Jarc, ki je v svojem govoru izrazil obžalovanje, da zaradi ozkosti avstrijske vlade ni so mogli priti med nas zilijski Slovenci. Ob koncu govora se je zahvalil visoki pokrovitelj festivala Nj. Vel. kraljici in občinstvo je z vzklikanjem izkazalo vdanost kraljevskemu domu.

Prireditev so otvorili Bolgari iz Sofije. Občinstvo jih je burno pozdravilo. Sledili so Belokranjci, za njimi Istrani, nato Šumadijci, potem plesalci z otoka Krka, zopet Bolgari, zatem Slovaki in nazadnje plesalci iz daljne Gjevrgije. Zadnje tri točke so ob krasnem toplem večeru osvetljevali žarometi. Prireditev je imela poln uspeh in ostane gledalcem v trajnem spominu. Podrobnejše poročilo objavimo v ponedeljskem »Jutru«.

Avstrijci kršijo konvencijo o obmejnem turistskem prometu

Prijatelj našega lista, znan slovenski topiselec, nam piše:

S pravilno, od jugoslovanske policijske oblasti potrjeno legitimacijo SPD v Mariboru sem v avtu na cesti Prevalje-Pilberk hotel prekoračiti pred dnevi državno mejo. Avstrijska obmejna oblast me je zavrnila, češ da je mali obmejni promet že dva tedna uklenjen. Nato sem dal z jugoslovanskega postajališča Homec telefonično vprašati avstrijsko postajo Pilberk, če s pravilno opremljeno legitimacijo SPD lahko potujem z vlakom skozi Pilberk v Železno Kaplo in od tod poš na Obr. Odgovor se je glasil: »Da«. Ko pa sem potem na kolo dvoru v Pilberku službojučemu uradniku pokazal svojo legitimacijo, je osorno odgovoril: »S tem se ne smete peljati dalje! Tako morate zapustiti avstrijski vagon, vstopiti v jugoslovanskega in se s prvim vlakom odpraviti nazaj v Jugoslavijo. Opozoril sem uradnika na konvencijo o obmejnem turistskem prometu, ki ni bila uklenjena. Odgovoril mi je, da je bila uklenjena že pred petimi tedni. Na poti iz avstrijskega v jugoslovanski vagon sem komaj za 10 sekund obstal. Uradnik je stopil pred mene in mi robato zagrozil: »Če ne vstopite na mesto v vaš vagon, vas dam aretirati.«

Uradniku, ki me je ustavil z avtom, sem skušal dopovedati, da »mali obmejni promet« ni identičen z »obmejnim turistskim prometom« in da me mora torej pustiti čez mejo. Tega ni mogel razumeti ter je ponovno izjavil: »Vi morate nazaj! Pa se pritožite!«

Nemirna Avstrija

Dunaj, 5. septembra. p. Ni še ponehala akcija varnostnih organov proti avstrijskim narodnim socialistom, ko so sedaj nenadoma komunisti zelo zapopeli avstrijsko in zlasti dunajsko policijo. Na podlagi ovadbe so policijski organi izvedli v Floridsdorfu večjo ekapino komunistov, organiziranih v ilegalni organizaciji, ki je pripravljala demopstracije in nered. Tudi v predmestju Favoriten so izsledili večje skupine organiziranih komunistov. Bilo je aretiranih več ljudi, 50 komunistov so že odpravili v koncentracijsko taborišče v Wöllersdorfu.

Veliko vznemirjenje so v avstrijski javnosti povzročile tudi vesti o anonimnih grozljivih pismih, ki jih pošiljajo narodno-socialistični zarotniki na Spod. Avstrijskem ekapentom in predstavnikom sedanjega režima. Zarotniki so celo vrsto članov avstrijske vlade in drugih zastopnikov sedanjega režima v Avstriji obodili na smrt. Grozila na pisma, sestavljena v tem smislu, so dole prešli že minister Fey, državni podtajnik Karwinsky, polkovnik Adam in drugi. Državne oblasti so odredile strogo preiskavo zaradi teh pism. Vladni komisar na Spod. Avstrijskem major Bar je dal celo aretirati nekaj uglednejših in imovitejših narodnih socialistov. Zaradi tega je sedaj tudi sam prejel alična grozila pisma.

Radijske aparate »Radio«, »Eumig«, »Minerva« in »Orion«, auto-aparate, ojačevalce, zvočni kino, orjaške zvočnike i. t. d. razstavlja ob paviljonih »M« in »N« na velesejmu »Radio«, reg. z. z om. z. v Ljubljani, Miklošičeva 7

Važni sklepi Osrednjega urada za zavarovanje delavcev

Novi predpisi za nalaganje imovine

Ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je na seji dne 5. t. m. odobrilo računsko zaključke za leto 1933.

Izločeno je sklenilo naprositi ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da bi izposloval izplačilo dolga državnih ustanov in občin na prispevkih, kajti ta dolg znaša preko 30 milijonov Din. Zaradi polboljšanja financ delavskega zavarovanja je ravnateljstvo sklenilo uvesti nadaljnjo štednjo na upravnih stroških do skrajnih meja. Krajevnim organom se nalaga dolžnost, da posvetijo vso pažnjo pravočasnemu pobiranju prispevkov. Glede na okolnost, da poslodajalci še vedno dolgajo znatne zneske na odtegnjenih prispevkih, je ravnateljstvo Osrednjega urada sklenilo naprositi ministra za socialno politiko, da bi se uzakonila določba, da ima oni del prispevka, ki ga poslodajalec zadrži od plače ali mezde, značaj poslodajalca zaupnega denarja.

Delavske in nameštenske organizacije, kakor tudi delavske zbornice so podvezle akcijo, da se razširi na vso državo pokojninsko zavarovanje privatnih nameštencev, ki obstoj danih v dravski banovini in Dalmaciji. Ravnateljstvo Osrednjega urada je to akcijo podprlo in je sklenilo zaprositi ministra za socialno politiko, da v čim širšem obsegu izkoristi pooblastilo v finančnem zakonu glede razširjanja pokojninskega zavarovanja nameštencev.

Ravnateljstvo je nadalje razpravljalo o načinu nalaganja imovine Osrednjega urada. Od te imovine je danes naloženo v denarnih zavodih okrog 7 milijonov Din, v vrednostnih papirjih za 9 milijonov Din in v nepremičninah 208 milijonov Din. Imovina nezgodnega zavarovanja more nositi najmanj 6% čistega dohodka. Denarni zavodi pa so zmajali obrestno mero in po uredbi o maksimiranju obrestne mere ne

smemo plačevati za vloge višjih obresti nego 5.5%. Vrh tega mora Osrednji urad od letošnjega februarja naprej plačati 6% redni davek od dohodkov obresti. Glede na to situacijo bo moral Osrednji urad znižati krajevnim organom obresti za dolžne prispevke od 6 na 5.5 ali 5%. To znižanje bo pomenilo dejansko za Osrednji urad izgubo od poldrugaj milijona Din letno. To izgubo pa bo treba čim prej nadoknaditi.

Ravnateljstvo je nadalje sklenilo, da se spremene določbe 4. odstavka § 244 statuta in da se v bodoče razpoložljiva gotovina glavnice pokriva in sigurnostnih rezerv nalaga takole: 1) največ 35% v pu-pilarnih vrednostnih papirjih, zlasti v obveznicah državnih in samoupravnih posojil; 2) največ 35% v dolgoročnih hipotekarnih posojilih občinam, mestom in banovinam za izvajanje splošno-koristnih javnih del in za zdravstvene ustanove (gradnja vodovodov, kanalizacij, elektrifikacij, bolnišnic, cenenih stanovanj, za melioracije itd.); 3) največ 25% v privilegirane in komunalne denarne zavode, kakor so Državna hipotekarna banka, Privilegirana agrarna banka, Obrtna banka kraljevine Jugoslavije, mestne hranilnice in silne ustanove; 4) ostanek v lastne premične in nepremične vrednote s trajno vrednostjo. Ta sklep, ki je važen za zboljšanje naših gospodarskih razmer, bo moral dobiti še odobrenje ministra za socialno politiko. S tem sklepom bo Osrednji urad uporabljal rezerve in fonde za gradnjo socialnih in zdravstvenih ustanov ter za razvoj naših mest, občin in gospodarskih centrov. Denarna sredstva, ki se zbirajo pri delavskem zavarovanju, se bodo na ta način vračala gospodarstvu v obliki hipotekarnih amortizacijskih posojil, kar bo gospodarstvu gotovo v korist.

Konec hajduka Ivana Babejića

Beograd, 6. septembra.

V obliki čuprije so že nekaj dni orožniki s pomočjo kmetov zasledovali razbojniško tolpo, ki je oropala v zadnjem času več samotnih posesti. Ker so domnevali, da je bil v tej tolpi tudi zloglasni hajduk Ivan Babejić, so bila zasledovanja izvedena s posebno vneto na velikem področju. Razbojnik in zasledovalci sicer niso nikjer trčili skupaj, streljalo pa se je dosti in v noči od torika na sredo so zasledovalci pri vasi Paljanu ustrelili nekoga razbojnika, o katerem domnevajo, da je Ivan Babejić. Tovariš ustreljenega razbojnika pa je ranjen pobežal in ga dosegel še niso mogli zajeti.

Ivan Babejić hajdukuje že od leta 1919. In so že leta 1921, razpisali na njegovo živo ali mrtvo glavo 5000 Din. Ker je zagrabil mnoga razbojstva in tudi umore, so leta 1927. povišali nagrado na 50.000 Din, pozneje pa celo na 100.000 Din. Hajduka Babejića so zasledovali že močni orožniški oddelki po velikem delu moravske in dunavske banovine, a tudi mnogi kmetje, so jim pomagali, da bi se rešili krvoločnega razbojnika in si prisluzili nagrado. Vsi napori pa so bili zaman in okrog in okrog hajduka Babejića se je razpletel krog vsakršnih legend. Po vaseh se je razširilo tudi prepričanje, da tega hajduka ne zadene nobena krogla. Povod takih govoric so bili primeri, v katerih se je hajduk izkazal za nenavadno vztrajno in drznostjo. Pred nekaj leti so ga n. pr. orožniki in kmetje obkolili v homoljskem srezu v neki samotni kolibi. Oboroženih zasledovalcev je bilo toliko, da bi bili lahko s svojimi strelji popolnoma raznesli staro kolibo. Prebrisani hajduk je to vedel in odločil se je za naglo delo. Vlekel se je na tla poleg najožje stene, pred katero je stal lahko samo en strelec. Mirno je štel krogel, ki so prebile deske, in ko jih je naštel pet, je planil ven ter pobli na tla strelca. ki je baš — repetiral. Podobnih predznakov in vzjav je vprizoril še več in to je bilo novod njemovega legendarnega slovesa. Kmetje so bili tudi prepričani, da je velik del svojega plena odnesel v Buko-

rešto in da preživi tam vsako leto po nekaj mesecev kot posestnik lepe hiše.

Razbojnik, ki so ga ustrelili pri Paljanu, odgovarja po starosti in postavi hajduku Babejiću, ni pa še prave gotovosti, da je res on. Preiskovalni organi so pozvali iz Laznice, od koder je Babejić doma, več vaščanov, da bi ugotovili identiteto. Te priče tudi ne bodo posebno zanesljive, kajti vsa preteklost hajduka Babejića je v pravi razbojniški temi. Točno vedo o njem samo to, da je bil takoj po vojni zaprt zaradi nekih zločinov in da je utekel iz zapora naravnost v gozdove.

Letalska tekma okoli Evrope

Varšava, 7. septembra. AA. Letalska krožna tekma okoli Evrope, ki se je udeležuje 32 letal, se je začela davi ob 5. Posamezne skupine so startale vsakih 5 minut. Njihov red so izžrebali Italijanski letalec Colombo je moral v poslednjem trenutku popravljati motor in je startal s 30 minutno zamudo šele ob 5.45. Pri startu je začelo deževati, pozneje je pa nastala še nevihta. Prva etapa je Varšava-Königsberg-druga pa Königsberg-Berlin.

Königsberg, 7. septembra. AA. Zaradi neugodnega vremena je etapni odbor za evropski krožni polet v Königsbergu ob 6.45 sklenil odgoditi start za drugo etapo (Königsberg-Berlin). Ker se je vreme pozneje popopravilo, so okoli 9.30 sklenili polet nadaljevati.

Berlin, 7. septembra. AA. Na letališču Tempelhofu so pripravili vse za sprejem tekmovalcev na evropskem krožnem poletu. Na letališču sta bili pripravljeni dve četi narodno-socialistične letalske organizacije, da pomagata tekmovalcem, če bi bilo treba.

Prve letalce krožnega poleta po Evropi so pričakovali iz Königsberga ob 13, ker pa so bile vremenske razmere slabe, sta prva letalca pristala šele ob 17.11. Bila sta to nemška letalca Carl in Werner. Vsi, ki so pristali po 20. uri, dobe kazenske točke.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za soboto: Večinoma jasno, toplo, možnost neviht.

SELS VICHY-ETAT

**ZA LASTNO IZDELOVANJE
ALKALICNE VODE ZA PREBAVO
DOMA**

**Zobni kamen prizadeva bolečine,
Kalodont jih čudežno ukine!**

SARGOV KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

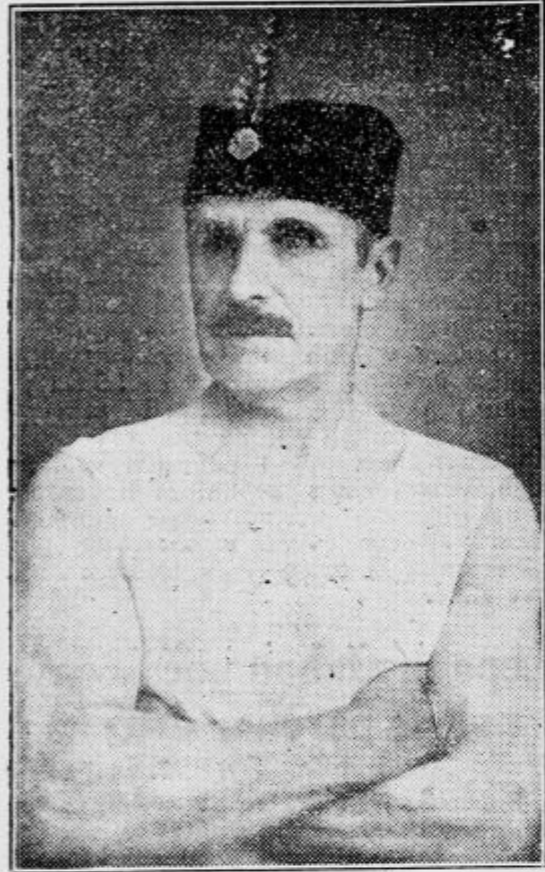
Naši kraji in ljudje

Matije Benčana sokolski zlati jubilej

(1884 — 1934)

Matija Benčan v Celju, prvi naš sokolski telovadec evropskega formata v najsijsšem smislu besede proslavlja 2. septembra pomemben jubilej. Tistega dne bo poteklo 50 let, odkar je kot telovadec Ljubljanskega Sokola prvič nastopil pri javni telovadbi v Postojni.

Tedaj je bilo Benčanu 18 let. Rodil se je v Ljubljani 2. marca 1866. Že kot dijak ljubljanske realke je imel silno rad telovadbo ter je bil med svojimi sošolci vedno najboljši telovadec. Ko je leta 1884 stopil v službo, je postal član Ljubljanskega Sokola.

Bil je takoj predtelovadec. Na svojem prvem nastopu v Postojni je vzbudil veliko pozornost s svojimi veletoci in saltom. Leta 1890, je postal učitelj ali načelnik Ljubljanskega Sokola in je bil kot tak njega telovadni vodja.

V Ljubljanskem Sokolu je bil vedno močan češki sokolski vpliv. Saj je imelo društvo daljšo dobo češke učitelje. Zlasti se je v Ljubljanskem Sokolu okrepil češki duh, ko je bil leta 1888. izvoljen za starosta Ivan Hribar, mož, ki je za svojega službovanja v Pragi do dobrega spoznal miselnost in ustroj češkega Sokolstva. Baš pod Hribarjem je vodil Benčan v Ljubljanskem Sokolu telovadbo. Že od svojega početka se je ravnal po Čehih, črpač po bujnosti in češke telovadne literature; posredovalec pri prevzemanju čeških telovadnih dobrin mu je bil inženjer Božica Bloudek.

Ali bil je Benčan še mlad, ko se mu je ponudila prilika, da na lico mesta spozna češko Sokolstvo. Leta 1891. se je na čelu deputacije, ki je štela 24 slovenskih Sokolov, udeležil II. češkega vsesokolskega zletja v Pragi. Slovenska deputacija je skupno s hrvatskimi Sokoli tvorila Jugoslovansko sokolsko deputacijo. Benčan je v Pragi nastopil in postal naš prvi slovenski telovadni zmagovalček: prioboril si je prvenstvo v rokoborbi, 4. mesto v lahki atletiki in 8. mesto v telovadbi na orodju. Njegov uspeh je močno povečal navdušenje za Sokolstvo na Slovenskem. Pozneje se je Benčan še dvakrat, leta 1895. in 1902., udeležil vsesokolskega zletja v Pragi in je bil obačkrat med prvimi telovadci.

Kar je Benčan videl v Pragi, je vse prenesel k nam. Že prvi mesec po svojem prvem povratku v Ljubljano je delal z Ljubljanskimi Sokoli proste vaje ob spremljevanju godbe, pri čemer so svirali tamburši. Udomačil je pri nas lepe vaje.

Leta 1893. je Benčan zapustil Ljubljano. Nudila se mu je služba v Zagrebu, kamor ga je vabil starosta Zagrebskega Sokola dr. Amruš, ali šel je rajši v Celje, kamor je prišel baš o pravem času. Iz Celja je namreč odhajal dr. Treo, ki je bil dotlej duša telovadnemu delu v mladem društvu. Z Benčanovim prihodom se je tudi celjski Sokol tesneje vključil v skupni slovenski telovadni sistem. Benčan je poleg skupine mlajših telovadcev ustanovil še posebno skupino starejših telovadcev, atletov, ki s pri javnih nastopih vzbujali veliko pozornost. Tudi dijake in obrtnere je trgovske vajence je vzbujal, da bi društvu vzgojili potrebni naraščaj. Benčan sam je ob vsaki priliki pokazal, da je pravi telovadec, ni ga bilo orodja, ki ga ne bi bil obvladal. Bil je mojster v vseh panogah lahke atletike, v rokoborbi, plavanju, skakanju s trambolina, v vožnji na visokem in nizkem kolesu, v drsanju in streljanju. Njegova telovadna vsestranost nosi mnogo potez neke romantične ljubezni do telovadbe in z njo združenih sportnih panog. Ni čudno, da je imel veliko veselje za javnimi nastopi. Ne samo, da se je sam na njih vedno sijajno izkazal, tudi druge je z veseljem in lepo pripravil nanje. Zlasti duhovite so bile njegove sestave telovadnih skupin in alegorij, s katerimi je često naravnost zadivil gledalce.

Benčan je bil brez dvoma najsilnejši telovadec svoje generacije in eden izmed največjih evropskih telovadcev sploh. Njegovi telovadni nastopi so pokazali svetu jugoslovansko sokolsko moč. Največ pa je pomenjal celjskemu Sokolu, ki ga je kot načelnik vodil 9 let, zvest, skoro nenadomestljiv sodruhin pa mu je bil ves čas.

Benčan je še vedno čil in zdrav in močan. Še letos se je udeležil velikega zletja v Zagrebu. Rad bi bil našel med Sokoli katerega izmed tistih, s katerimi je v Mozirju, kamor so poleg Slovencev prihitali tudi Hrvati, o Malem Smarnu leta 1884., skupaj nastopil, ali nikogar ni bilo več.

Z mirnim zadovoljstvom lahko gleda na svoj jubilej in na svoje delo. Vsa naša sokolska in narodna javnost mu iskreno čestita ter mu želi še dolgega zdravja in vedrega udejstvovanja.

Stoletnica Frana Erjavca

To nedeljo poteče sto let, kar se je rodil v Ljubljani slovenski prirodoznanec in pisatelj Fran Erjavec. Njegov pomen za našo kulturo je dovolj znan in ocenjen: Erjavec se je sredi 19. stoletja, v času bujnega procveta in razmaha prirodnih ved, z lepim pripovedniškim darom lotil pomembne naloge, da med slovenskim ljudstvom širi zanimanje za živalstvo in sploh za naravo. Pri nas so bila raziskavanja narode na dobrem glasu že ob koncu 18. stoletja, vendar domače literature nismo imeli. Bleiweisove »Novice« so prve pričele prinašati v slovenskem jeziku kratke, poljudne sestavke iz prirodoznanstva. Vse to so bili le skromni začetki domače prirodoznanke proze. Šele Erjavec je položil trdne temelje tej književno znanstveni panogi. Erjavec je spisal prvo slovensko učno knjigo za živalstvo in pozneje tudi za mineralogijo. Bil je prvi strokovnjak, ki je po slovensko pisal črtice iz narode in se povzpel visoko nad občajno strokovnjaško suhoparnost. Našel je za to dokaj oseben način pripovedovanja in sočen literarni slog, kakor ga ni imel v njegovem času noben slovenski poučni prozaist, a pozneje tudi le redko kateri. Tako je Erjavec utemeljitelj naše poučne proze. Pridobil si je neveljnih zaslug za popularizacijo prirodoznanstva, obenem pa je s svojo terminologijo olajšal delo nadaljnjim avtorjem s tega področja.

Največji Erjavčev spis so »Domače in tuje živali v podobah«, ki ga je izdal Mohorjeva družba. Pridružil mu je v isti izdaji še »Naše škodljive živali«. Zaradi teh spisov in njegovih mikavnih prirodoznanstvih esejev (na pr. »Rastlinske svatbe«, »Mravlja«, »Rake«) primerjajo Erjavca s slovenskim nemškim prirodoznanstvom pisateljem Brehmom. Erjavec je zlasti »Domače in tuje živali« pisal za preprosto ljudstvo, zato se je trudil, da bi opisal posamezne živali kar moči mikavno in po domače. Imel je obsežno znanje, poznal je živalstvo ne le iz knjig, marveč tudi iz žive narode, saj je domače živali rad opazoval, čutil pa je tudi navdušenje za prirodne vede in nežno ljubezen do stvarnice. Vse to se ne bi dalo tako dobroga ljudskega pisatelja o narodi, kakor je bil Erjavec, če ne bi natanko poznal našega človeka in cenil njegove vednoželjnosti in če z druge strani ne bi bil pripovedniško nadarjen. Pri Erjavcu so se lepo ujemale vse našte lastnosti, zato je spisal o narodi knjige, ki jih je mlado in staro, uko in neuko čitalo kakor le redkokateri Mohorjeve. Zaradi tega je Erjavec cela desetletja slovel med našim ljudstvom. Neredko si videl pri kmetu v zakotni gorski vasi Erjavčeve »Domače in tuje živali«.

na polici poleg molitvenikov in evangelija. Erjavec se je uveljavljal tudi kot pripovednik. Pisal je povesti romantičnega značaja, med katerimi sta najbolj uspeli nekoč mnogo čitani »Huzarji na Polici« in »Ni vse zlato, kar se svet«. Bil je za tiste čase odličan potopisev. Njegovo Zbrano delo je pričelo izhajati prav za stoletnico v redakciji dr. A. Slodnjaka.

Fran Erjavec je študiral gimnazijo v Ljubljani. Njegova sošolca sta bila med dr. Stritar in Simon Jenko. Že kot dijak se je pod vplivom dveh ljubljanskih prirodoznancev Schmidta in Dežmana navdušil za prirodne vede. Po maturi je študiral na dunajski univerzi zoologijo, botaniko, mineralogijo in kemijo. Služboval je kot profesor dalje časa v Zagrebu, nato pa v Gorici, kjer je umrl 12. januarja 1887. Leta 1875. je bil imenovan za rednega profesorja vseučilišča v Zagrebu, vendar pa tega častnega mesta ni nastopil; rajši je ostal v solnčni Gorici, kjer je kot vneti rodoljub pridno sodeloval pri narodni prebujanju našega ljudstva. S pesnikom Simonom Gregorčičem so ga družile prijateljske vezi in ob njegovi smrti mu je Gregorčič v svojih pozicijah postavil spomenik, ki je trajnejši od nagrobnega kamna na goriškem pokopališču.

Fran Erjavec sodi med slovenske klasike 19. stoletja in bo zato trajno živel v duhovnem občestvu svojega naroda. —a

Mogočen vhod na telovadišče pod Tivolijem

Lansko jesen so pričeli graditi na sokolskem telovadišču v Tivoliju po načrtih mojstra Plečnika lično ograjo in monumentalni vhod. Ograja, dolga 285 m, je bila že pred dobrim mesecem dograjena, dočim je bil vhod, ki je umetnina zase, dograjen šele zdaj.

Šest stebrov, spodnjega prereza 60/60 cm in zgornjega prereza 50/50 nosi baldahinski izoblikovano streho z ločnimi betonskimi nosilci. Na teh nosilcih so pa položeni dragoceni hrastovi špirovci, ki nosijo streho, krito z bakreno pločevino. Stebri so zidani iz podpeškega apnenca, ki je na zunanji strani grobo oklesan, le tu pa tam so vzdani popolnoma gladki kamni, na katere pridejo predvidoma vklesani razni napisi in emblemi. Poleg vsakega stebra pa stoji še betonski svetilnik, ki ima na vrhu litoželezni nastavek. Ta se na vrhu cepi v rogličke in ti potem nosijo jajcu podobno 60 cm visoko obločno luč. V sredini so

žev. Vsako tribuno pa zaključuje na vrhu reprezentativna loža (dvorska in mestna). Toda te tribune so le v surovem gotovu, ker pozneje pridejo še okoli obložene s 30 cm debelim klesancem. Tudi na notranji strani telovadišča bodo postavili pred vsako odprtino, ki je v ograji, male topole.

Jutri v soboto in nedeljo, ob priliki festivala slovenskih narodnih noš, bodo plesale na tem prostoru razne skupine in so v ta namen postavili tudi ogromen plesni oder. Na rdečih drogovi so že zaplapolale številne zastave. Mehka trava napokrog na telovadišču in v ozadju bohotno zelenje tivolskega parka daje sila prijazno lice.

Vedno več dijakov, pa manj šolskih otrok

Dočim je število dijaštva srednjih šol spet naraslo, pada število osnovnošolske dece

Ljubljana, 7. septembra. Podatkom, ki smo jih včeraj objavili o rezultatu vpisovanja na srednje šole v Ljubljani, naj dodamo še nekaj števk, da bo slika o številu našega srednješolskega dijaštva popolna. V prvi razred III. drž. realne gimnazije se je vpisalo 153 dijakov, v celoti pa jih je na zavodu 844, tako da je III. državna realna gimnazija tudi po številu dijaštva na tretjem mestu.

Zelo velik je bil na val na obe trgovski srednji šoli, na trgovsko akademijo in dvorazredno trgovsko šolo. Na akademiji se je za prvi letnik prijavilo nič manj kakor 110 aspirantov. Doslej je bil zavod brez paralelek. Zaradi velikega zanimanja javnosti pa je ministrstvo letos odobrilo paralelo. Na ta način je lahko bilo sprejetih 84 dijakov (lani samo 44). Vseh dijakov se je vpisalo 194. Na trgovsko šolo je bil velik na val predvsem od strani deklet. Fantov se je prijavilo za prvi letnik 34 in so bili vsi

sprejeti, za ženski oddelek pa je bilo ravno 100 kandidatk več. Sprejetih je bilo samo 57. Med odklonjenimi je za cel razred takšnih iz trgovskih in obrtniških rodbin, ki bi rade študirale samo zato, da bi po abso-lutoriju delale v domačih obratih. Tudi ravnateljstvo trgovske šole je zaprosilo ministrstvo dovoljenja, da v prvem letniku otvori paralelo, za katero ima prostor in inventar ter bi bilo treba proračun obremeniti samo s stroškom za dve novi učni moči. Ali prošnja je bila vendarle odklonjena. Vseh dijakov je na zavodu 175 (67 fantov in 108 deklet).

Tehnična srednja šola bo imela letos 620 učencev in učenk. Na prve letnike je bil zlasti na strojem in elektrotehničnem oddelku precejšen na val. Na arhitektonsko-građenbenem oddelku se je v prvi letnik vpisalo 32 dijakov, na strojem 34, na elektrotehničnem 26. Na delovodskih šolah: gradbeni 14, na strojni 22, na elektrotehnični 10,

na mizarski 19. Ženska obrtna šola, prvi letnik: za šivanje perila 28, za izdelovanje obleke 26, za vezenje 4 učenke. Na kiparski šoli je 10, na keramični 15, na graverski 15, na banovinski šoli za glasbila pa 17 dijakov.

Med tem ko število dijaštva na srednjih šolah stalno rase, se na ljubljanskih osnovnih šolah že nekaj let sem opaža padanje števila otrok. Število mladega rodu je po ljubljanskih šolskih statistikah doseglo svoj višek leta 1931. nato pa je krivulja v stalnem vpadanju. Od leta 1931. je število razredov na ljubljanskih šolah padlo za sedem in tako je tudi letos za en razred manj otrok. Na vseh osnovnih šolah v mestu se je letos vpisalo 3880 otrok (2100 dekčkov, 1780 deklic), skupno 62 manj kakor lani. Vzrok nazadovanja bo pač lahko razumljiv: teže socialne razmere v dobi krize.

Na Ledini je vpisanih 337, na Grabnu 326, na Vrtači 328, na Prulah 259, v Šiški 406 dekčkov. Deklice je vpisanih pri Sv. Jakobu 423, v Šiški 285, na liceju 365, na Barju pa je 180 deklic in dekčkov. Na vnanji urušinski dekliški šoli je 198 deklic, v Lichtenurnu 351, v Marjanišču pa 213 dekčkov. Na pomožni šoli za duševno nerazvito dečo, ki ima svoje prostore na Grabnu in v zavetišču Sv. Jožefa, je skupaj 114 otrok. Na nemški manjšinski šoli je v dveh razredih vpisanih 21 dekčkov in 22 deklic. Ta šola je v stalnem vpadanju; medtem ko je predlanskim štela še 65 učencev, je lani padla na 54, letos pa na 43. V vseh prvih razredih mestnih narodnih šol je letos 431 dekčkov in 332 deklic. Vseh razredov je 117. Prihodno jesen bo otvorenja za pouk tudi nova bežigradska šola, ki je v dveh tretjinah že dograjena do strehe. Tam bo 18 učnih sob sprejelo vase okrog 450 otrok, s čimer bo znatno razbremenjena predvsem šola v Šiški, pa tudi ledinska in licejska. Bežigradska šola bo prav moderno oprem-

V jubilejnem 25. letu XXII. Zagrebački zbor (Zagrebski velesejem)

Mednarodni obči veliki sejem vzorcev
1. — 10. IX. 1934.

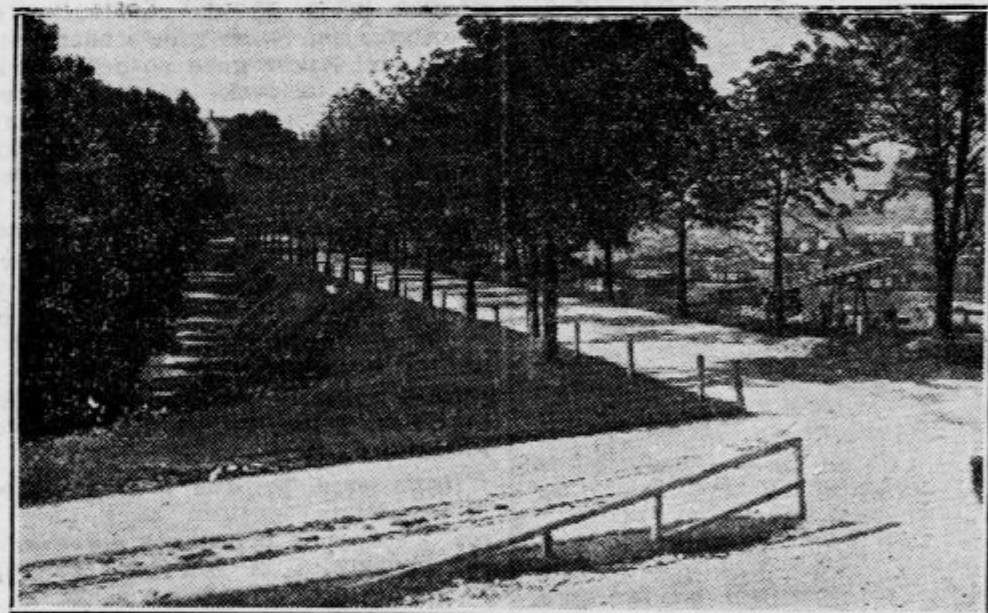
za vse vrste blaga s specialnimi priredbami

Elektrotehnična razstava in radio. — Tekstilni in narodni izdelki. — Naše rudarstvo in kamenje. — Živilska industrija. — Železniška, strojna in metalurška industrija. — Poljedelstvo.

Kolektivna razstava kr. Italije.

Na železniščah brezplačen povratek z železniško legitimacijo, ki jo je treba pred odhodom nabaviti za 5.— Din pri postajnih blaginjah ali pri »Putniku«. Na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižjega ob napre nabavljeni legitimaciji Zbora. 6790

Regulacija na Gradu počiva

Ljubljana, 7. septembra. Dela na Gradu počivajo. Velikopoteznih načrtov, ki so jih napravili, ni mogoče uresničiti, ker ni za to sredstev iz rednega mestnega proračuna, drugi pa delajo ovire lastniki senežeti, ki zahtevajo zanje znatne odškodnine.

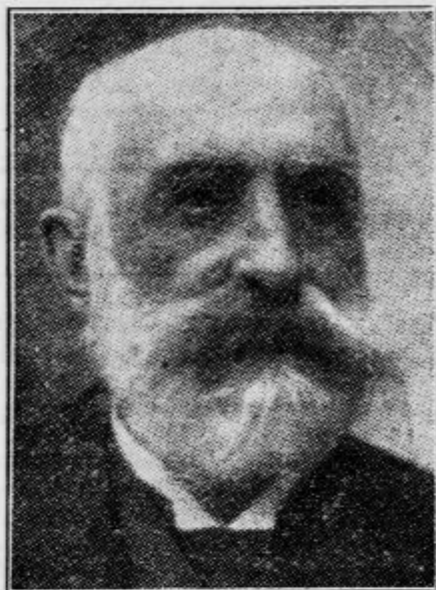
Vrtnarska dela so že pred dobrim mesecem ustavili. Tudi zidarije in kamnoseki so nehali z delom. S podiranjem zidu na šancah so nastali razni načrti za njih preureditev, toda do končnega načrta še vedno ni prišlo. Dosedaj so izpeljali okrog šance precej široko pot, ki pa je ob Regallyjevem

ljena ter bo obsegala poleg narodne šole tudi otroški vrt, dnevno zavetišče s šolsko kuhinjo, udobno knjižnico in čitalnico. V bližnjem času bo nujno potrebno zgraditi še veliko moderno šolsko poslopje za vodmatski okoliš, ki je doslej najbolj oddaljen šolam v središču.

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

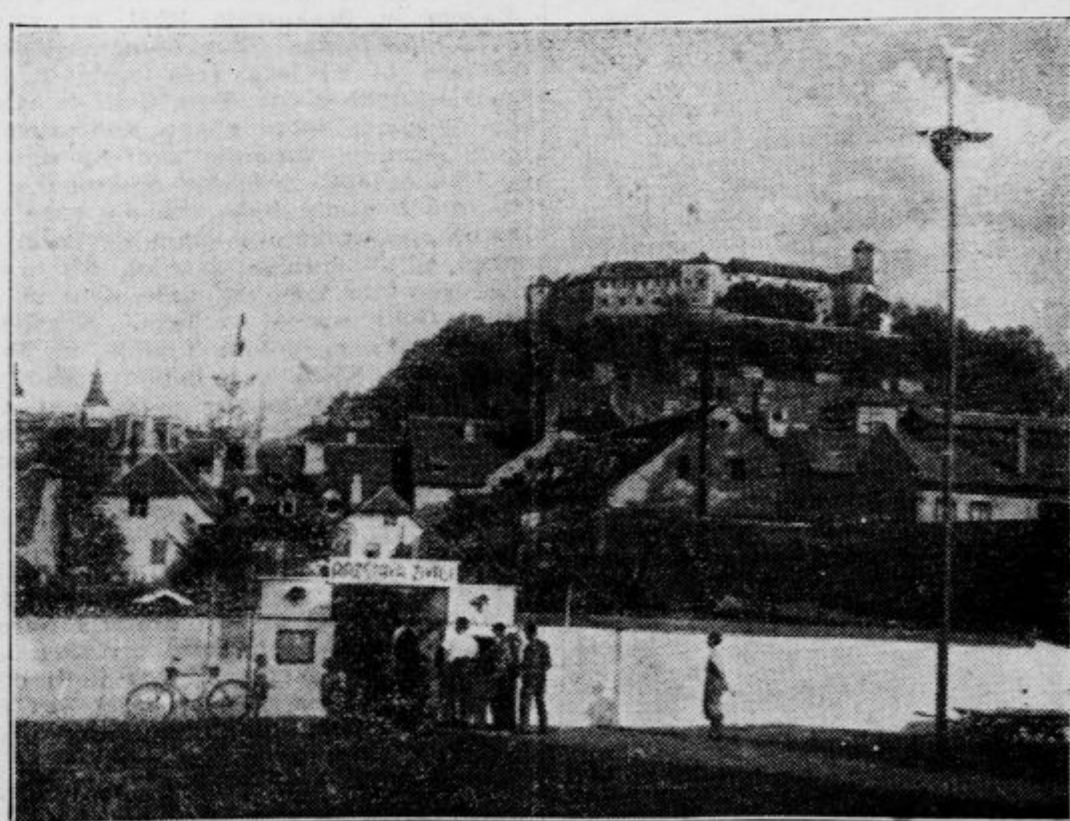
Spomenik prof. Franu Magdiču

Hrvatsko stenografsko društvo bo, kakor je »Jutro« že poročalo, v ponedeljek 10. t. m. v Logarovihi pri Ljutomeru odkrilo spominsko ploščo na hiši, kjer se je 21. novembra 1830 rodil ustanovitelj hrvatske stenografije prof. Franjo Magdič. Naš rojak prof. Magdič je bil tudi ustanovitelj

in dolgoletni urednik hrvatskega stenografskega glasila »Stenograf«, ki je začelo izhajati l. 1891. »Stenograf« je doslej edini stenografski list v Jugoslaviji, ki prinaša tudi slovenske članke. V drugem letniku je Magdič v njem začel priobčevati tudi svojo prireditev slovenske stenografije, ki je potem v posebni knjigi izšla l. 1898. Pri svojem delu je Magdič gledal na to, da bi bili obe stenografiji čim bolj enaki in le v različnih glasnikih različni. Poudarjal je torej ono, za čemer stremi tudi današnje delo jugoslovanskih stenografov pri ustvarjanju enotne jugoslovanske stenografije. Spominska slavnost se bo vršila ob priliki 70letnice nastanka hrvatske stenografije (Magdič je izdal svoje prvo delo l. 1864.) ter v spomin 20letnice Magdičeve smrti. Magdič je umrl 25. julija 1914. Naj bi se slavnosti udeležilo tudi mnogo Magdičevih rojakov, v prvi vrsti pa seveda slovenskih stenografov.

Majhen živalski paradiž

Zoološka razstava v Selenburgovi ulici 6 v Ljubljani zbija pri občinstvu veliko zanimanje. Zlasti za mestno mladino, ki pozna živali kvečjemu iz slik, je razstava poučna in privlačna. Posebno pri opicah je vedno polno gledalcev, ki se pristrčno smejejo raznovrstnim smešnim akrobacijam živalic. Mnogo občudovalcev imajo tudi ljubke srnice, dalje lisice, bobri nutrije in pa neštivilni mali eksotični ptički,

kakor papigice, škrljančki, velike papige l. t. d.

Razstava, čeprav ni bogve kako velika, saj je to prva prireditev mladega zoološkega društva »Noe«, nudi obiskovalcu prav prijetno in poučno razvedrilo za prav malenkostno vstopnino. Razstava se dnevno izpopolnjuje z novimi živalmi, ki jih prinašajo vneti člani društva. Ogled prav tople priporočamo.

NOVI ROMAN JUTRA. NAROČITE JUTRO!

Marcelle Tinayre

Upornica

S TEM ROMANOM PODAJAMO BRALCI IN BRALCEM MOJSTRSKO DELO SLAVNE FRANCOSKE PISATELJICE. — MARCELLE TINAYRE JIM BO V »UPORNICA« PRIPOVEDOVALA USODO TEŽKO PREIZKUŠANE ŽENE DANAŠNJIH DNI, KI PO ZMOTAH, TRPLJENJU IN RAZOČARANJU NAZADNJE NAJDE PRAVO IN TRAJNO SREČO SVOJEGA ŽIVLJENJA. KAKOR VSA DELA TE PISATELJICE, SE TUDI »UPORNICA« ODLIKUJE V VEŠČO UMETNOSTJO SLOGA, MOČNO ŽIVLJENJSKO RESNICNOSTJO IN VELIKO NAPETOSTJO DEJANJA; PREPRICANI SMO, DA POMENI ZA PRIJATELJICE IN PRIJATELJE »JUTRA« IZREDEN UŽITEK! CITAJTE GA V JUTRU!

ZAČETEK V TOREK 11. SEPTEMBRA 1934!

Stare in nove Jesenice

Zanimiv razvoj od majhnega trga v industrijsko mesto

Malokatero mesto v dravski banovini je imelo v zadnjih 40 ali 50 letih tako lep razvoj kakor mlado mesto Jesenice. Ko se je pred dobrimi 60 leti osredotočila skoraj vsa gorenjska železarska industrija na Jesenice, je bil takrat naš trg še majhen, skoraj brezpomemben kraj, broječ kakih 90 hiš, ki so stale na vznožju in bregovih gore Mirce. Bilo je tudi nekaj hiš okoli Savske cerkve, v Kurji vasi, ob sedanji Kralja Petra cesti in ob Lukmanovem trgu, toda vse skupaj niso štejele niti 40 števil.

Razvoj železarske industrije, dograditev ljubljanske in bohinjske železnice in ogromnega kolodvora je ves kraj temeljito izpremenil. Če bi se kdo od starih Jesenčanov po 40 letih vrnil iz tujine, bi skoraj svojega rodnega kraja ne prepoznal, ker je od starih Jesenic ostalo bode malo, le Murava je ostala skoraj kakor je bila in nekaj hiš ob glavni cesti, vse drugo pa je novo, popravljeno, spremenjeno.

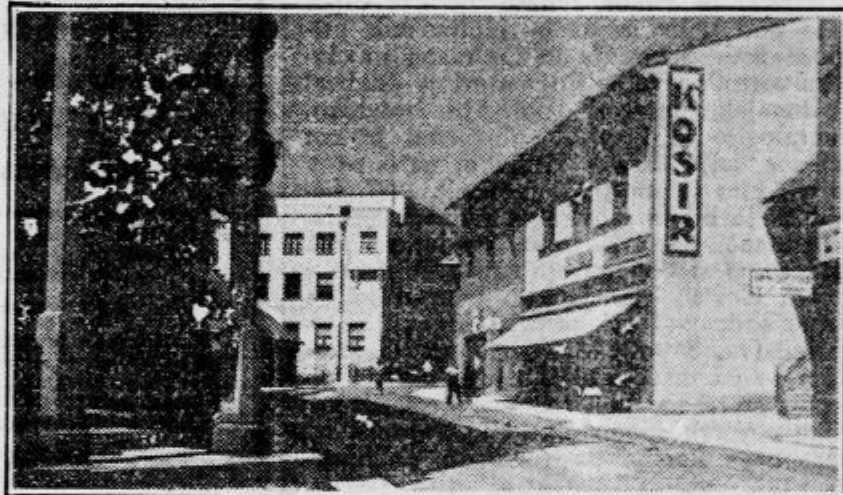
Ampak stare Jesenice so bile za oko bolj prijetne kakor današnje, ko se med stare hiše vrvajo nove in moderne palače. Male hišice, vse precej enake, so čepale ob vznožju in bregovih gore Mirce, ki so se skrivale v sencih sadnega drevja, predvsem pa cvetočih jablan, češenj in hrusk, so tvorile lep gorenjski trg, ki je imel nekaj enotnega in harmoničnega na sebi in je moral napraviti prijeten vtis na tujce, ki so prevažali blago od morja v notranjost monarhije.

Dolino reže na dvoje po dolgem ljubljanske železniške proga. Na desni strani proge in med sedanjo Gospodarsko cesto so stale ob graditvi bohinjske železnice najlepše jeseniške domačije, ki so od takrat že precej menjale gospodarje. Te domačije so imele v ozadju lepe sadne vrtove, ki so segali do železniške proge, vodeče proti Kranjski gori. Med železnico in reko Savo, pa je bilo takrat že prostrano polje in travniki, ki so segali od visokih Papeževih topolov do Plavža. Preko polja in travnikov so bile razprdene številne poljske stezice in pota. Prijetno je bilo sprehajati se po tem okolju, ko so oči spremljale po dolini na krasnih sadnih vrtovih, ki so si rili prijeten vonj z onstran železniške proge.

Jesenice so se pričele na zgornjem koncu pri stari Smukovi hiši, na katere mestu stoji sedaj Čufarjev gradič, in se končale pri nekdanji Klofutarjevi hiši, na katere mestu gradi sedaj moderno trgovsko hišo industrije Janko Novak iz Radovljice. Pri Klofutarjevi hiši je državna cesta imela veliki ovinek na desno in je pri železniški čuvajnici prečkala progo gorenjske železnice ter vodila mimo Papeževih dvorov in mitnice na Savo in Staro Savo. Od Klofutarjeve pa do Romahove hiše, kjer je danes kolodvorski okraj z najlepšimi poslopji, takrat se ni bilo nič.

bene hiše, pač pa samo polje, med katerim je vodil poljski kolovoz. Od Romahove hiše naprej pa do meje občine Koroške Bele je bil smrekov gozd pa tudi pusta gmajna, polna skal, grmovja in korenin. Na tem ozemlju stoji sedaj nebroj lepih hiš in vil, ki so jih zgradile pridne roke delavcev, nameščencev in obrtnikov, ki so si okrog hiš uredili tudi lepe cvetlične in zelenjadne vrtove na krajih, kjer je bilo po-

Osrčje modernizirane gorenjske železarske industrije, obenem naša važna obmejna postojanka.

prej samo skalovje. Tudi na ozemlju, ležečem med glavno cesto in ljubljansko železniško progo je bila pred 40 leti skoraj sama gmajna, pa so začele naenkrat rasti hiše iz tal kakor gobe po dežju in so nastale velike delavske naselbine Nova vas in Groblje, ki so se pred 5 leti zdale v sedanje mesto Jesenice. Postajno poslopje je stalo v bližini Čufarjeve, prej Ferjanove hiše, kamor je vodila dobra pot. Kolodvor je bil mnogo manjši kakor sedanji.

Na desnem bregu Save v Kurji vasi je bilo nekaj pol lesenih hiš, sedaj pa je tam in pod Možakijo okoli 100 hišnih hiš, ki so jih večinoma zgradili tovarniški delavci. Na zapadnem koncu mesta, v smeri proti Plavžu, so zrastle nove hiše in vile in ne bo dolgo, ko bo vrzel med obema krajema zazidana.

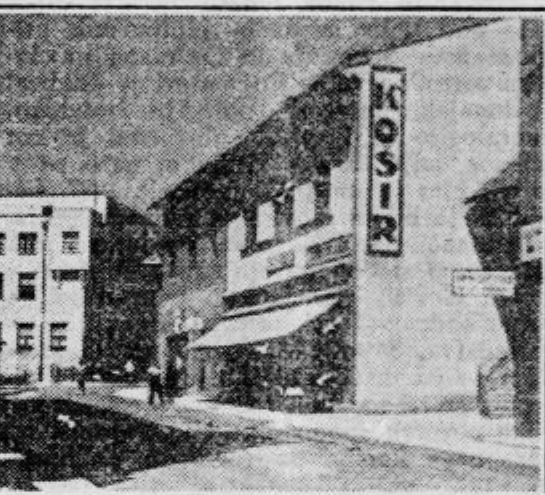
Razširjenje tovarne KID in kolodvora, ki zavzemata ogromen obseg, pa je zunanje lice Jesenic popolnoma spremenilo. Zaradi kolodvora in bohinjske železnice se je morala preložiti glavna cesta, ki je po prejšnji poti mimo Savske cerkve, sedaj pa je speljana mimo postaje, kjer je danes najlepša avenija. Zaradi razširjenja tovarne pa se je morala preložiti glavna cesta, ki je vodila mimo nekdanje Ferčeljeve in Markeševske hiše in bi danes tekla po sredi tovarne, da jo niso preložili v ravni smeri na levo proti bližnji bratovski skladiščni na Javorniku. Čeprav so ceste odmaknile precej daleč, je dosegla tovarna v zadnjih letih cesto skoraj v vsej dolžini.

Velik razvoj železarske industrije, zgraditev bohinjske železnice in razširjenje

kolodvora, pa je narekoval kraju nove gospodarske in kulturne potrebe. Število hiš se je na Jesenicah počelo vrstilo, v istem razmerju je naraščalo število prebivalcev, ki jih šteje občina okrog 7000. Pred 40 leti je vršil župan sam tajniške posle, danes je zaposlenih na občini 10 moči, ki imajo dela čez glavo. Prihajale so v industrijski kraj gruče delavcev, ki so lahko dobili zaposlenje. Delavski otroci, ki so do polnili 14. leto, so dobili kar avtomatično delo v tovarni. Prihajali so tujci od vseh vetrov, same sveže, borbene in izkušene moči, ki so tvorile močan nemški otok v savski kotlini, prihajali so dan za dnem novi trgovci in obrtniki, ki so si tu ustvarili obstanek in si uredili domačije.

Največji razmah so imele Jesenice po prevratu izginili so mnogi in se na mah jeli pojavljati drugi, iz južnih krajev. V kraju je začela poslovati carinarnica I. reda, oddelek glavne finančne kontrole, eks. pozitura okrožnega urada za zavarovanje delavcev, obmejna železniška policija ter razni drugi uradi in ustanove. Začela so se ustanovljati razna nacionalna gospodarska, kulturna društva in močne delavske, nameščenske, železničarske in obrtniške stanovske in strokovne organizacije, razvijati se je začel sport vseh vrst, začela se je ljuta borba za kruh in obstanek. Huda medsebojna konkurenca med trgovci in obrtniki, ki so jo stalno zaostrovali priselci, je vplivala na kakovost doma izdelanega blaga in na cene, močnejši in spretnjši so uspevali, slabejši so propadali in šli iskat kruha drugam. V mesto so pričeli prihajati za delavci in obrtniki tudi intelektualci, ki so danes oblikovali jeseniškega javnega življenja.

Od začetka stoletja se je zgradila v občini cela vrsta pomembnih javnih in privatnih poslopj. Dobili smo mogočno poslopje meščanske šole, osnovne šole, kolodvorsko postopje, poštno postopje, glavno pisarno KID, Kazino, Sokolski dom, Delavski dom, Krekov prosvetni dom, glavno carinarnico, carinsko prtljajnico, lekarno, hotel »Triglav«, hotel Par, popravilna in mestna cerkev, uredile in kanalizirale se ceste, zgradili se je vodovod in železniški podvoz, lepo šetalisce ob Prešernovi cesti in se uredilo več igrišč, telovadšč in privatno kopališče. Čaka pa občino še cela vrsta nalog, predvsem razširjenje poslopja meščanske šole, bolnišnice, strolišnice, otroškega zavetišča in drugih na-

prav, ki bodo stale občino še težke milijone. Podobna pa je, da so Jesenice dosegle višek svojega razvoja, da bo treba le to napraviti, kar je nujno potrebno, in izpolniti, kar že imamo. Treba je delati na tem, da bo izginila tista kričavost med stari in novimi hišami, da se bodo odstranila poslopja, ki ovirajo promet in da bo mesto dobilo zaokroženo in strnjeno obliko.

Izobrazba učiteljic za pouk o kmetiskem gospodinjstvu

Sv. Jurij ob juž. žel., 4. septembra. Ob prisotnosti načelnika kmetijskega oddelka dravske banovine inž. Zidanske, vsega proforskega zbora banovinske kmetijske šole pri Sv. Juriju ob juž. žel. z ravnateljem inž. Petkovškom na čelu in vseh udeležencev tečajev — 24 učiteljic iz raznih krajev dravske banovine — je bil zaključen v petek s poslovnim večerom nad vse lepo uspešni enomesečni kmetijsko-nadaljevalni tečaj, ki je dal naši ožji domovini spet nov kader usposobljenih učnih moči za povzdigo naše podeželske doraščajoče mladine.

Tečaj je imel namen seznaniti udeležence z vsemi kmetijsko-gospodarskimi in gospodinjstvenimi področji usposobiti jih za ustanavljanje nadaljevalnih šol, ki naj mladino tudi po šolo obveznih letih privedejo v razrede, da se tamkaj pouče o

nalogah, ki čakajo mladega Slovence v življenju in ga navajati na pota zdravili, življenjsko plodonosnih in plemenitih načel. Seveda v tesni zvezi z ljubeznijo do rodne grude, do kmetijskega stanu, ki tvori jedro našega naroda. Tečaj je svoj namen dosegel v vsakem pogledu, saj se je čas šla lepo in praktično izrabila. Delalo se je od ranega jutra do trde noči in to bodisi praktično ali teoretično.

Udeležence tečaja so bile razdeljene v tri skupine: gospodinjstvo, kmetijsko, perutinarstvo, živinoreji, o ureditvi stanovanj, o gospodinjstvu in sličenem. Tečajnice so napravile tudi več koristnih izletov: v Rogaske Slatine, Ponkovo, Šmarje pri Jelšah, na dr. Svetinov vrh in ogledale so si do vseh podrobnosti posestvo banovinske šole. Ob zaključku tečaja so polagale izpite, ki so znova dokazali, da se je vršil tečaj z vso resnostjo. Absolutnim tečajem želimo, da bi pridobljeno znanje in spretnosti čim uspešneje uveljavile na svojih službenih mestih.

Bednostni fond in ljubljanski brezposelni

Ljubljana, 7. septembra

Mestni socialni urad je po vsej priliki tista institucija, v kateri se najbolj verno zrcali gibanje brezposelnosti in krize. Brezposelni delavci ne hodijo povpraševati za delo na borzo dela, ki je po navadi praznih rok, temveč hodijo čakati na hodnike pred uradom v Mestnem domu, kdaj bodo prišli na vrsto, da bodo dobili posla in kruha iz sredstev bednostnega fonda. Vobče je treba poudariti, da 90 odst. prosilcev prihaja samo po delo, medtem ko ena desetina prosi podpore. Mestni socialni urad pa seveda nima ne enega ne drugega. Za denar, ki ga je mesto dobilo iz bednostnega fonda in ki gre polagoma h koncu, je zaposlenih še 80 delavcev pri javnih delih. Poleti se že še kako prebije, s skrbjo pa gledajo brezposelni in na magistratu hladnim in mokrim jesenskim in zimskim dnevom nasproti. Na vsak način bo treba, da banska uprava v večji meri dotira obično iz bednostnega sklada. Medtem ko je bilo v mestu pobranih za ta fond okrog 2 milijona dinarjev, je mesto prejelo do sedaj samo nekaj nad 200.000 dinarjev nazaj. Vsekakor mora pri delitvi sredstev za socialne namene obveljati načelo, da mora Ljubljana dobiti vsaj toliko, kolikor da. Mesto je namreč stalno zatočišče tudi vsem bednim z dežele, tako da ne podpira le svojih potrebnih, temveč tudi veliko število onih, ki prihajajo ob blizu in daleč. Zlasti na zimo se bo v Ljubljani in na hodnikih Mestnega doma nagneto brezposelnih in bednih, ki bodo dan na dan zatevali dela in kruha. Nujno bo, da se sredstva bednostnega fonda smotno in smiselno porazdelijo, kjer so najbolj skleeče potrebna.

Da bomo vsi na jasnem o vodovodu v Šmartnem

Šmartno pri Litiji, ob koncu avgusta.

Odkar so na čelu šmarnske občine močje iz JNS s predsednikom občine G. Josipom Strmanom, kaže naš kraj pohvalen napredek. Komaj smo te dni končali vodovod, že vihte pridne roke krampe za kanalizacijo. Našim nasprotnikom napredek pri javnih delih ni všeč. Ko je stekla voda iz novega vodovoda, se je dopisnik »Slovenca« že obregnil ob vodovod. Vsakdo ve, da je prve ure tok vode skozi nove cevi zaradi ilovice in drugega, kar se je ob gradnji nabralo v cevih, oviran. Ko pa potegne vodni curek iz cevi vse, kar je nepotrebnega v njih, daje vodovod zadovoljivo mero vode. Tako je bilo tudi pri našem vodovodu. Ker se »Slovenec« dopisnik ni mogel takoj na polna usta naložiti vode, je brž sedel za mizo in napisal o vodovodu zasmehljivi članek.

Ljudstvo pa je kljub »Slovenčevemu« sitnarjenju zadovoljno z vodovodom in zaničilo delo občinskega odbora. Doslej je z vodovodom izvršena še le prva etapa preskrbe z zdravno pitno vodo. Ljudstvo so na razpolago tri javne pipe, in sicer pred postjo, na Glavnem trgu pred šolo in na spodnjem koncu pred društvenim domom. Prihodnje leto pa bomo napeljali vodovod tudi v šolo. Stroški so namreč

precejšnji in jih ne zmoremo v prvem zahtevu. Za vodovod, ki je stal okrog 40.000 Din, je dala naša občina 13.500 Din in vse delovne moči, ostane pa sta krili banska uprava in higienski zavod. Zajemališče vodo leži v mični dolini Brinjevu nad šmarnsko cerkvijo. Vodni curki se stekajo s hribov Grmac, Roje in Tičovnice. V Brinjevu je zidan rezervoar s kristalno čisto vodo. Ima napis »Za zdravje naroda« in letnici 1823—1934. Prva letnica je zapisana v spomin na prvotni vodnjak, ki je bil zgrajen v Šmartnem že pred dobrimi sto leti. Letnico smo zapisali v spomin in v dokaz, da so naši pradedje že takrat posvečali veliko pažnjo zdravi pitni vodi.

Cevi vodovoda so speljane 1,50 m pod zemljo in jim tudi najhujši mraz ne bi mogel do živega, v poletnem času pa bodo obdržale potrebno svežino. Pipe so sistemske hidrantov. Neoparljena voda, ki dosepe do usten v pipi, ne obstane v cevi, ampak pade na dno do glavne cevi; tako ostane vedno sveža in hladna.

Pri kopanju rorov za vodovod so naleteli koparji na staro pokopališče, ki je bilo za sedanjo cerkvijo. Tega so uporabljali stari Šmarčani do pred 130 leti. Takrat so starega opustili in zgradili novega na nekdanjih Breznikarjevi njivi. Tam je pokopanih več odličnih šmarnskih mož. Med njimi je tudi grob Ivana Bartla, nekdanjega šmarnskega nadučitelja, ustanovitelja našega pevskega društva »Zvona« in znanega slovenskega glasbenika. Kostni in lobanje, ki so jih našli zdaj pri kopanju rorov, so pokopali na blagoslovljenem prostoru ob cerkvi.

Po vseh okoliščinah sodeč je moralo biti Šmartno svoječasno zelo važna naselbina. Tu je zlasti cvetela usnjarska obrt. V Šmartnem je bilo tudi sodišče. Naša šola je starejša kakor sosedna litjska. Na prostoru, kjer stoji zdaj naša dekanjska cerkev, so ob zidavi cerkve tudi našli sledove pokopališča. Prav tako pod tremi hišami, ki so jih morali podreti ob času gradbe cerkve v letih 1898.—1901. Številne ostanke pokojnih Šmarčanov so takrat pokopali v skupni grobnici pod cerkvijo. Med njimi so bili gotovo tudi ostanki tistih Šmarčanov, ki so pomagali zgodovinarju Valvazorju z sosednjega Bogenšperka pri njegovi »Slavi vojvodine Kranjske«. Učeni Valvazor je imel v Šmartnem svoje bakroreznice in tu so rezali plošče za njegove slike.

Lepo družabno počaščenje ugleda narodne družine

Litija, 7. septembra.

Zapustil je naš trg v začetku septembra višji železniški kontrolor, postajnačnik g. Ivan Turk. V našem kraju je služboval skoraj dve desetletji, zdaj pa je odšel k ljubljanski železniški direkciji. Pri ljubli se je v vseh krogih, bil je tudi marljiv delavec v društvih, ki so mu skupno priredila prisrčno odhodnico v Sokolskem domu. Ob navzočnosti številnih Litijanov in Zasavcev od Zaloge do Zagorja je spregovoril uvodno besedo učitelj g. Jože Zupančič, ki je očital zasluge g. Turka za Litijo in naša društva. Predvsem se je poslovi od Turkovih kot od vnete sokolske družine, saj je bil br. Turk član upravnega odbora našega Sokola. Izročil mu je v spomin povečano fotografijo Litije. V imenu železničarjev je očital g. načelnika progovni nadzornik g. Ronko France, s podarkom, da je bil g. Turk vedno socialen in pravičen predstojnik in marljiv član stanovske organizacije. Železničarji so izročili odhajajočemu kolekcijo smodk. Sokolske članice pa so izročile gospe načelnici in gospodini Magdi krasne šopke cvetja. Zatem so spregovorili še predstavniki ostalih društev: sreski načelnik gospod Podboj v imenu planincev in članov SPD in planinske zadruge Zasavska koč, saj je g. Turk vnet član planinske bratovščine in marljiv blaginjak, ki je pomagal graditi svetogorsko koč. Za občinsko organizacijo in sresko organizacijo JNS se je poslovil od zvestega sodelavca gospod Tinko Kunstler, v imenu litjske občine je spregovoril podžupan g. Vojko Šrihar, ki je poudaril njegovo veliko uslužnost nasproti vsem strankam in poslovnim krogom. Po poslovnih besedah vseh zastopnikov (prireditve je organiziral ducat naših društev) se je oglasil načelnik gospod Turk sam, ki se je zahvalil za vse do kazne prijateljske pozornosti. Razvil se je nato prisrčen večer, ki ga je podžgal neumorno svirajoči sokolski orkestrion. Dvornica je bila okrašena s cvetjem. Vse prireditve je dokazala, kako znajo Litijanci ceniti svoje ljube prijatelje. Ob zaključku je še ponovno vsa dvorana poželela odhajajoči družini vso srečo v Ljubljani.

Smrekovec

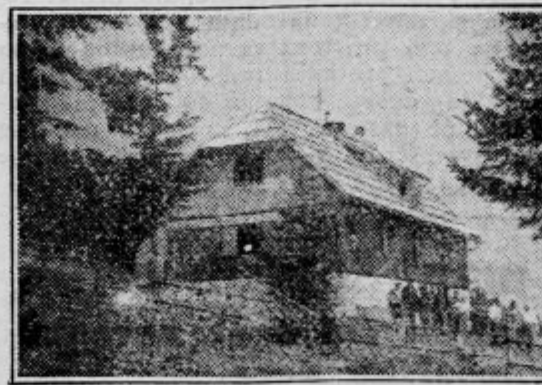
Ob 30-letnici šaleške podružnice SPD

Do dolinske brazde, ki sta jo v prijetni izmenjavi izorali, obkopal in izobilnovali pohorski »reki« Mislina in Paka od Drave do Savinje, segajo skalnato strme Karavanke v treh sosedstvih skoraj vzporednih panogah; na koncu severne stoji ostrorobati Plešivec (1696 m), ki v svojem znanjem liev, v svojih oblikah in potezah, pa tudi v svojem rastlinstvu in v živalstvu združuje vse posebnosti in značilnosti znanih gor v Karavankah, kakor so Jeka, Golica, Stol, Begunjska, Zelenica, Baba, Košuta, Obir ali Peca. V divje razdrapanih navpičnih čerch, stenah in pečeh pada proti severu ter nudi v nedostopnih zelenicah varna ležišča in skrivališča divji kozji; proti jugu pa se niža po solčnosajskih, na široko izbočenih obronkih ter veže po razsežnih kmetijah, pašnikih, poljih, travnikih in obrobnihi gozdovih nad 300 let staro cerkev sv. Urše do dolino, z njenimi idilami in tišinami. Po pohorski pravljici je povodni mož Jezernik, ki sedaj samotari v globinah Ribniškega jezera (1530 m), prvotno s svojim jezerom bival vrh Plešivca, ko so tam koncem 16. stoletja zgradili znano romarsko cerkev, je zbežal pred hrúšcem in trúšcem pobožnih romarjev na tedaj še mirno in zapuščeno gozdno Pohořje; beg starih poganskih bogov naših prednikov pred svetlo zarjo in lučjo krščanskega boza krščanskih svetnikov in svetnic, ki so poganstvo iz Podjune, z Gospodarskega polja in iz Roža pregnali sprva na Plešivec, od tam pa v skoro neprodilna ruševja in v njih skrita jezera na visokem Pohořju. Plešati Plešivec in slovenski kmet Plešivčan pod njim, pa še hranila staro, prvotno ime v borbi z novim nepotrebnim. Tudi južna panoga, po kateri stopajo sive

Karavanke do temno počrnjene Pake in njenih razorov, znameniti Golti, bi skoraj zgrabile svoje značilno, nad vse utemeljeno ime, od kar so na njih Savinjan in južno odprti zarezali med Medvedjakom in Boskovcem (1591 m) v varstvu Goltškega Smrekovca, njihovega Ostroga in Kačjege vrha postavili ljubko »Moziško koč«. Toda Golti in »Govčke« planine, dobro znane smučarjem in tudi poletnim turistom s svoje cerkvice sv. Radevunde, nekdanje eccliesiae s. Viti »sub Goutim«, bodo zmagale prav tako gotovo, kakor gotovo imajo slovenski planinci zdravo razumevanje za lepoto starih, prvotnih imen za naše gore in planine. Golti segajo od Tera, Konjšice in Medvedjaka do potoka Ljubije, ki jih loči od Sv. Križa nad Belimi vodami, od nekdanje sedaj žal že pozabljene »Oslince«, tvorijo visoko, romantično razklesano kraško planoto z mnogimi, neizmerjenimi lijaki, žreli in globelmi, kakršne najdemo edino še na Memni planini v njeni »steji«, v skalah stisnjenih stazi, podobni vratom v domači peč. Tik nad Smihelom, lahko vidiš pravilno izoblikovane, čiste kristale; da Ravni loki kraljuje Naraločnik, na Koncu pa Konečnik; v skriti, težko dostopni Konečki jami ti Golti odkrivajo v majhnem, skromnem obsegu čuda in lepote Postojnske ali Škocjanske jame; odprta Ziljalka, ki ti reži nasproti iz strne, skalnate rebri svetokriške Oslince, pa te spominja na Potokoč Ziljalko.

Sredi med Plešivcem in Goltmi se dviga Smrekovec (1575 m) kot podaljšek in konec Komna (1695 m) in travnatozelene, skoro planega Travnika (1637 m), ki vsi trije v svoji sklenjeni celoti kot osrednji sklop onih treh vzvodnih karavanskih razrastkov stoji tudi po svojih oblikah, po svojih značilnih potezah in svojih glavah in vrhov, po svojih gozdovih in visokoplaninskih pašnikih sredi med Plešivcem in Goltmi. To so pravzaprav zapadno pohorske kope, vrhovi in

planje; nad sklenjenim gozdom, ki se vedno bolj redi v samotne, suho okleščene smreke »komarce«, se preko kopastih vrhov, hrbov in planjav Smrekovca, Komna in Travnika razprostirajo obsežni planinski pašniki, v njih legah tudi travniki, enako kakor na zapadnem Pohořju od Rogle (1517 m) do Velike in Male Ko-

pe. In tako je tudi Smrekovec, dvigajoč se sredi na črti med Plešivcem in Boskovcem (1591 m), najvišjo vzpetino v Goltch, gora svoje vrste na vzhodnem koncu Karavank. Tu se ti ni treba bati nobenega prepada, nobene stene, nobene skale. Zaman iščeš na Smrekovcu značilnosti Karavank, Plešivca ali Golti. Smrekovec je pohorska gora, je pohorska kopa v Karavankah, na njihovem vzhodnem koncu tik pred ono zanimivo dolnisko brazdo Mislince, ki loči apeniško Karavanko od pohorskega pragrajovca. To izvanredno značilnost Smrekovca spozna izletnik najbolje in najlažje, ako se mu bliža in se vzpenja nanj z Dravske strani iz Črne ali s Savinjske plati preko Golti ali ob Ljubiji, levem pritoku Savinje, navzgor. V globoko zarežanih in ostro izklesanih jarkih in jarugah, skozi katere te vodijo trde, kamnate poti ob hladnih šumečih vodah v njegovo bližino, ti štrli iz žive vode, iz mladega smrekovja, iz strmih pobočij povsem nasproti goli,

ostro izrezljani apnenec v najrazličnejših tvorbah, v iglah, v zobeh, v zljalkah, v začaranih deklicah, v svetih stopnjah Matere Božje; stara, na pol podrt kovačnica v soteski, kjer tik pod Oslino in njenim svetim Križem drvi Ljubija proti Savinji, te s svojo poezijo opominja na »Govčkega« pesnika Karla Vodovnika, ki je v nemških verzih opeval njo in njeno idilo, ko je v njej vihtel njegov oče težko kladivo nad zvenečim naklom. V stranskem, levem jarku Ljubijinega pritoka, prihajajočega s sedla Kramarice, naleži na skale in kamenje vulkanske izvora; Smrekovec je namreč ugasel ognjenik in gole, že osivlele skale zelenkaste andezita, podobne granitnim kvadrom na pohorskem Velikem vrhu ali onim pri Sv. Arhu, leže tudi še sedaj na zapadnem hrstu Smrekovca, sredi zelenih pašnikov, sredi gostega borovničevja in baš seja v avgustu bujno pestro dozorevajočega netežja. Močni izvirki Ljubije so pravzaprav kraški pojav; tako močno kakor njeni vreli more vreti izpod navpične skale ali stene voda samo iz podgorskega jezera, katere gladina je višja nego so vreli sami. Celu okleščeno smreko lahko vtakneš v vodno žrelo. Voda sili s tako silo na dan, da požene dreve takoj zopet iz živega žrela. Od tod hodiš skozi pravcati Vintgar; pelje te na vznožje Smrekovca, v Zaloko, kjer imajo Ziljočan, Luka, Leskovšek, Sp. in Zg. Brložnik lepa posestva z lastnimi lovišči. Strma, vzorna pot te mimo Brložnikov kmalu dovede iz pristno apneniških jarkov in jarug v pohorski svet karavanskega Smrekovca. Po Laški cesti so nekdo laški »lrvrari« kuhali in vozili oglje; sedaj veče ima naš Smrekovec in njegovo okusno koč z Goltmi preko Kalskega vrha, Kala in Pósranka v svetu s pristnim karavanskim obeležjem. Ko pa prekoračiš Laško cesto in stopiš na sedlu podobno ravnicu pod vrhom Smrekovca, imaš pristno pohorsko sliko pred seboj. Poševna planca »Romac

je za Smrekovec to, kar je s svojo koč »Peske« za Roglo in Pohořje. Trčno požidana gleda »koča na Smrekovcu« iz njegovega varstva proti jugu, zapadu in vzhodu, razgled na Savinjske alpe in njihovo predgorje, na Rogatec, na Lepenatko in na Menino planino, tekmuje glede učinkovitosti in slikovitosti s pogostim na Pohořje, na Paški Kozjak, na Šoštanj in na Šaleško dolino, koje »Šaleški podružnici SPD« gre zaslug, da je pred ietom zgradila važno, zlasti za beš sport prepotrebno »kočo na Smrekovcu«. Gozdna tišina, vonj duhtečih planinskih pašnikov, ubrana pesem glasno žuborečega vodovoda in poletno zvonjenje pasobe se »zvaže«, udarci, pesem in žvenk klepacov, ostre kose in veselih koscev, ki potem na pravih »Ziljalah« z ovpljenom, žrdjo in vzorom spravljajo seno v dolino, k Ljubini in Ljubiji, se ti vse zliiva v mogočno harmonijo, ki doseže višek učinkovanja, ko se dosepe na goli kopasti vrh Smrekovca. Pogled s Smrekovca ti sega na sever preko severne, na jug preko južne panose vzhodnih treh panog v Karavankah; objema na vzhodu celo Pohořje, proti jugovzhodu Kozjak, Vitansko Bočko pogorje, Dobrič, Goro Oljko, Stožčasta gora Sv. Križ nad Belimi vodami se dviga pred Šaleško dolino in njenim šoštanjem slikovito kakor grad Ostrovia nad Gospodarskim poljem. Proti severu se ti odpira gorati svet od Olševce, od Obirja, preko Pece do Plešivca in Košenjaka. Koprivno, Kordežovo glavo na Peci, gorsko cerkvico sv. Helene z grobom srebrega junaka nad Žerjavom in še mnogo drugih cerkvic ti uzre oko. Očaran pa se boš vedno znova oziral na slikovitost, resnost in veličastnost Savinjskih alp, na ostro odrezano Ojstrico in košato nabrano Brano in Planjavo. Ko pod Javorjem iz cerkvice sv. Jošta zadoni večerni zvon do Smrekovca, se ti družita lepota planinskega sveta in milina zvonjenja v za hvalno molitev.

Dr. M.

Voditelji topliške vstaje

Jutri bodo v Prokuplju slavili spomin herojev in žrtev topliške vstaje

Skupina najstarejših četnikov z vojvodo Kosto Pečanecem v sredini

Brezprimerni junaški upor prebivalstva in četnikov v topliškem okraju proti avstrijski, nemški in bolgarski okupaciji je imel voditelje, kakršne more roditi samo narod, ki z vso dušo ljubi svojo domovino in je pripravljen za njo žrtvovati vse. Zbor četniških voditeljev pa je istočasno tudi najboljši primer, kako so se v osvobodilni borbi najtesneje združile vse plasti naroda. Poleg mladega srbskega intelektualca Koste Vojnovića so stali na čelu upora tudi naslednji moške:

Vojvoda Kosta Pečanec

njegovo rodbinsko ime je Milovanović, je bil četniški vodja že od leta 1905. Rodil se je leta 1871. v Džurakovcu v Metohiji, njegovi starši pa so že leta 1882. zaradi turškega nasila pribežali v Srbijo ter se naselili v vasi Raki v topliškem okraju. Ko je dovršil podčastniško šolo, je Kosta leta 1904. postal četnik in se je odlikoval z velikim junaštvom v borbah na Vuksanu in v Skopski Crni gori. Kot četniški vodja je imel prijateljske zveze s kosovski Arnavti, zlasti pa s slavnim Isom Boljetincom, ki je bil nekaj let gospodar vse severne Albanije. V začetku svetovne vojne se je Pečanec boril v vrstah armade in je z njo prišel tudi na solunsko fronto. Iz Vertekopa pa se je 16. septembra 1916 s francoskim letalom odpravil v svoj domači topliški okraj. Srečno je pristal na visoki planini, fancevski pilot pa je odletel v Rumunijo.

Kako se je Kosti Pečanku pridružil Kosta Vojnović in kako je v glavnem potekel topliški upor, je »Jutro«² že poročalo. Pod poveljstvom Vojnovića in Pečanca je bilo okrog 15.000 organiziranih četnikov, pridružil pa se jim je tudi okrog tisoč beguncev iz raznih avstrijskih posadk in ubeglih ruskih vojniških ujetnikov.

Vojvoda Jovan Radović

Je bil mlad črnogorski profesor, doma iz Morače v kolasijskem okraju. Studiral je tudi v inozemstvu in je bil eden od onih mladih svobodnomiselnih intelektualcev, ki niso bili všeč črnogorskemu režimu. Avstrijska okupacija ga je zatekla v domači vasi. V Kolašinu je ostal do spomladi 1916, dokler ga ni — vzela noč. Na vrhovih Koma je zbral skupino četnikov, večinoma Črnogorcev in polagoma se je preko vrhov prebil v pirotski okraj, kjer je nekaj časa samostojno četoval. Ko sta Vojnović in Pečanec pripravljala topliški upor, se jima je Radović že v prvih dneh pridružil z večjo četo. Kosta Pečanec navaja v svojih spominih, kako je Jovan Radović vedno sanjal o svobodni zedinjeni Jugoslaviji. Ko so četniki taborili na Vidovcu, je Jovan Radović v svojem šotoru na veliki deski risal zemljevid osvobodene Jugoslavije. Ko je bil gotov, je pozval vse četovodje in četnike ter jim z velikim navdušenjem razlagal svoj privid bodoče Jugoslavije.

— Bratje, je dejal, če ostanemo živi ali ne, je postranska stvar, Jugoslavija pa bo vendarle enkrat svobodna in združena! Na svojem zemljevidu je pogodil precej naših sedanjih državnih mej, na našo stran pa je zarisal zvezda tudi Skader, ki je bil že od nekdaj žid in hrepeneč Črnogorcev.

Bivši profesor, četniški vojvoda Jovan Radović je imel to srečo, da je doživel prve dneve našega osvobodjenja. S svojo četo je prišel v Sarajevo, tam pa je nena doma umrl.

Četovodja Nikola Bojanović

Je bil star škromen Črnogorec, ki bi mu na videz nihče ne prisodil, da je vodja varne vstaje in strašen nasprotnik v naj-

hujših borbah. Doma je bil v Belopavlićih nad Podgorico in se je že leta 1889. s svojim očetom izselil v Srbijo, kjer je bil sprejet v monopsko službo. Služil je v redni srbski vojski, pri umiku skozi Črno goro pa so mu predstojniki svetovali, naj gre v svojo domačijo, da njegova rodbina ne bo izgubila rednika. V prvih dneh, ko so avstrijske čete preplavile Črno goro, pa mož ni mogel več strpeti doma ter je sam preko gora prispel nazaj v Srbijo in se združil s prvimi četniki. Za njim je prišla tudi njegova žena in se je tudi ona borila v četniških vrstah. Žena je padla v prvih bojih, mož pa je vztrajal do kraja in je s Pečanecem se leta 1918. četoval na trojni meji Srbije, Črne gore in Bosne. Po nesrečnem naključju je izgubil življenje nekaj dni pred osvobodjenjem.

Četovodja Dimitrije Begović

Je bil tudi doma iz Črne gore, a je že od svoje mladosti živel v Metohiji. Udeležil se je balkanskih vojn, ob izbruhu svetovne vojne pa ni bil mobiliziran, ker je bil težko ranjen v bitkah pri Kumanovem. Vso svojo številno družino je leta 1915. spravil na Gajtjan planino in tam dolgo časa nemoteno taboril.

Ko so se v okolici pojavili prvi četniki, je neka avstrijska patrula slučajno našla na Begovićevo taborišče ter ga obsula z ognjem. Begović je pri tem izgubil ženo in štiri otroke, od katerih je bil najstarejši star komaj 10 let. Po tem strašnem dogodku je mož obhodil vse planine, da bi našel četnike-maščevalce ter postal njihov tovariš. Pred začetkom topliške vstaje je bil že v Pečanecem taborišču, padel pa je marca 1917 v bitki pri Vlasovskih vratih. Hrib, na katerem je izdihnil, borec se proti velikanski premoči, imenujejo sedaj okoliški prebivalci »Begovićevo grobo«.

Četovodja Cvetko Otašević

Je bil doma iz Kuršumlije in se je kot četnik odlikoval z brezprimerno hrabrostjo že v balkanskih vojnah. V začetku topliške vstaje ni imel nobenih zvez s četniškimi odredi in je sam ustanovil četo, ki je delala okupatorjem silne preglavice. Njegova četa je zapirala vsa pota do Kuršumlije in tako je bil Otašević s svojo samostojno četo važen činitelj pri zavzetju tega kraja. Ko so četniki vdrli v Kuršumlijo se je močna okupacijska četa vtaborila v stari turški trdnjavi. Otašević se je s pešico svojih tovarišev ponoči priplazil na obzidje trdnjave ter z ročnimi bombami pognal v beg vso posadko. Tudi ta junak je padel še pred koncem vstaje.

Ako občutite, da Vaše moči popuščajo,

tedaj pijte redno znamenito Rogaško slatino »Tempele«² vrele. Pridite za časa jesenske sezone (september in oktober) v Rogaško Slatino! Popolna 20-dnevna oskrba 1.200 odnosno 1.000 Din.

Domačija pod silnim plazom

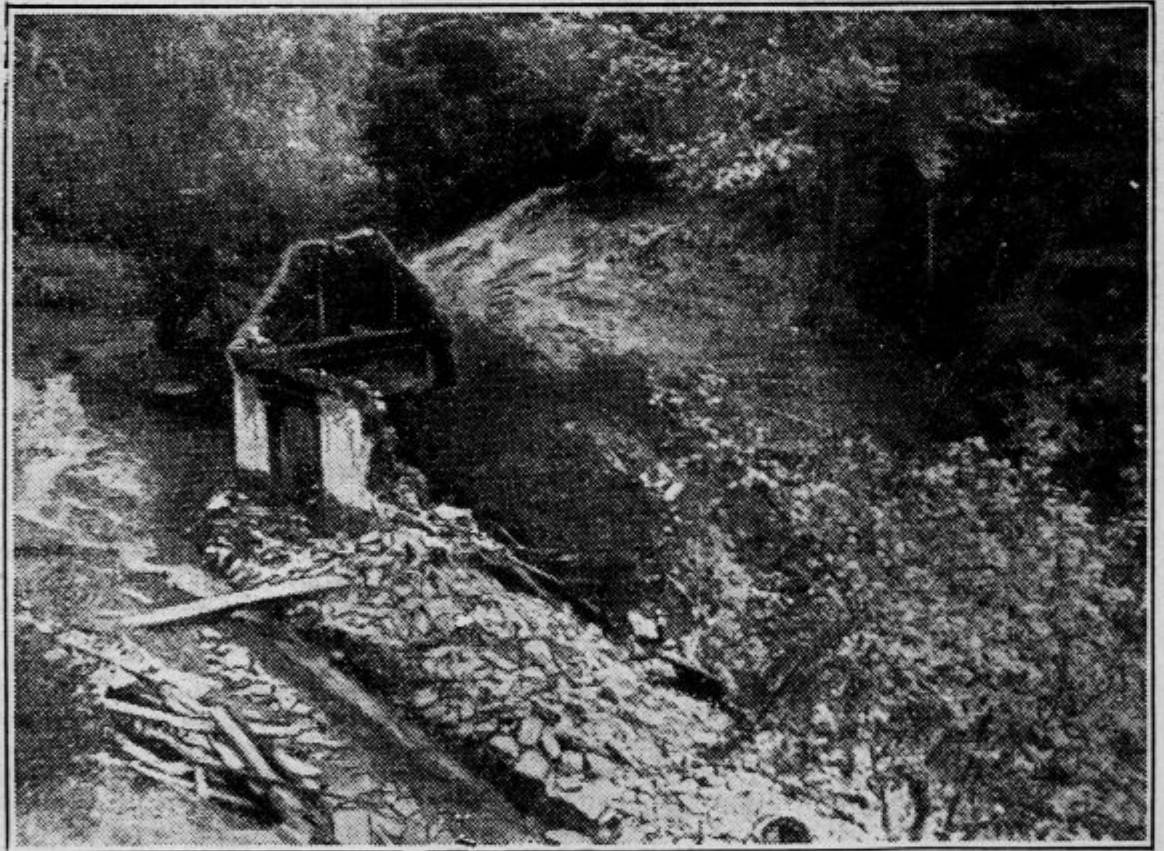
Podrobnosti o nenavadni nesreči v škocijanskih hribih

Škocijan, 6. septembra.

»Jutro«² je že v nedeljo poročalo o nenavadnem dogodku v škocijanskih hribih, o ogromnem plazju, ki je raztrgal in popolnoma zasul hišo in mlin posestnika Martina Berganta v Krsinjvru. Kaj silnega ne pomnijo najstarejši ljudje v naših krajih, zato še besedo o uničujočem rušenju gore, ki se bo ob prvem neurju spet nadaljevalo.

Krsinjvrh je zelo hribovita vas na severozapadni strani Škocijana. Najlažje je priti do tega precej obsežnega hriba od gostilne Činkole v Spodnjih Lakencah, če greš po cesti, ki vodi iz Škocijana v Mokronog. Hrib Krsinjvrh je oddaljen od gostilne le kaka dva kilometra. Je le na nekaterih mestih kamenit, večinoma pa prsten. Tudi na onem kraju, ki se je zdaj

začel rušiti, ni kamenja, ampak le flocica. Na tem delu je nekaj gozda, ostalo pa vinogradi, last posestnika Jožeta Gorenca iz Zbur pri Škocijanu. Kakor je pripovedoval posestnik Bergant, se je nekako pred dvema letoma odtrgala od vrha hriba velika plast, se valila po hribu navzdol in se približno sredi hriba ustavila ob Gorenčevem vinogradu. V teku dveh let se je ogromna plast še skoro popolnoma zrasla a zemljo vinograda, da nihče ni mislil na kako nesrečo. Ob viharjih in neurjih so hudoourni ki večkrat odnesli v dolino večje kope prsti, ki pa niso povzročili kmetom nikakih škodb. Zdal pa nenaadno ogromen plaz! Ljudje so obegnili. Ob času zadnjega neurja se ni utrjala niti ped zemlje, zato sta presenečenje in strah tem večja. Le studenec, ki se na hribu združuje s hudourniki,

Ogromna množina prsti in dreves, ki je zasula hišo in mlin posestnika M. Berganta

S čolnom in kamero na Jadran

Od Omiša do Trogira — Znameniti »jugo«² in splitske lepote

Trogir Slovo od Omiša mi ni bilo posebno težko. Ni se mi mogel prikupiti, čeprav je njegova lega na dnu temnega zaliva, pod napvinkami pečinami Dvorsorja, ob zalivu romantične Cetine dovršeno lepa. Z mestu je tako naj se slikovit kraj ne veš, kakaj se ti ne morejo vsesti v srce. Toda tukaj je bila uganka lahka. V Omišu so hoteli postaviti menda šolski primer za to, kako naj se slikovit kraj v imenu tehničnega napredka, gospodarskih potreb in tujske prometne vabe popolnoma oropa individualne poteze. Stari del mesta s svojimi tesnimi ulicami, srednjeveškimi zgradbami in razvalinami silnih gradov je zadnji odsevek te individualnosti, ki je vsa v slogu s svojo, ključujočo divjno okolico. Stari so znali graditi v takšnem slogu. Treba je samo videti, v kakšnem elementarnem sozvočju rasejo še razpadajoče zidline omiških trdnjav iz skal, na katere so jih postavili. Moderna doba pa je nametala okrog tega učinkovitega jedra kup neokusnih ali pa samih zase lepih, toda z okolico neskladnih zgradb, hotelov, tovarni in barak. Uničila je vse.

Mislila sva, da bova z južnikom, ki se

je že nekoliko dni zaporedoma oglašal v dopiskanskih urah, odjadrala naravnost do Splita, ki se je v jutranjem soncu belil v daljavi. Toda jug je hotel dajati pokazati vse, kar zna in je začel poditi čedalje višje valove nama v hrbet. Albert se je malo kujal, ko sem nazadnje jadro enostavno smel in zagrabil za veslo, ki so mi ga bili v Omišu popravili. Pa ni trajalo dolgo, da je storil po mojem zgledu. Morje okrog naju je vrelo kakor krop v hudičevem kotlu. Kakor hitro sva se usmerila naravnost proti Splitu, sva dobila valove ob stran in z njimi nevarnost, da se prekucnemo. Tako sva se držala rajši tik obale, odločila sva se za Stobrečski zaliv in tam kjer se je ta obrnil skoraj sporedno z valovi, pri Stobreču samem, sva izstopila.

Do Splita je bilo samo še 7 km. Toda tega prisilnega odmora mi ni žal. Stobreč je poleg Cavtata in Trogira najstarejša naselbina v Dalmaciji in dati šteje kakšnih 700 duš, kar je za dalmatinske razmere že mnogo, in čeprav je tako blizu velikega mesta, se je njegovo ljudstvo ohranilo skoraj nedotaknjeno v svoji prvotnosti. Z morja je pogled na kraj očarljiv. Ljudem pa je videti, da živijo navzlic ribištvu in

razmeroma rodovitni zemlji v precejšnji bedi. Krivi so pa sami, ker nimajo nobene podjetnosti (kakor jo imajo Omišani preveč) in ne znajo izkoristiti prilik, ki se jim prožijo same od sebe. Za primer povem to, da bi bil kraj idealno pripraven za letovišcarje, ki niso preveč razvajeni, a se tudi ne zadovoljujejo v vsako neudobnost. Torej za nekakšen letovišarski srednji sloj. Sonca je tu mnogo, svežega zraka s morja in hribovja ni manj, peščine so sijajne, voda v morju topla. Vrh tega bi bile izletne prilike na vse strani, na Mosor (tam gori je dajanje planinske koča), na Brač, z avtobusom do Makarske, da niti ne govorim o Splitu, v kolikor bi ga potrebovali. Zveze s parniki in motorkami ne bi bile dale od lahkote dobiti. Letos je v neposredni bližini, v Splitu, okrog 1500 letovišarjev več nego kdaj prej in ta presežek se mora zadovoljiti z vsako luknjo in vsako ceno. A vendar niso Stobrečani do danes niti poskusili, da bi privabili tuje ce k sebi, čeprav dobro vedo, da bi jim bilo v korist, kakor sem posnel iz pogovorov z njimi. Ne vedo, kako naj bi to napravili.

V vasi je še sedem let prostorna in lepa hiša, ki bi se dala z malenkostnim trudom preurediti v dober penzion. Ta hiša je že sedem let prazna. V vasi je bila tudi gostilna (trgovine ni). Edina. Ko sva stopila opoldne tja, sva doživela »modri čudež«. kakor pravi Nemec. Ali si lahko mislite gostilno, tako rekoč na periferiji Ljubljane, v kateri ne bi dobili niti toplega kosila, niti najpreprostejših mizne jedi, niti kosčka kruha in niti na zadnje — vina? Na periferiji Splita si takšno gostilno da-

ni prihajajo od različnih strani, je prejšnjo soboto in nedeljo neobičajno močno brenel in s strašnim divljanjem drvel v dolino prav v bližino mlina in se iztekal v potok Zdravec, ki goni mlin. V ponedeljek pa se je vse pomirilo in posestnik Bergant je po nekaj dneh epet brezskrbno zaspal. V torek, ko se je začelo daniti, se je nič hudega sluteč prebudil. Naenkrat je zaslišal čudno vznemirjajoče prasketanje, ki je prihajalo s hriba. Vendar pa je mislil, da se moti, in da se je kaj potrolo v mlinu. Poklical je ženo, naj gre pogledat, če se je morda kaj zapleno med mlinska kolesa. Sam namreč ni utegnil takoj iz hiše, ker je vojni invalid brez noge in si je moral prej urediti protezo. Ko je bil v nekaj trenutkih gotov, je že odhitel za ženo. Z naj hitro ugotovila, da prihaja čudno pokanje dračja in manjšega drevja z gore. Takoj nato sta že zagledala, kako se po ozki stezi valj prst, med katero je bilo polno različnih rastlin, ki rasto v vinogradih, nadalje trte in manjše drevje. V kratkih trenutkih je postajala valeča se gmota večja in večja. Posestnik je na največjo grozo uvidel, da se plaz vali naravnost proti njegovi hiši in mlinu. In že je ukazal ženi, naj stee hitro v hišo po otroke. Mlinar pa je klical glasno sosedo, naj pridejo na pomoč. Potem je takoj odhitel v mlin in skušal rešiti vsaj obleko. Žena z otroki je medtem bila že na varnem.

Ko je mlinar pograbil svoj suknjič, v katerem je imel nekaj denarja, je plaz že trčil ob hišo in podrl prvo polovico zidu. Mlinar je k sreči še pravočasno ušel v vežo in nato na prosto. Silni plaz je nato hitro vršil svoje uničujoče delo. Že se je zrušil drugi del zidu. Sunek ogromnega plazu je bil tako močan, da je porinil zid nekaj metrov daleč. Še bolj daleč pa je padla z veliko hitrostjo obsežna stara skrinja, ki so jo sosedje pograbili in odnesli na varno mesto. Medtem je plaz že zasul med strašnim pokanjem in lomljenjem vso hišo, mlin in strugo. Na mestu, kjer je pred četrto uro stala lepa domačija, je bil zdaj ogromen kup prsti; na prijetnem bivališču mlinarja se je naenkrat rodila majhna gora. Le gornji del hišnega zidu je ostal še pokončen, ker se je plaz vsul malo bolj v dolino. Prst se je nato še vedno po malem valila na nesrečno domačijo. Šele čez pol ure se je vse umirilo. Plaz je zasul 40 m na široko, 60 m na dolgo in 50 m globoko. Skratka: na zemljišče je padlo okrog 120.000 kub. metrov prsti. Jarek, ki ga je plaz napravil po hribu je 4 m širok in 6 m globok. Zraven one zemlje, ki se je zdaj odtrgala, pa je približno prav tako velik kos zopet z veliko razpoko zaznamovan in se bo prav gotovo ob prvem večjem neurju odtrgal in zdrvel v dolino. Potem se bo to najbrže ponavljalo naprej, dokler se ne bo zrušil ves hrib. Zanimivo si je vse to ogledati in bo pričujoče »Jutrovo«² poročilo prav gotovo privabilo še mnogo ljudi;

Okrog letovišarskih potreb Bohinja

Bohinj, 1. septembra

Razveselili smo se, ko smo brali v 198. številki »Jutra«² mnogo obetajoči napis »Bodoče pridobitve Bohinja. Vodovod, sirarna, vzpenjaka in še marsikaj.«² Ko smo pa prebrali članek, smo pa na žalost spoznali, da se te lepe reči ne obetajo neposredni okolici Bohinjskega jezera, ki bi bila vsaj vodovoda tako neizrečeno potrebna in bi najbrže hvaležno sprejela tudi vzpenjako, recimo na vrh Komarče ali v Dom skalešev na Voglu. Pa nič ne de. Tudi okolici Srednje vasi privoščimo popisane dobrate. Na nekaj bi pa ob tej priliki vendarle radi opozorili našo javnost, ker smatramo Bohinjsko jezero in njegovo okolico za zadevo, za katero bi se morala v mnogo večji meri zanimati naša javnost, pa bodisi že država ali banska uprava.

Tega je komaj teden dni, ko je odličen planinec trdil, da v desetih letih Bohinja več ne bo. V mislih je imel seveda oni Bohinj, ki vabi s svojo nedosežno naravno krasko in svoje bližnje prijatelje narave iz vseh delov kulturne Evrope. Utemeljeval je pa svojo trditev s tem, da obala Bohinjskega jezera v nekaj letih tuju sploh ne bo več dostopna, če se bo vršila tudi v naprej zazidava in zgrajevanje obale s sedanjostjo. Tu naj bi zastopniki občine Srednje vasi v prvi vrsti zastavili svoj vpliv in ugled, da bi ostale ceste in pešpota okrog jezera tujejem in domačinom tudi za naprej tako dostopne, kakor so bile doslej.

Vzhodna obala pripada občini Srednje vasi. Od te strani je tudi najlepši razgled na jezero in na venec gora okrog jezera. Zato je tudi prav od te strani največji naval na parcele tik ob jezeru. Rajnki Gustav Pirc, ki bo ostal Bohinjem vedno v hvaležnem spominu, si je prvi postavil na tej obali krasno vilo. Ampak peš poti po kupljeni zemlji nikomur ni brnil. Ponovno je izjavil svojim najboljšim prijateljem (imena na razpolago), da vrta ne zapira, ker noče, da bi mu kdo mogel očitati, da zapira pešpot okrog jezera. Med prvimi si je tudi ugledni ljubljanski zdravnik dr. Bretl zagotovil lastnino precejšnega zemljišča na vzhodni obali jezera. Pešpota ni-

Nikoli odprli
Prsten samo v modrem ovitku.

saj že sedaj prihajajo od različnih strani, da si ogledajo nenavadno rušenje.

Poleg domačije je mlinarju uničena vsa hišna oprema in posoda, skoro nov čevljarjski stroj (mlinar je tudi čevljarjski mojster, in vse čevljarjsko orodje, usnje in nekaj sto dinarjev, vsa obleka, okrog 25 mernikov različnega žita (nekaj žita je tudi od ljudi, ki so prinesli mlet) in tudi precej perutnine. Škoda tega sega zelo visoko. Zavarovan je bil le za 500 Din.

K sreči ima posestnik Bergant gospodarska poslopja: živinski hlev, svinjake, senik in kozolec kakih sto metrov oddaljene od mlina in je vsaj to ostalo nepoškodovano. Kot invalid z majhno podporo si je bil prijazno domačijo kupil pred petimi leti. Denar si je izposodil. Takrat je bilo vse v najslabšem stanju, s pridnim in vztrajnim delom je pa počasi popravil: najprej mlin, da je mogel mleti, potem je hišo popolnoma prenovil, betoniral jez. To ga je stalo mnogo težko priborjenega denarja in naporov dela. Pred letom je bilo slednjič vse lepo urejeno in začel je odplačevati. Zdal pa naenkrat udarec usode! Trije majhni otroci — najstarejši je star šele šest let — lačni prosijo nesrečno mater in očeta za kruh in streho.

komur ni brnil. Vsa čast tozadevno tudi njegovim dedičem. V zadnjem času so se pa naši moške, ki prav resno ogražajo pešpot ob vzhodni obali. Zganejo naj se tisti, ki se zavedajo, da je tujski promet v Bohinjskem kotu odvisen od naravne lepote Bohinjskega jezera.

Nedavno je župan občine Srednje vasi trdil, da je Bohinjsko jezero last občine Srednje vasi. Da je smatral to trditev za resno, sledi iz okolnosti, da je predpisala občina Srednja vas davek na vse čolne, ki so na jezeru. Na to nepostavnost opozarjamo še posebej upravo dravske banovine Bohinjsko jezero je vpisano v zemljiški knjig kot javna imovina. Lov in ribolov na jezeru ima gozdna uprava v Bohinjski Bistrici; slednja urejuje tudi promet s čolni na jezeru. Jezero je torej brez dvoma ali državna ali javna last, nikakor pa ne last občine. Pa bi tudi ne bilo prav, da bi jezero prišlo kdaj v privatno last. Zgodovina Bleda je v tem oziru preveč poučna.

Pisec članka o bodočih pridobitvah Bohinja se nadalje zavzema za zvezo Uskovnice s Srednjo vasio in poudarja, da bi bila to krasna zveza Bleda z Bohinjem. Mi pa vemo še za mnogo lepšo zvezo, če bi se gradila cesta od Uskovnice preko gore Studorja v Staro Fužino. Sicer se pa lahko zanesemo, da bodo strokovnjaki, ki bodo o tem odločali, upoštevali krajevne in splošne koristi.

Pisec navedenega članka nadalje želi, da bi bili tudi letoviščarji, ki prebivajo na ozemlju občine Srednje vasi več kakor deset dni, deležni olajšave polovične vozne cene, kakor oni, ki prebivajo ob Bohinjskem jezeru in v Stari Fužini. Privoščimo to olajšavo vsakemu, ki pride v Bohinjski kot, mislimo pa, da bi bila zadevna kontrola, če se razširi ta olajšava na vse pastirske kočice in senice obširne občine Srednje vasi, skoro nemogoča. Tudi je najbrž glavni namen te olajšave, da pospešuje tujski promet po planinskih kočah in planinskih hotelih.

H.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

navzlic nepodjetnosti prijazni in postrežljivi, kar se da.

Naslednji dan se je vihar izbezel šele proti 11. Ni kazalo preveč dobro, pa sva vendar odveslala naprej. Tik pred Splitom se je zljalo malo dežja, a se nisva ustavila. Mislila sva, da bova trenutni hlad izkoristila za udobno nadaljevanje do Trogira. A še predno sva bila mimo preluknjene Marjana (v luknjah njegovih golih sten proti severni strani so v starih časih prebivali puščavniki), se je ujasnilo, morje je postalo kakor zrcalo gladko, sonce je začelo pripekati. Preko opojno lepega Kaštelanskega zaliva (kvaril ga je samo dim iz solinskih cementarn), mimo redko poraslega Otoka Čiova sva prispela v »Dalmatinske Benetke«, Trogir.

Ze davno sva se na tej poti odvažila označevati ta ali oni kraj za najlepši, kar sva jih videla v Dalmaciji, kajti vsak ima svojo posebno lepoto in vsak ima tudi svoj poseben obraz. Gotovo pa je, da lepote in posebne obraza Trogira nikoli ne pozabim, če si ga kdaj videl. Plinj ga imenuje marmornato mesto, v neki dobi svojega procvita je štel niti manj nego 32 cerkva, a danes vznjaja vtis velikega muzeja sredi vedno zelenega južnega parka in med dvema azurnoma neba in morja. Vsak zid in vsak kamen govori tu o nekdanjem bogastvu in pomenu. To vse je mrtvo in človek si niti ne želi, da bi šlo življenje še kdaj tukaj mimo s svojim močnim ritmom in hrupom. Trogir je najkopi in najpomembnejši tako, kakor je.

K. Kocjančič

GLAVNI DOBITEK TOMBOLE V KRANJU

16. septembra

Citroen-avto

v vrednosti Din 62.500.—

Polovična vožnja na železnici dovoljena.

Tablice v predprodaji a Din 4.—, na dan tombole a Din 5.—

7827

Domače vesti

• Jugoslovenski gozdarji so se zbrali na kongresu svojega združenja v Sarajevu. Zdrženje jugoslovenskih gozdarjev deluje že 13. leto. Na našem državnem področju so bili najprej organizirani hrvatski gozdarji, in sicer pod okriljem gospodarskega društva, ki je bilo l. 1841. ustanovljeno v Zagrebu. Samostojno hrvatsko-slavonsko gozdarsko društvo je bilo ustanovljeno l. 1876. v Zagrebu. Srbski gozdovi so bili dolga leta vključeni v društvo poljedelcev, l. 1909. pa so si ustanovili samostojno stanovsko organizacijo. Prvo samostojno strokovno organizacijo so imeli slovenski gozdarji, kajti kranjsko-primorsko gozdarsko društvo je bilo ustanovljeno že l. 1875. Gozdarji Bosne in Hercegovine so se organizirali takoj po prevratu.

NAJVEČJO IZBIRO POVRŠNIKOV IN OBLEK ZA GOSPODE IN OTROKE ima
J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12.

• Sreška gospodarska razstava v Konjicah. Danes in jutri bo v Konjicah velika sreška gospodarska razstava. Pokroviteljstvo je prevzel g. ban Marušić. Razstava obsega kmetijstvo (sadjarstvo, vinogradništvo in poljedelstvo), poljedelske stroje, gospodarstvo in lesno industrijo, planinstvo, lovstvo in turški promet, obrt in industrijo, higieno, ženska ročna dela, veterinarstvo, perutinarstvo, zdravilna zelišča in gobe ter umetna gnolja. Na tej razstavi in poučni razstavi so torej zastopane vse gospodarske panoge.

Podaljšajte si svoje življenje in zavarujte se pred prezgodnjim postaranjem!
Rogaška Slatina,

zdravišče želodca, jeter, ledvic, srca, črev, žolčnega kamna itd. Vam ustvari solidno podlago za novo pomlajeno življenje. Od 1. septembra do 31. oktobra velja popolna 20dnevna oskrba za državne uradnike od Din 1000 dalje; za ostale goste pa od Din 1200 dalje. Prospekti in cenik: Zdravišče v »Putnik«.

• Vsem CM podružnicam v vednosti Družbeno vodstvo je razposlalo za veliko skupščino, ki bo l. 16. t. m. na Vrhniki, »izkaznice« vsem upravičenim delegatom in pokroviteljem ter kamenarjem po podružnicah. Prosim, da se upravičenec »izkaznice« izroči. Vsak upravičenec, ki bi morebiti izkaznice zaradi pomanjkljivega naslova ne prejel, naj se zgleda z dopisnico pri CM družbi. Zglasnice morebiti umrlih naj podružnice vrnejo. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja.

Oglejte si
damske plašče

najnovejših krojev za jesen in zimo pri

Fr. Lukič — Ljubljana
Stritarjeva ulica.

• Andrej Pahor t. V Prvačini pri Gorici je umrl dne 31. avgusta veleposlanik, trgovec in gostinčar g. Andrej Pahor, star 76 let. Pokojnik se je že v mladih letih posvetil trgovskemu stanu in si kasneje s pridnostjo in sposobnostjo ustvaril vzorno domačijo. S svojo skrbno družico je vzgojil 10 otrok, od katerih žive 3 v Jugoslaviji. Pred par meseci je zadostil še svoj zadnji želji, da vidi svojce v Jugoslaviji, sedaj pa je legel strit v domačo grudo. Nad 5000 ljudi je z dvema godbama in pevskimi družbami iz Prvačine, Dornberga in Gradišča sprejelo pokojnika na njegovi zadnji poti, pač najboljši dokaz, kako priljubljen je bil daleč naokrog. Naj mu bo lahka domača zemlja, ki jo je tako ljubil, preostalim naše najskrbnejše sožalje.

„HERMES“
enoletni trgovski tečaj
Slov. trg. društva v Mariboru, Zrinskega trg. vpisuje dnevno. Zahtevajte prospekt.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V ŠIŠKI. — Telefon 33-87

MATERINO SRCE

Pretrajala drama materinega heroizma, heroizma žene, ki je žrtvovala materinsko ljubezen za srečo otroka. Predstave: v soboto in nedeljo ob 3., 5., 7., in 9.; v ponedeljek ob 7. in 9. V dopolnilo nov Paramountov zvočni tednik.

V slučaju lepega vremena odpadeta predstavi v soboto ob 7. in 9. zvečer zaradi telovadnega akademije Sokola Ljubljana—Šiška.
Pride: »V CARJEVI SLUŽBI«.

Proti

preobilni debelosti

uporabljajte
samo neškodljive
Slatinske tablete
za hujšanje

ki jih proizvaja apoteka Mr. Bahovec v Ljubljani iz naravnih mineralnih soli in zeliščnih ekstraktov.

Zahtevajte v Vaši lekarni samo prave neškodljive Slatinske tablete Bahovec.

Mala doza (100 tablet)

46 Din, volika doza (200 tablet)

74 Din.

Reg. br. 283. II. I. 1934

slik bo dr. Petković predaval tudi na bizantološkem kongresu v Sofiji.

• Emancipacija muslimanskih žena v Južni Srbiji. V Skoplju je komaj okrog 50 muslimanskih rodbin, katerih članice hodijo brez feredže in drugih zagrinjal konzervativnega muslimanskega ženstva. Reforme, ki jih je v Turčiji izvedel Kemal paša, niso imele kaj prida odmeva med muslimanskim življenjem Južne Srbije in tudi v zvezi modernizacije iz Bosne se še niso uveljavili v južnih krajih. Moderni muslimani; srbskega juga pa so prepričani, da bo popolnoma drugače v kakih 10 letih in da bo do tedaj tudi izvedena ženska emancipacija. Ovirte tega razvoja tvorijo sedaj še obziri do starejših ljudi, ki se krčevito oklepajo starih običajev. Mnoge muslimanske družine v Skoplju zaradi svojih starih sorodnikov izpolnjujejo vse stare običaje, kakor hitro pa se podajo v kak drug kraj, živijo tam z veseljem po običajih modernega sveta.

• Požar v Dolenjih Kamencih. V Dolenjih Kamencih je sredi dopoldneva začela goriti hiša posestnice Marije Potočarjeve. Na pomoč je prihitelo domače gasilno društvo, ki je z velikim trudom omejilo ogenj. Hiša je zgorela do zidu. Zahvala gre gasilec, da so obvarovali bližnja poslopja.

La Toja
RAZIRNA KREMA
in
KREME ZA KOŽO
Edinstvene na svetu,
ker varujejo, hranijo, pomlajujejo in zdravijo kožo. Zahtevajte jih povsod!
Generaalno zastopstvo za Jugoslavijo
»CHEMOTECNA«
d. z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

• Ribiško-lovske vestnik, 9—10 snopič je izšel z veleznimivimi prispevki. V. Cotič podaja temeljita navodila, katere vrsta rib je vsaki vodi najprikladnejša. Bolezni rib opisuje strokovnjak dr. Leon Kocjan. Šulga nadaljuje zanimivo opisovanje pomena umetne muhe v ribji lovi. Nebroj drobnih navodil spremlja revijo do konca, ki je zabeljen s pristno ribiškim domisljicami.

ŠE JE ČAS!
Kopališče Slatina Radenci je odprto do 15. oktobra!

Kopeli v Radenskih vodih so izredne za bolezni srca, ledvic, živcev, za gubne, ledvične in žolčne kamne ter za notranje žile. Za starejše osebe in duševne delavce so Radenci najidealnejši kraj odmora. Samo v Radencih je spojeno kopanje v prirodnih mineralnih vodih in pitje prirodnih mineralne vode na samih vrelcih. Dnevna oskrba stane Din 70.—. Vse vračunano (stanovanje, prehrana, navadna ali dietna, kopeli, zdravnik ter vse takse), po sebi se ne plača ničesar! Najboljša zveza z brzim vlakom do Maribora ter od tam takoj z avtobusom v Radence. Ob nedeljah in praznikih avtobus ne vozi!

• Sokolsko društvo Preserje priredi danes ob 7. zvečer igro na prostem »Divji lovec«. Pridite, ogledajte si jo.

• Začetek šol. leta na l. drž. realni gimnaziji (Vegova ulica) v Ljubljani, bo v ponedeljek 10. t. m. ob 8. s šolsko mašo.

• Filatelistična razstava v Novem Sadu bo slavnostno otvorjena danes dopoldne. Otvoritvi bodo prisostvovali zastopniki vseh filatelističnih društev v naši državi. Zbirke znamenitih mnogostevnih razstavljalcev so razstavljene v treh dvoranh trgovskega doma. V trgovskem domu se bo vršil tudi kongres filatelstov in v njem bo ves čas razstave posloval tudi oddelek glavnega poštneja urada, ki bo s posebnimi žigi opremljena pošiljatelj v spomin na veliko filatelistično prireditve.

Najnovejši plašči za jesen in zimo so že gotovi pri

A. PAULIN, LJUBLJANA

Slaščičarna Pelicon, Wolfova ulica 14, podružnica
Kongresni trg 19, nudi prvovrsten sladoled, najfinejše čajno pecivo, torte, deserte in bonbone.

ZVOČNI KINO MOSTE

V soboto in nedeljo ob 3., 5. in 8., v ponedeljek pa ob 8. uri zvečer:

DON JOSE MOICA

v filmu orientalskega čara

ALAHOV ZAKON

in Magde Schneider v opereti ljubezni in sreče

V DVOJE JE LEPSJE

Pri predstavah ob 5. in 8. oba filma.

Predstave danes in v nedeljo ob 3., 5., 7.1/2, 9.1/2

Telefon 2124

v veleopereti

„PESEM Z NEBA“

Arije iz »Tosca« ter pesem »Moje srce kliče za te, Marita« in druge nepozabne pesmi, ki Vas bodo očarale! Za veselje in zabavo skrbe: Pavel Kemp, Pavel Hörbiger in Theo Lingner. Predprodaja vstopnic dnevno od 11.—1/2 13. ure!

ELITNI KINO MATICA

• Obsodba nevarne razbojniške tolpe. Okrožno sodišče v Jagodini je dovršilo razpravo proti 9 članski razbojniški tolpi, ki je že več let strahovala ves okraj. Pri številnih tatvinah, vlomih požigih in razbojniških napadih pa vsa leta niso mogli niti ugotoviti, kdo je prav za prav v nevarni razbojniški organizaciji. Pač pa je bil v okolici Jagodine večkrat osumljen in tudi zaprt Randalj Milenković, ki se je neoprestano sumničnja tako naveličal, da je sklenil sam razkrinkati nevarne tolove. Svoj načrt je izvedel kaj spretno in tudi uspešno. Ko so ga pred nekaj meseci spet izpustili iz zapore, je izginil iz vasi in po okolici se je razširil vest, da je postal hajduk. Moč se je res potikal po okoliških planinah in gozdovih in ko je bil njegov hajduški sloves splošno razširjen, so se mu kaj kmalu zaupljivo razkrili tudi razbojniki, zaradi katerih je že marsikaj prestal. Ko je dobil potrebne podatke o razbojniški organizaciji, se je spet vrnil v svojo vas ter sreskemu načelnstvu takoj sporočil, kaj je dognal med svojim hajdukovanjem. Moč je dal tako točne podatke, da so lahko zajeli vso razbojniško družbo, ki je imela za voditelja premožnega kmeta Milijo Radosavljevića, ki je bil ves čas vzvišen nad vsakim sumom. Vodja razbojnikov Radosavljević je bil obsojen na dosmrtno ječo, njegovi pajdaši pa tudi na dolgoletno ječo. Najhujša kazen je znašala 4 leta robije. Več obsojenci so za vedno izgubili častne državljanske pravice.

• Narodne igre l. zbrali in opisali Ljubica in Danica S. Jankovičevi, profesorici Beograd 1934. Pod tem naslovom je izšla knjiga, v kateri so točno opisani koraki in kretnje stotih izvirnih narodnih iger (plesov) iz raznih krajev Jugoslavije. Zastopani so sloviti južnosrbski, črnogorski, bošaki, sremski, sumadijski, vranski plesi itd. Plesi so raznovrstnih tipov in oblik tako za deca, kakor tudi za odrasle. Poleg mnogih kol otvorjenih in zatvorenih, kombiniranih s solo partijami kolovodij, so zbrana tudi kola v parih, trojkih in vzporednih verigah. Opis so sestavljeni iz analiz, navezanih na takt melodije in besedilo pesmi, obrazcev ter važnih pripomb. Analize služijo za učenje, obrabci pa za spomin. Poleg opisa vsebuje knjiga tudi izčrpen teoretičen UVOD, sestavljen iz osmih poglavij z navodilom za izvajanje narodnih plesov in podatkov za turiste. Knjiga, ki je prvi naš priročnik za učenje narodnih plesov, je okusno opremljena in se dobi za ceno 30 Din s poštnino vred 35 Din. Denar in naročilnico je treba poslati preko Poštne hranilnice, ček. rač. št. 56910.

• Žena podpira tri ogle pri hiši. Od žene je odvisna domača sreča in zadovoljnost. Zato si pametna žena preskrbi dobrih navetov. Praktične navete pa prinaša revija »Žena in dom«, ki izda tudi vsako leto po pet praktičnih knjig. Letošnja prva knjiga »Naš dom«, ki jo je napisal inž. arh. Rado Kregar, je priložena septembrski številki. V tej knjigi je nazorno popisano, kakšen naj bo slovenski dom; popisuje pa je dodanih vse polno načrtov in slik, od modernih vil do cenenih lesenih hišic. Septembrska številka prinaša poleg praktičnega dela tudi različne leposlovne prispevke. 12 števk »Žene in dom« in 10 prilog za ročna dela in kroje stane 68 Din, 5 gospodinskih knjig 37 Din; vse skupaj torej 105 Din. Naroča se pri upravi, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10.

• Zvesti tovariš naših fotoamaterjev, mesečnik »Fotoamater« nam prinaša za september inž. Novakov članek »Namesto Scheinerja — DIN«, Regaljevo presenečenje o fotografiranju misli, potem ponk za fotoamaterje v septembru, štiri krasne motive mednarodnih mojstrov in spet kopicico drobiža.

• »Borgia«. Narodni revije »Prijatelj« dobe vsako leto za 132 Din poleg revije še 11 knjig. Te dni so dobili s septembrsko številko zgodovinski Klabundov roman »Borgia«, ki ga je poslovenil pisatelj Vladimir Levstik. Ocena o tej knjigi izide v kulturnem delu našega lista. To je povest rodbine papeža Aleksandra VI. očeta prosule Lukrecije in Cesarja Borgie. Vsebinsko je tako zgoča in jedka, da drži čitatelja do konca v nervozni napetosti. Deveta številka »Prijatelja« pa prinaša nadaljevanje Ingoličeve povesti iz učiteljskih krogov, »Mlada letca«, Karla Capka »Tribunal«, A. P. Čehova »Obrekovanje«, N. A. Luhnove »Ženine oči«, Jarmile Haškove »Saj ne bo nič hudega« in še več drugih zabavnih koserij in čtenokv. V tej številki so tudi objavljena imena nagajencev. »Prijatelj« uganke. List in knjige se naročajo pri upravi, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10.

• V dolgih jesenskih večerih je človekova najboljša prijateljica knjiga. Knjiga pa mora biti taka, da jo človek bere z užitkom. Tako delo je nedvomno roman Richarda Vossa »Dva človeka«, ki ga mora poznati vsak izobraženec. V nemškem jeziku je imel ta roman doslej 700.000 naklade. Tudi slovenski prevod bo kmalu pošel, ker njegova naklada ni velika. Pričakovati je, da se bodo naročili na ta roman vsi, ki hočejo imeti v svoji knjižnici to lepo knjigo. Eleganten vezana stane v zvezi velikemu obsegu (368 strani) le 50 Din. Naročila sprejema iz prijaznosti uredništvo »Domovine«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5-I.

• Veliko pozornost na velesojmu vzbuja krasna razstava pohištva tvrdke Egidij in Karl Erjavec paviljon E to je spalnica in jedilnica iz orehovih korenin. Ze sama sestava teh korenin je prava umetnost, ki vsakega obiskovalca očara, še posebno pa

zato, ker je cena tako solidna, da je resnemu kupcu v vsakem oziru priporočljiva.

• Vpisovanje in Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru traja še ta teden, in sicer od 10. do 11. v šolski pisarni, Maribor, Vrazova 4. Znatno znižana šolnina.

• Nova številka »Sporta« je izšla včeraj z aktualno mnogostransko vsebino

Z enostavnim šivanjem na šivalnem stroju lahko obnavljate perilo brez aparata s pomočjo PST Patent Stopf Twist priprave.

• Kraste, izpuščaji, lišaji itd. ki se čisto tako upirajo vsakemu zdravljenju, odpravi vendarle »Fitonin«, ki razkužuje in takoj odstranjuje tudi srbečico. Steklenica »Fitonina« stane 20 Din v lekarnah, po pošti pa se dobe dve steklenici proti povzetju od 50 Din. Poučno knjižico št. 14 pošilja brezplačno »Fitonin«, dr. a. o. j. Zagreb, 4-78. (Reg. pod št. 1281, od 28. VII. 1933).

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorčici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec Franz Josefovih grenčic.

• Čitajte v interesu svojega zdravlja današnji oglas od radenske.

• Obledela obleke barva v različnih barvah in pisira tovarna JOS. REICH.

Praktična gospodinja rabi samo splošno znano

LUSTROL parketno voščilo

za briganje, katerega nudimo vsled vedno večje uporabe po znatno znižani ceni.

„LUSTRA“
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 8

Iz Ljubljane

u— Tabor kmetijske mladine, 8. in 9. proslavi Zveza kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani desetletnico svojega obstoja. Proslava se vrši pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Slavnostni občni zbor ob prisotnosti kraljevske poslanca bo v nedeljo točno ob 9. dop. v dvorani OUZD. Zaradi tega in zaradi radio prenosa prosimo, da bodo vsi delegati in cenjeni vabljenici točno na mestu. Vseščilni prostor pa je na travniku pod Čekinovim gradom, to je poleg velesojma nasproti pivovarne »Union«, kjer se začne velika kmetijska veselica z raznimi tekami in drugimi točkami ob 3. popoldne. Vabljeni ste vsi prijatelji naše vasi in njene mladine.

u— Odbor krejenske organizacije JNS na Barju naznanja članstvo, da bo v torek 11. t. m. članski sestanek pri Česnovarju. Na dnevnem redu bo tudi razgovor o občinskih volitvah v Ljubljani. Poročali bodo delegati sreske organizacije.

TVRDKA PREPROG

H. G. Aidinyan

ki je ena najstarejših in zelo znana po svetu, vabi cenjeno občinstvo, da si ogleda na letošnjem vzorčnem velesojmu tokrat izredno lepe preproge

v paviljonu F št. 155—161.

u— Oktet Ljubljanskega Zvona izvaja danes ob pol 12. v glasbeni dvorani na velesojmu naslednje moške zapore: Bučar: »Tam, kjer pisana so polja«, Prelovec: »Sedem si rož, Adamci: »Kmečka pesem« Jenko: »Vabilo«, Tomc: »Svatovske pesmi«, Dev: »Spet ptičke pojo« in »Vigred«, Prelovec: »Hiša pri cest stoje dr. Svab: »Oj, dekle, kaj si tak žalostna«, Adamci: »Za njega vse pretrpim«, Dev: »Barčica«, Mol: »Nocoj je pa lep večer«, Marolt: »Soldaški boben«, Dev: »Hladna jesen že prihaja« in »Dobro jutro«. Opozorjamo na točni začetek ob pol 12. uri, to je po sprejedu narodnih noč, ki se itak razidejo na ljubljanskem velesojmu.

Tel. 22-88 ODVETNIK Tel. 22-88

DR. PRETNER MATEJ

se je preselil s svojo odvetniško pisarno iz Trsta v Ljubljano, Tavčarjeva ul. 12.

Modni atelje

R. BAZANELLA

se je preselil v Gajevo ulico 6/III (dvigalo) ter se priporoča cenjenimi damam za obisk. 7816

PRISTNE PERZIJSKE PREPROGE

stare in nove kakor tudi egiptovske mozaik igralna miza poceni naproda j. Hotel Union, soba št. 41. Ogled danes v soboto od 9. do 12. popoldne od 1. do 6. jutri v nedeljo od 9. do 12. in od 1. do 3. pop.

Lepe moderne spomenike ima zastavljene in jih o nizki ceni odprodaja

Kunovar Franjo
kamnosekar kiparsko podjetje. Ljubljana, pokopališče Sv. Križ. Telefon št. 27-87.

Poskusna steklenica

COLOGNE
»SOIR DE PARIS«
je zavita sedaj v originalni škatlici.
PUDRA »SOIR DE PARIS«
Inkorporirane turele so edinstveno priliko in
kupite pri svojem parfumerju po normalni
ceni ta odlični puder! Naša kompletna se-
rija »SOIR de Paris« se dobiva v vseh trgov-
nah te stroke.

BOURJOIS
PARFUMEUR-PARIS

Depot: BELA VARY, ZAGREB, Smičklasova ul. 23

u— Parastos za pokojno gospo Cane dr. Korunovo, ki ga priredi pravoslavna cerkvena občina, bo to nedeljo 9. t. m. in ne 19., kakor je bilo pomotoma objavljeno.

u— Ljubljanski Radio-orkester koncertira v nedeljo ob pol 18. v glasbeni dvorani na velesojmu pod vodstvom svojega dirigenta g. Danijela Gruma ter izvaja tri izvršna slovenska dela za orkester, in sicer Mihevc: »Planetič«, overtura, Adamič: 3 turkестanske ljubavne pesmi in Santel: Mala suita.

GROFICA MONTE CRISTO

Brigita Helm Rudolf Forster

v filmu senzacij in pustolovščin.
Predstave danes in v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9 1/4
Najnižja vstopnina Din 4.50, 6.50, 10.—
ZVOČNI KINO IDEAL

u— Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice zaključil v ponedeljek 10. t. m. vrsto slovenskih koncertov, ki so se vršili v zvezi z glasbeno razstavo Glasbene Matice v dvorani paviļjona J na velesojmu. Pod vodstvom ravnatelja Polića zapoje Matični zbor najprej 2 Gallusova madrigala: »Sredi življenja« in »Glejte, kako umira pravičnik«. Nato Forsterjev zbor »Naše zore« Adamičevega »Mladega junaka«, Lajovi-

potrebuje donosnih predstav, ni smatrala za prireditev v okviru festivalnih dni. Pripominjam pa, da je komponist te madžarske operete, katere dejanje se vrši v Franciji, domačin iz Apatina v Jugoslaviji. Z odličnim spoštovanjem: za upravo Narodnega gledališča: Pavel Golia, l. r. direktor Dramatike.

u— Sprejemni izpiti na drž. konservatoriju v Ljubljani se bodo vršili v naslednjem redu: ponedeljek, 10. od 4. do 6. solopetje, torek 11. od 3. do 5. klavir, od 5. do 6. orkestralni instrumenti (celo, flauta, klarinet itd.), sreda 12. od pol 3. do 4. pop. violina, od pol 5. do 5. orgle, od 6. do pol 7. kompozicija. Vsi sprejemni izpiti razen orgel, se bodo vršili v sobi ravnateljstva, za orgle pa v Alojzijevešču na Poljanski cesti. Vsi gojenci, ki so se prijavili za zgoraj navedene predmete, se pozivajo, da si preberejo natančen poimenski razpored na razglasni deski v veži konservatorija.

u— Vodstvo Akcije za dom visokoškolek sporoča veselo vest, da se z zimskim semestrom študijskega leta 1934-35 odpre v hiši dr. Mundove zapuščine v Gradšču dom visokoškolek. Da bo mogoče čimprej urediti vse stvari upravnega in tehničnega značaja, poziva vodstvo akcije vse visokoškolke, ki reflektirajo na stanovanje in hrano v domu, da najkasneje do 20. t. m. vložijo prošnje na naslov: Akcija za dom visokoškolek (Erna Lechleitner, cand. phil.) Ljubljana, Univerza. V domu se bodo sprejele le visokoškolke z dobro kvalifikacijo in z resno voljo do študija in dela. V prošnji naj prosilke poleg običajnih formalnosti navedejo tudi vsoto, katero so pripravile plačevati kot mesečno vzdrževalno v domu. Vzdrževalnica se bo določila po njihovem oziroma njihovih staršev premoženjskem stanju. Prosilke, ki bodo sprejele, bodo o tem pravočasno obveščene.

u— Žeparji na ljubljanskem trgu. Ta teden je bila osobito na sadnem trgu velika gneča, kar so izkoristili žeparji, ki na velesojmu niso prišli do plena. Šestim gospodinjam in prodajalkam so odnesli v dveh dneh 900 Din. Tudi včeraj je bila izvršena drzna žepna tatvina. Na splošno koncu sadnega trga je Blejčanka Ivanka Sokličeva prodajala brusnice pa je zdrajci presenečena zapazila, da ji je iz predpasnikovega žepa izginila moška denarnica, v kateri je bilo 500 Din. Mlada Blejčanka se je tako prestrašila, da se je onezvestila in so jo morali močiti. Službojoči stražnik je prijel dva nepridiprava in ju preiskal, a ni pri njima našel niti pare. Nekdo je k žepnim tatvinam na trgu pripomnil: »Na sredo trga naj postavijo zvočnik, ki naj bi vse dopokladne tulil: Gospodinje in prodajalke, pozor pred žeparji!«

FOTOTEHNIKA

Ljubljana, Prešernova 9, (poleg gl. pošte)
je specialna delavnica za strokovno razvijanje, kopiranje, povečevanje, retuširanje vseh amaterskih del. Velika zaloga vseh fotopotreščin. Konkurenčne cene. Priprčajte se.

Naročila po pošti izvršujemo obratno.

u— Okradna trafikca. V soboto 1. t. m. zvečer je neznan tat trafikantu invalidu žirovniku v Einspillerjevi ulici odnesel večjo zalogo monopolskega blaga ter povzročil revni družini veliko škodo. Blago je bilo naloženo na ročnem vozčku. Oškodovanec prosi vse pasante, ki bi bili v soboto od 8.15 do 9. ure zvečer v Einspillerjevi ulici opazili kako sumljivo osebo, da mu to sporoče.

Državno prvenstvo kolesarjev

Ljubljana - Zagreb

v nedeljo 9. IX.

od 9. do 12. in od 15. do 18. ure
na dirkališču Hermesa

u— Zadruga »Poštni dom« v Ljubljani je kupila za glavni dobiček svoje loterije krasno opremo spalnice pri tvrdki Lancos, ki je razstavljena v paviljonu E na velesojmu. Srečke se dobe istotam.

Visoko odlikovanje generala Cukavca

Divizijski general g. Vladimir Cukavac, komandant dravske divizije, je bil od predsednika francoske republike odlikovan z visokim francoskim redom častne legije III. stopnje. Odličnemu generalu, ki si je v razmeroma kratkem času svojega bivanja v Ljubljani pridobil veliko spoštovanje in priljubljenost v naši javnosti, k odlikovanju iskreno čestitamo.

Iz Maribora

a— Vsem Mariborčanom! V nedeljo 9. t. m. vsi na izlet, ki ga priredi Jadranska straža, krajevni odbor železničarjev v Mariboru, na našo severno mejo v št. 113. Naši bratje na severu nas pričakujejo. Vabljen so vsa nacionalna društva. Ključne naše meje! Zato vsi v nedeljo v št. 113. Predvideni spored: pozdrav na postaji, odhod z godbo na čelu do meje, od tam do izredno lepe točke k Vavpotiču, kjer bo prosta zabava brez vstopnine. Odhod v nedeljo z vlakom ob 13., povratek pa ob 21.30. — Odbor.

a— Mojskra izpitna predavanja v Mariboru se začnejo prihodnji teden, domnevno že v torek. Začetno predavanje bo objavljeno v časopisih dne 10. in 11. t. m. Inter-

Za družbo: dobro obnašanje in Union čokolada

prog« v režiji Vl. Skrbinka. Operetno sezono bodo otvorili z Leharjevo melodijo — opereto »Carjevič«. — Opozarjamo na razpis abonmana ter na objavo repertoarnega načrta, ki bo te dni objavljen.

a— Matura na klasični in realni gimnaziji. Na klasični gimnaziji so pred izpitno komisijo pod predstvom ravnatelja g. Mastnaka napravili maturo: Josip Hočevar, Stanko Jordan, Herbert Klemenčič, Herta Košakova, Erna Makoterjeva, Edmund Mom, Josip Sande, Beno Srebre, Ernest Šerko, Bogoljub Bobič, Miran Cmelj, Nada Holčeva in Zarko Pondejak. Na realni gimnaziji pa so napravili maturo: pred izpitno komisijo pod predstvom ravnatelja g. dr. Herica naslednji kandidati: Metod Majdič, Stanko Lovše, Herbert Koller, France Kotnik, Marjan Gala, Ernest Dobovišek, Maks Durjava, Marija Zidarjeva, Berta Peničeva, Nastja Mirkova in Albert Županec.

a— O konjkih dirkah na Teznu še ni bilo nikdar toliko razburjenja in uganjanja kakor to pot. Je pa to čisto umljivo, kajti nikdar še ni bilo za te dirke prijavljenih toliko konj, kakor danes in jutri. Poleg prijavi naše banovine so tudi konji Ossi, Jon, Corragio in dr. Walch, inozemci s pomembnimi rekordi, pripravljeni za te dirke. Razen kasaških dirk bodo tudi galopске, ki so zadnjič vzbudile med občinstvom toliko zanimanja. Zmagovalca je težko uganiti. V dirkah za triletno jugoslovenske konje nima Slavicev Peter Pilot konkurenta, opasen zna biti Nader in Iona. Posebna pozornost je osredotočena na izid v jugoslovenskem kasaškem derbiju, kjer nastopi rekordno število osem konjev, med temi pet iz naše kmečke ljutomerske konjereje, trije pa iz hleva g. Lippitta iz Ptuj. Za prvo mesto se bosta borili Ophelia in Dorita, ki jih vodita naša mojstravozčar g. Filipič in g. Lippitt. Za tretje mesto se bo razvila borba med Zarko, Kiki in Lilliputom, ker Nandica in Velka nista

SLOVANSKI PLESI

Danes ob 15. druga predstava! Jutri v nedeljo ob 19. tretja predstava!
Vsi na festival!

Preskrbite si vstopnice v koji pred Emomo in pred predstavo pri blagajni!

čevco: »Vodica čista se vila« in »Napitnica« ter Osterčev »Oče naš«. II. del Matičnega koncerta je posvečen narodni pesmi. Najprej se zapoje koroška v Maroltovi obdelavi »Pojdem u ruter«, nato Devova »Majolka«. Korojska priredba »Stoji, stoji mi polje« in dve Hubadovi: »Je pa davi slanca pala« in »Škorjanc poje žvrgoli«. Na zaključni koncert se prav posebno opozarjamo.

SENZACIJA!

Danes premiera sportnega vefilma

BORBA

V tem filmu sodelujejo najboljši svetovni avto vozači.

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave danes in jutri ob 3., 5., 7., 9.

Cene 4.50 in 6.50 Din.

u— Uprava Hubadove župe JPS opozarja vsa ljubljanska večljana pevka društva, da bo zadnja pevka vaja danes ob 14. v telovadnici realke. Udeležba za vse obvezna in točna.

u— Namestu slovenskih oper italijanske »Traviato« in madžarske »Ples v Savoyu«. Prejeli smo: Z ozirom na notico, ki je izšla v petek dne 7. t. m. v Vašem cenjenem listu pod gornjim naslovom, Vas prosim, da priobčite naslednje pojasnilo: Predvsem ne zadene vodstva Opere zavojlo izpremembe repertoarja nobena krivda. Za petek nameravana »Mala Floramye« ni bila izvedljiva, ker g. Dubajčić iz Zagreba ni dobil dopusta za gostovanje v Ljubljani. Nato je bila za ta dan določena opera »Jenufa«. Do njene izvedbe ni prišlo, ker je uprava, da omogoči dva slovenska koncerta ob priliki evharističnega kongresa v Mariboru, dovolila gospe Golobovi dopust. Ker pri dosedanjih slovenskih in čeških tednih, ki jih je prirejala naša Opera v prešlih sezonah, slovenske opere niso bile deležne zaželenega obiska s strani občinstva, se je uprava odločila za »Traviato«, ki je po svoji odlični zasedi in prav tako odlični prireditvi in obdelavi sposobna, da pred tujci, ki imajo ob istem času dovolj slovenskih prireditev na razpolago, dostojno reprezentirajo nivo naše Opere. »Plesa v Savoyu« uprava, ki v tem času resno

u— Poroka. V četrtek se je poročil v Ljubljani intendantski poročnik g. Silvij Čevnja z gđ. Berto Čebrovno, hčerko uglednega trgovca in posestnika iz Rihemberka pri Gorici. Bilo srečno!

u— Predavanje »Kako nastanejo gramofonske plošče« ponovi univ. prof. inž. Osana v ponedeljek 10. t. m. ob 16. v razstavnih dvorani.

u— Metode Vidmarjeve šola moderne plesne umetnosti. Za poklicne, za laike, za dame, gospode in otroke. Vpisovanje vsak dan od 11. do 12. Gajeva ulica 9. visoko prilicje.

u— Privatni tečajji v Delavski zbornici. Pouk nemščine: za odrasle zvečer, za deca in šolsko mladino dopoldne ali popoldne. Začetniški, nadaljevalni in konverzacijski tečajji. Vpisovanje in informacije vsak dan ob pol 19., glavni vhod, desno, ali pa ob 14. zadnja veža iz Čopove ceste.

u— Lepa razstava pohištva. Veliko pozornost vzbuja na velesojmu spalnica iz kavkaškega oreha, ki obstoja iz 12 komadov. Oglejte si to krasno moderno izdelano pohištvo v paviljonu E št. 53-55. Vsakemu kupcu jo lahko priporočamo tudi zaradi solidne cene.

»Hubectus« domače milo, da lepo belo pecilo

u— Ogromne množine sadja na ljubljanskem trgu. Ogromne množine presnega sadja iz domačih in drugih krajev so bile že letos uvožene na ljubljanski trg. Dovož pa še vedno narašča. V avgustu, ko se je pričela prava sezona za presno sadje, je bilo uvoženo 457.943 kg raznega sadja, svežih gob pa 5200 kg. Dovož v avgustu bi bil kmalu dosegel dovoz presnega sadja za I. polletje, ko je bilo uvoženo 497.892 kg. Na večeršnjem sadnem trgu je bilo, kakor cenijo, jabolok, hrušk, grozdja in breskev do 35.000 kg. Največ jabolok in hrušk pripeljejo na trg štajerski sadjarji zlasti iz okolice Ptuj. Jabolka so bila na debelo po 1.75 do 2 Din najfinjša, slabša pa tudi po 50 par. Na drobno so bila jabolka po 1.50 do 3 Din. Mnogo je bilo dalmatinskega grozdja, ki je bilo po 4.50 do 7 Din na debelo, na drobno pa po 5 do 7 Din. Belokrajskega grozdja na trgu ni. Štajerske hruške so bile na drobno po 4 do 5 Din, na debelo 3.50 do 4 Din.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. JOSIP TAVČAR
NEBOTIČNIK

od torka dalje zopet redno ordinira od 8. do 1. in od 3. do 6. ure, ob četrtkih in sobotah popoldne ni ordinacije.

ZOBOZDRAVNIK

DR. SAVO PIRC
NEBOTIČNIK, LJUBLJANA

ZOPET REDNO ORDINIRA

ZOBNA PRAKSA

PAUL VRANKAR

zopet redno ordinira od 8.—12., 2.—6.; na željo tudi izven navedenih ur. 7832

u— Razstava ukradenih stvari. Ljubljanska policija je včeraj dopoldne pripeljala na sodišče ogromno množino raznih ukradenih stvari, kar cele cule in zavoje. Poleg dražjih predmetov je bilo v pisarni kazenskega oddelka razstavljeno tudi mnogo manjvrednih stvari. Za prevoz vsega ukradenega blaga so morali rabiti vozček. Vse stvari izvirajo iz tatvin, ki jih je bila, kakor smo že poročali, izvršila v Ljubljani tatinska tolpa Huseina Lozica in tovarišev. Vsi člani tolpe so zdaj v preiskovalnih zaporih.

u— Požar v tovarni Stora. V četrtek zvečer je v tovarni Stora pri št. Viču izbruhnil požar, ki je napravil podjetju okrog 100 tisoč Din škode. Do ognja je po vsej verjetnosti prišlo na ta način, da je med obratovanjem padla iskra iz stroja v kup tkanin, kjer je tiho tlela dalje, alja pa je kdo nepremišljeno odvrnil ogorek cigarete, v tvorini zavese pa je razumljivo povsod dovolj hitro vnetljivih odpadkov. Na kraj požara so kmalu prispele prostovoljni in deloma poklicni gasilci iz Ljubljane pod vodstvom poveljnika poklicnih gasilcev g. Gostiše, nato pa še gasilci iz Spodnje, Zgornje Šiške in Dravski s svojimi brigadami, vendar pa so medtem že domašnji udarili ogenj. Gorela sta dva stroja za izdelovanje blaga za pohištvo, zgorela je polovica pulta z velikim kupom tkanin in vrelen, uničen je pa tudi dinamo. Vsa škoda je krita z zavarovalnico. Zaradi potrebne reparature in obnove je začasno ostalo dve tretjini delavstva brez dela, v torek pa bo podjetje že spet delalo z normalnim obratom.

u— Vse cenjene dame opozarjamo na današnji inerat novootvorenega salona za steklenice — Salaj.

Novootvorenja izdelovalnica glasbil

Vam nudi najceneje vse glasbene instrumente, potrebščine in strune. Sprejemajo se vsa strokovnjakova popravila z garancijo.

DORJATH JAKOB

LJUBLJANA, STARI TRG ŠTEV. 15.

u— Silka izpred malega senata. Marička z žirovskih hribov, vdova s šestimi križi, je bila včeraj pred tremi sodniki. Zaradi tatvine in potepanja je bila že 40 kaznovana in ima za nedoloten čas prepovedan povratek v mesto. Dne 1. avgusta se je spet pojavila v mestu. Okoli 20. je hodila za Bežigradom, pa je videla, kakor sama pravi, odprto in razsvetljeno stanovanje. Smuknila je noter, pograbila moški suknjič, odbrzela na prosto, pa jo je prijel. Predsednik: »Vse ukradete, kar vidite!« Marička: »Nesrečna sem! Jezus in Marija!« Ko so ji prebrali kazenski list, je menila: »Kar zmerom sem v arestu. Še umrla bom v njem.« Predsednik: »Dobili boste v zaporu domovinsko pravico!« Obojnica je bila na 8 mesecev strogega zapore. Marička je kazen sprejela in se branilcu zahvalila za njegov lep govor.

u— Preiskava o krvavem dogodku na velesojmu. Policija je včeraj nadaljevala poizvedbe o krvavem dogodku na velesojmu. Pozvala je nad 20 prič in jih zaslišala. Štiri priče so izpovedale, da je bil edino aretirani križar napadalec, ki je z nožem zaklal Andolška. Križar je bil res po obleki krvav in so pri njem našli nož. Bolnišnica je obvestila državnega tožilstvo, da je bila rana smrtno nevarna. Andolšek je zdaj izven nevarnosti.

u— Izvrstno zajtrkujete, kosite ali pa večerjate ob izbornih pljačah v restavraciji hotela »Slone«.

centi se opozarjajo, da se je treba za udeležbo prijaviti brez odloga ustmeno ali pisмено pri obrtnozadružnem nadzorniku g. Založniku v Mariboru, sresko našelstvo. Prijavljenci bodo o početku predavanj obveščeni tudi pisмено. Predavanja se bodo vršila v večernih urah brezplačno.

a— Novi direktorji Zveze emigrantskih združenj. Na popoldanskem zborovanju v mali dvorani Narodnega doma v nedeljo 2. t. m. so delegati emigrantskih društev izvolili v direktorij, ki stoji na čelu Zveze združenj naslednje gg.: predsednik dr. Ivan M. Čok (Beograd), podpredsednik dr. Ivo Ražem (Zagreb), Ivan Stari (Zagreb), tajnik Anton Mladen (Beograd), blagajnik Josip Mohorič (Beograd), odborniki Gorkič (Ljubljana), dr. Berce (Ljubljana), Marino Kralj (Maribor-Nanos), Koršič (Ljubljana). Posamezni odseki pa so sestavljeni takole: Organizacijsko-propagandni odsek: Višnjevč, Grbec, Figar, Podvršič; statistični odsek: Jurčič, Prašelj, Burič; socialni odsek: Rakovešek, Reya, Rustja; kolonizacijski odsek: Vižintin, Baf, Zlatič; finančno-ekonomski odsek: dr. Kajin, dr. Goljevšek, Buič; publicistični odsek: dr. Čermelj, dr. Verčon, Gerbec, Rojnik. Nadzorni odbor: Edo Cvečič (Brod na Savi), Josip Cijan (Maribor), Andrej Tomažič (Ljubljana). Dva zastopnika društva »Nanos« v direktoriju Zveze sta najlepše priznanje tej aglini emigrantski ednici v Mariboru, ki je tako odlično in z vso požrtvovalnostjo vseh svojih članov vodila priprave za kongres.

a— Pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru prične z rednimi pevskimi vajami v torek 11. t. m. Vaje bodo v društvenih prostorih Aleksandrova c. 5/III (Union) vsak torek za moški, sredo za ženski in petek za mešani zbor, z začetkom točno ob 20. uri. Izjemo tvori samo prvi torek 11. t. m., ko se bo vršila skupna pevka vaja. Vljudno vabimo k sodelovanju vse dosedanje in bivše člane našega zbora, kakor tudi vse one, ki imajo veselje do lepega petja. Pevci se sprejemajo do konca meseca septembra pri vsaki pevski vaji.

a— Zahvala. Društvo »Nanos« se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do tako lepo uspelega kongresa jugoslovenskih emigrantov. Najtoplejšo zahvalo pa izraža g. dr. Lipold, mestnemu županu, ki je s svojo navzočnostjo tako povzdignil zborovanje; enako se zahvaljuje podžupanu g. Golouhu, vsem zastopnikom organizacij, ki so pozdravili kongres, nadalje uredništvom vseh časopisov. Toplo zahvalo izraža župniku gosp. Sokliču iz Slovenjgradca ter župniji sv. Marije za odstopitev cerkve za sveto mašo. Zahvaljuje se šeru glavnega kolodvora g. Permetu, ki je še odločno pri sprejemu zelo na roko. Nadalje železničarski godbi »Dravice«, Jadrancu za petje pri maši in na kolodvoru, zlasti pa zborovodji g. Lahu. Prisrčno se zahvaljuje vsem onim, ki so se udeležili slavnostnega sprejema na kolodvoru, posebno za vsem cenjenim damam, ki so kljub neugodnemu vremenu prišle na kolodvor v narodnih nošah ter s tem še bolj povzdignile lepo manifestacijo. Iskrena zahvala tudi vsem ostalim udeležencem in gostom od blizu in daleč. Naj bi naše skupne manifestacije obrodile čimprej uspehe, ki si jih vsi želimo.

a— Promenadni koncert. Jutri dopoldne bo v mestnem parku promenadni koncert. Igrala bo vojska godba.

a— Priprave za novo gledališko sezono so v polnem teku. Otvoritevna predstava bo znamenita Shakespearjeva klasična tragedija »Hamlet«. Nadalje pripravljata drama Oskar Wildeja igra »Idealen so-

v potrebni kondiciji. Po vsem svetu so derby dirke najznamenitejše in pomenja naravnost svečanost za dotični kraj. V dirki mesta Ptuj utegne biti zmagovalec Uskika pa tudi Uskok II zna biti med prvimi na cilju, posebne šance pa ima tudi Tatjana g. Vošnjaka iz Šostanja. Posebno napet bo boj v dvoprežni dirki, pri kateri bo najmanj 10 vpreg in se bo bil skrajno napet boj med vpregami gg. Filipiča, Lippitta, Weitzla, Högenwarta in Slavica. Tako vidimo, da se bo nudil obiskovalcem posebno zanimiv konjski sport, kakor da še ni bilo v Mariboru. Kakor prvi dan, tako so tudi drugi dan vse dirke popolnoma odprte in jim more slediti občinstvo z največjim interesom. Želimo samo, da ne bi bilo dežja, ki je pri prejšnjih dirkah napravil ogromno škodo in je zašlo društvo v najtežje gmotne prilike. Kasaškemu društvu, ki se ni strahlo vseh težkosti in neprilic, zvesto sledi svoji tradiciji, moramo biti hvaležni za delo v prosep domače reje.

a— V zbor in balet mariborskega Narodnega gledališča se sprejemajo novi člani. Dame in gospodje, ki čutijo veselje do petja ali plesa, naj se javijo v gledališkem tajništvo.

a— Na enoletnem tečaju drž. nižje gozdarske šole v Mariboru je še več praznih mest za učence. Oni kandidati, ki žele vstopiti v ta tečaj, naj vložijo prošnje najkasneje do 15. septembra t. l. pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila.

a— Naplavljeno truplo. Preteklo noč je Drava naplavlila Ob pristanu truplo neznanega moškega. Truplo je ležalo že več dni v vodi.

a— Ceneno meso. V ponedeljek 10. t. m. bodo prodajali na stojnici za obooreno meso pri mestni klavnic 250 kg govejega mesa po 4 Din, in sicer na osebo po 2 kg.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v%, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišje, druge najnižje stanje.

6. septembra
Ljubljana 7, 765.6, 14.8, 85, 0, 8, —, —; Ljubljana 13, 764.7, 24.4, 57, 81, —, —; Maribor 7, 764.5, 14.0, 80, 0, 10, —, —; Zagreb 7, 765.2, 15.0, 80, 0, 10, —, —; Beograd 7, 764.6, 17.0, 80, 0, 10, —, —; Sarajevo 7, 767.6, 11.0, 90, 0, 10, —, —; Skopje 7, 766.2, 17.0, 70, 0, 3, —, —; Split 7, 765.4, 20.0, 70, 0, 0, —, —; Temperatura: Ljubljana 26.0, 14.2; Maribor 20.8, 12.0; Zagreb 24.0, 13.0; Beograd 20.0, 14.0; Sarajevo 25.0, 8.0; Skopje 27.0, 12.0; Split 28.0, 18.0.

Pregled vremena 6. t. m.: Po vsej Evropi izenačen pritisk, prevladuje vedro vreme. Temperatura je v južni Evropi porasla, ob morjih, v severni Evropi in Poljski nekoliko padla. — V Jugoslaviji prevladuje vedro vreme. V nekaterih vzhodnih delih je deževalo. Temperatura se bo polegoma še dvignila.

7. septembra
Ljubljana 7, 766.7, 14.2, 94, 0, 10, —, —; Ljubljana 13, 765.3, 23.5, 56, 90, 0, 1, —, —; Maribor 7, 765.7, 15.0, 90, 0, 4, —, —; Zagreb 7, 766.0, 17.0, 90, 0, 5, —, —; Beograd 7, 765.6, 16.0, 80, 0, 4, —, —; Sarajevo 7, 768.5, 10.0, 90, 0, 10, —, —; Skopje 7, 765.8, 17.0, 70, 0, 3, —, —; Split 7, 765.1, 20.0, 70, 0, 0, —, —; Temperatura: Ljubljana 25.6, 13.4; Maribor 22.2, 14.0; Zagreb 27.0, 16.0; Beograd 25.0, 14.0; Sarajevo 24.0, 9.0; Skopje 28.0, 12.0; Split 28.0, 19.0.

Samo še 5 dni

znižane cene za kvalitetna kolesa
Vam nudi**A. Gorec d. z. o. z.**
Ljubljana, Tyrševa c. 1.

7777

Iz Celja

e— Knjige Vodnikovih družbe za l. 1934 so v tisku, zato potrebuje poverljivost v Celju (Tujsko-prometna pisarna) točno število članov naročnikov. Kdor torej želi prejeti letošnje družbene knjige, naj se zaradi vpisa in poravnave članarine takoj prijavi pri poverljivosti, ki mora v kratkem času zaključiti nabiranje članov.

e— O Nemčiji in njenih vojaških formah. Glasbo predaval akademik g. Aleksander Lenard na sestanku Društva jugos. akademikov v Celju, ki bo v ponedeljek 10. t. m. ob 20.30 v Celjskem domu.

e— Glasbeni besednjak. Gosp. Dušan Sanein, učitelj na Glasbeni Matici v Celju, je sestavil »Glasbeni besednjak«, ki bo dobrodošel glasbenim šolam, pevcem, glasbenim krogom in gojenjem glasbenih zavodov. Besednjak vsebuje nebroj glasbenih izrazov, ki bi jih moral vedeti vsak glasbenik in prijatelj glasbe. Izrazi so sestavljeni v abecednem redu z označbo njih izgovarjave. Slovarček je vzorno urejen. Vsi italijanski, francoski, nemški, španski, grški in drugi tuji izrazi so dobro prevajeni v slovensko. Knjižica se dobi v knjigarnah.

Novo otvorena damska konfekcija

„URAN“

CELJE, KOLENČEVA ULICA ŠT. 6
se priporoča vsem cenjenim damam.
Elago prvovrstno! Elegantni modeli!
Cene izredno nizke! 7850

e— Danes se poročita v Celju g. inž. Albin Foglar iz Mostarja z gđ. Mileno pl. Rainhofen iz Celja. Novoporočencema obilo sreče!

e— Nekaj časa prodaja Trgovski dom stermečki v Celju dobro in trpežno flanelo za perilo po 7 Din in za obleke po 9 Din.

Primarij

Dr. EMIL WATZKE

ne ordinira do 18. septembra t. l.

e— Cene na celjskem trgu. V sredo so pripeljal na celjski trg 14 voz sadja in grozdja in tudi nekaj več zelenjave. Cene sadja so bile naslednje: jabolka, hruške, breskve in češnje 2 do 3 Din kg, grozdje 2.50 do 4 Din, na stojncah je bilo izbrano sadje pri kg 0.50 do 1 Din dražje nego pri kmetih. — Na svinjski sejem so pripeljal izredno mnogo prašičev: 77 voz, skupno 373 prašičev vseh vrst in starosti. Kupčija je bila živahna, kljub temu pa je bilo prodanih samo 82 prašičev, kar ni bilo tujih kupcev. Cene prašičov so bile naslednje: 6 do 7 tednov stari prašiči 65 do 75 Din, 2 do 3 mesece stari 100 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 230 do 300 Din, 4 do 5 mesece stari 300 do 320 Din, 6 do 7 mesece stari 380 do 400 Din, od 8 mesecev do 1 leta 500 do 650 Din.

e— Zgodaj je začela. V četrtek popoldne je nekdo ukradel zasebnici Alojziji Zemljakovi iz njenega stanovanja v Gosposki ulici 19 staro ročno torbico, v kateri je bilo 860 Din gotovine, ključ in dokumenti. Policija je kmalu prišla neko 12 letno deklico, pri kateri so našli še 164 dinarjev. Ukradeni torbici s 600 Din in ostalimi predmeti so okrog 18.30 našli na temem bregu Savinje pri Jurčičevi ulici. Deklica je dolgo tajila tatvino, slednjič pa jo je vendarle priznala. Značilno je, da so več kot četrtino letošnjih tatvin v Celju izvršili otroci.

e— Nabavite si nove srečke drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju.

e— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 zvočna opereta »Ena noč v Be. netkah« in zvočna predgra, jutri ob 16.15, 18.30 in 20.45 in v ponedeljek ob 16.15 in 20.30 pa zvočni vefilim »Čibe« in zvočni tednik.

Iz Novega mesta

n— Na mesčansko šolo v Novem mestu je bilo vpisanih 217 učencev in učenk. Prvi in drugi razred imata paralelki, zdaj jo dobi še tretji razred.

Peen:

Morski volk in še kaj

Čudovita zadeva tole s tem našim morskim volkom! Najprej ti zverina potrga za 20.000 Din ribiških mrež, trideset mož ga mukoma privleče na suho. Še mrtev ne da miru: avto se pohabi pod njegovo težo in za njegovo truplo grozi boj med belim Zagrebom in belo Ljubljano. Mrcina!

In vendar nam hite strokovnjaki zatrjevati, da je živalca vključ svojim or. aškim dimenzijam in gromozanskim, 250 kg težkim jetrom (prijateljski rujne kapljice — a??) popolnoma nedolžna.

Ribiči poročajo, da so našli v njegovem žolodcu le par kilogramov majkanih ribic, takih — prav, prav majkanih — za akvarij. Profesor iz Zagreba pa javlja, da niti teh ne je in so ribice pomotoma zasle v njegov žolodac. Po značenih ugotovitvah se hrani namreč s planktonom in je kot tak samo neke sorte živi filter za umazano vodo.

Vrag se spozna iz te kolobocije! Ali zver sploh zasluži ime »morski volk«? Če zaslišimo »morski volk!«, se spomnimo na grozne stvari iz Jacka Londona in na lase ježečo dogodbo nekega japonskega potapljača, ki ga je napadla ta pošast. Mož se je branil z nožem in je

Iz Kranja

r— Nagradna strelska tekma kranjske strelske družine, ki bi se bila morala vršiti v nedeljo 2. t. m. je morala zaradi slabega vremena odpasti. Vršila se bo sedaj na praznik 8. t. m., ako bi pa tudi ta dan vremenske razmere ne dopuščale, pa v nedeljo 9. t. m. — 40 lepih nagrad, za katere bodo strelci tekmovali, je razstavljenih v izloženem oknu na magistratu.

r— Absolventinja praške konservatorije in pedagoške šole, Ravnikova bo tudi letos poučevala po ugodni ceni klavir, gosli in citre. Moderna metoda, točen pouk, siguren uspeh.

Z Jesenic

s— Kino Radio odpira danes in jutri ob 8. uri (ne več ob pol 9. uri) zvečer, v nedeljo tudi ob 3. popoldne v nanovo prečiščen dvorani jesensko sezono z vefilim »Hčerka polka« z Anny Ondrovo in gl. vlogi. Dodatki običajni. Sledi »Pesem noči« z Janom Kiepurom in glavni vlogi.

Iz Trbiča

č— Kino predvaja danes »Kraljico suznje«, jutri (v nedeljo) pa film »Princeza Nadjac«. Predstave ob 16. 18.30 in 20.30. Pri vseh predstavah izredno lep barvan film Silli Symphon »Sanje deteta«.

Iz Kamnika

ka— Kino Kamnik predvaja danes v soboto, nedeljo in ponedeljek veselo filmsko delo »Moški napredaj«.

Iz Zagorja

z— Sletnica obstoja gasilnega društva na Lokah se bo praznovala v nedeljo 16. t. m. Agilno društvo si je v tem času nabavilo mnogo potrebnega materiala, a vendar še precej manjka. Obiščite prireditelje, da podprete društveno blaginjo.

z— Vodstvo za zgradbo odseka Pustov miln-Lubež v tiru banovinske ceste Ljubljana-Litija-Radeče je hotelo sprejeti v delo 40 brezposelnih iz občine Zagorje. Do ponedeljka se je prijavilo in oddalo na delo 25 delavcev. Nekateri kar ne morejo zapustiti svoje rodne vasi in čakajo na zaslužek v domačem kraju. Časi so pa taki, da doma ne bo dela za vse in da bo treba zaslužka iskati drugje.

z— Nastavitev živnozdravnika za Zagorje in okoliš. Občinski odbor v Zagorju je na željo občanov in okoliškega kmečkega prebivalstva razpisal mesto živnozdravnika. Na zadnji seji je bil imenovan na to mesto g. dr. Franc Rutar.

Iz Hrastnika

h— Jubilej zaslužnega moža. V petek je slavil svoj 75. rojstni dan posestnik in gostilničar g. Franc Eržen, upokojeni policijski nadstržnik trboveljske občine. G. Eržen se je rodil v Gaberku v škofjeloški občini ter služboval po oddelkih vojaških kot orožnik po raznih krajih Dolenjske, nazadnje pa kot davčni uslužbenec v Šiški. Leta 1899. ga je sprejela trboveljska občinska uprava za hrastniškega policijskega strážnika. Policijsko službo je najvestneje vršil, kar ni bilo lahko, ker so bile pred 35 leti v rudniških krajih kaj elabe varnostne razmere. Pri vsej svoji strožnosti v službi pa je bil vedno tudi najboljši pomočnik vsem, ki so bili pomoči potrebni. Po 24 letih policijske službe je šel v zasluženi pokoj. V nekdanjem nemškotarskem Hrastniku je bil jubilar s svojo rodno vedno vzor narodna zavednost. Želimo mu še mnogo srečnih let.

h— Najstarejša Hrastničanka. Marija Bartol, rojena Laznikova bo danes dopolnila 87 let svojega trudopolnega življenja. Rodila se je v Trbovljah in je hodila v šolo k učitelju Kramerju, dedu ministra g. dr. Kramerja. Ko je bila stara komaj 11 let, je že šla služiti na Dol pri Hrastniku. Tudi tam je hodila v šolo k nekdanjemu »šolmastru« Blažu Dragarju. Dol, ki ima sedaj eno od najlepših in najmodernejših vaških ljudskih šol v vsej državi, je imel tedaj svojo šolo v eni fobi nekdanje Podbrinovske, sedaj Hrasteljeve hiše. Vsa oprema te šole je bila velika kmečka miza, za šolske klopi pa so služile okrog nje navadne deske na lesenih kobilah. Ko je dovršila dolsko šolo, je nastopila službo v raznih hišah. Najprej je pri Čamurju pasla ovce, potem je služila v Hofbauerjevi gostilni v Hrastniku, dalje kot hišna v Gossethovi graščini, a tudi pri raznih bogatejših rodbinah v Zagorju in Za-

grebn. Leta 1870. se je poročila z Janezom Bartolom, sinom italijanske družine, ki je prišla v Hrastnik na delo. Janezov oče je kot zidar popravil trboveljske cerkve, Janez pa je delal na rudniškem dnevnem kopu. Marija Bartola, ki je že 29 let vdova, živi v Hrastniku že nad 70 let. V visoki starosti je še vedno čila in tudi čita še lahko brez očal. Staro imajo vsi radi in ji želijo še mnogo srečnih let.

h— Steklarna je dobila v zadnjem času nekaj več naročil in so prišli v tretjek obratovati še na eni kadni peči. Iz Hrastnika in Trbovelj so sprejeli zaradi tega okrog 50 mladotnih delavcev. Živahnejše obratovanje pa bo, kakor pravijo, trajalo le kaka dva meseca.

h— Hrastniško kroniko je v nemškem jeziku spisal nekdanji hrastniški nadučitelj, že pokojni g. Valentincič. Zadnji listnik te, za ves Hrastnik važne listine, je bil učitelj g. Miloš Roš, ki pa je kroniko pred leti nekomu posodil in se ne spominja več komu. Mogoče je tudi, da izposojalec ne ve več, kdo mu jo je dal, in bi bilo sedaj v interesu vsega kraja, če bi jo vrnil spet učitelju g. Milošu Rošu v Hrastnik.

h— Kino Sokol predvaja v soboto in nedeljo film iz afriškega življenja »Kain« in zvočni tednik.

Iz Ptuja

j— Shodi narodnega poslanca g. Lovra Petrovarja. Občinska organizacija pri Sv. Barbari priredi danes v soboto javen političen shod ob 8. zjutraj v Koroškovi gostilni. Dne 9. t. m. pa bo imela shod občinska organizacija v Koroških takoj po rani službi božji. Na obshodih bo poročal poslanec g. Petrovar.

j— Muzejsko društvo v Ptuju je spričo agilitnosti tajnika in bibliotekarja g. Smodiča pripravilo v muzejski zgradbi nove obširne prostore za muzejsko biblioteko, ki razpolaga s 1600 zgodovinskih knjigami. G. Smodič pripravlja tudi veliko informativno tablo z vsebino muzejskega materiala. Tabla bo nabita na peronu ptujske postaje.

j— Proračun sreskega občnega odbora v Ptuju za poslovno leto 1934/35. je finančno ministristvo odobrilo v znesku 2.268.473 Din. Proračun je rediciran za 443.836 Din. Čestni odbor ima v tem letu v načrtu razna dela, ki pa se najbrž v celoti ne bodo mogla izvršiti zaradi pozne odobritve proračuna.

j— Šahovski brzi turnir v Ptuju je te dni priredil v društvenih prostorih SK Ptuj pod vodstvom g. Harald Schwaiba. Zmagovalec je bil svetnik g. Ulman s 17 in pol točkami. Možnih je bilo 18 točk. Drugi je dr. Scheibl s 15 točkami, tretji in četrto mesto sta si delila inž. Unar in g. Šosterik. Turnirja se je udeležilo 10 tekmovalcev.

j— Višji tečajni izpit so opravili na ptujski državni gimnaziji v jesenskem terminu abiturienti: Ciglar Martin, Dular Drago in Slavko, Kukovec Igor, Kunst Ema, Rustjan Vojmir in Zagoršek Stane.

j— Protituberkulozni kongres v Varšavi se udeležijo tudi šef sanatorija in Vurbengu pri Ptuju g. dr. Okolokulak, ki je bil povaljen od poljske vlade. G. dr. Okolokulak je na kongres že odpotoval.

j— Premiranje konj je bilo 28. avgusta v Ptuju in 29. avgusta v Ormožu. Premiranje je pokazalo, da vlada za pravilno vzgojo konj na kmetih veliko zanimanje. Premiranje se je udeležilo tudi narodni poslanec g. Lovro Petrovar. V Ptuju je bilo razdeljenih nagrad za 6280 Din, v Ormožu za 5300 Din. K nasradam sta prispevala banska uprava in sreski kmetijski odbor v Ptuju.

j— Kravo je ukradel iz hišva. V noči na 24. avgusta je neznanec ukradel kravo iz hišva posestnika Kurbusa Franca v Lohi, občina št. Janž na Dravskem polju. Žival šteje 15 let in je belosivkaste barve. Orožniki tatu zasledujejo.

Iz Ljutomer

lj— V pojasnilo. V »Jutru« 30. avgusta je bilo opozorilo posestnikov gorice, naj puste grozjce nedotaknjene. Članek je razlikoval tatove po goricah od drugih posestnikov naših goric, ki se s kakšno jagodo posladkajo ter se niti ne zavedajo, da to vinogradniku ne ugaia. Tudi ni bil naperjen proti kakemu dolocenemu izletniku ali doloceni skupini izletnikov, najmanj pa proti tistim, ki so po g. Gregorju lepo organizirani in pod vodstvom domačinov posetili lanskega oktobra Ljutomerske in ormoške gorice. Članek je bil docela objektiven in splošen ter je dobrohotno opozoril na željo vinogradnikov, ki je enaka po vseh goricah, namreč, da imajo vinogradniki radi nedotaknjene gorice in da radi sami postrežejo svojim gostom z

grozdem, kar se je na lanskem tletu tudi zgodilo, ker vedo, kje ga urežejo.

Iz Gornje Radgone

gr— Da se ne pozabi. Ob priliki velikega gasilskega slavlja v Gornji Radgoni je stopil na govorniški oder med drugimi tudi posestnik tukajšnje gasilske čete Joža Hrastelj. Iz napisanega njegovega govora so zvenelo zahvalne besede raznim osebnostim in številnim gasilskim četam, le v zahvalo sodelujočim sokolskim društvom, ki so bila vabljena pismeno, ni bilo slišati besede. Sodbo, ali je bilo to namerno ali nenamerno, prepustimo naši javnosti, ki razmere dobro pozna.

Iz življenja na deželi

BIRČNA VAS. Malokdaj se oglašamo, a zato tem izdatneje, saj pa je tudi naše prostetno delovanje vredno omenbe in priznanja. Vse naše šolske proslave so po izredni skrbi naših učiteljev prav lepo uspele. Otroci so bili sebi v veselje in staršem v zadovoljstvo, nad vse ljudski v svojih dobro naučenih vlogah pravične igre. Pa tudi tu obtočje društvo fantov in deklet se je letos dobro odrezalo. Upričimo so kar štiri lepe ljudske igre in nekatere celo ponovili (Prisega o polmoči, Sladkosti zakonskega življenja, Revček Andrejček in Gruntarji). Igralke in igralci so nastopali zelo sigurno in bi lahko delali čast tudi večjemu odru. Le tako naprej! — Šolski upravitelj jih je vestransko podpiral, a gospa jim je rade volje pomagala tudi pri režiji. Ali ker se zaradi pretežne zimске šole mora umakniti stalni oder iz razreda, se tudi ona poslavlja od toli priljubljenega šolskega odra. — Želeli bi bilo torej, da si društvo omisli svoje lastne prostore, kjer bo utiralo pot sokolskemu naraščanju. Z dobro voljo, sedanja marljivostjo in podjetnostjo bi bili možni najlepši uspehi tudi v našem bolj zapuščenem okolišu, v korist lastni omiki in domačim potrebam, ki jih je, kakor povsod, tudi pri nas več ko dovolj.

DORNOVA PRI PTUJU. V nedeljo 16. t. m. z začetkom ob 15. priredi naša mlada sokolska četa svoj prvi javni telovadni nastop s sodelovanjem ptujskega matičnega društva in okoliških čet. Nastop se bo vršil v romantičnem vrtu starodavne graščine g. Pongrac. Ker potrebuje četa za svoj razvoj denarnih sredstev, bo v svoji režiji prodajala izvrstna vina iz znane kleti g. Pongrac ter prvovrsten most; gostom pa bo tudi nudila slastne prešle gibanice. Po nastopu se bo vršila prosta zabava: srečolov z 250 krasnimi dobroti in veslanje po idiličnem grajskem ribniku ob spremljevalju godbe na pihala. Prihitite, prijatelji sokolstva, 16. t. m. v polnem številu v lepo luharsko prestolnico!

JEZIČKA PRI LJUBLJANI. V okviru letošnjega tedna Rdečega križa, ki bo od 16. do 22. t. m. po vsej državi, bo bral v nedeljo 16. t. m. ob 9. pri sv. Juriju v St. žicah mašo za padle borce za našo svobodo rezervni oficir profesor g. Moder Anton. Po službi božji bo duhovščina pred spmenikom na pokopališču opravila molitve za pokojne, pevski zbor zapoje nekaj primernih pesmi, bivši vojaški kurat g. Bonač bo imel spominski govor in zastopniki posameznih tukajšnjih organizacij bodo položili vence na spomenik. K sv. maši odidejo vse organizacije, odnosno zastopniki oblastev in ostalo občinstvo skupno v sprevedu, ki se bo formal pred je ženskim Gasilskim domom. Zvečer 16. t. m. ob 20. pa bo v društvenem domu akademika Rdečega križa, pri kateri bo govoril tudi podpredsednik banovinskega odbora RK prosvetni inspektor g. Josip Wester. Pri dite!

LESKOVEC V HALOZAH. Predzadnjo nedeljo je bila pri nas velika gasilska slavnost. Pod agilnim načelnikom gasilske čete g. Vregom si je društvo nabavilo novo motorno brizgalno, ki je bila omenjeno nedeljo svečano blagoslovljena. Kurnica je bila ga. Olga Čerinova iz Maribora, blagoslovitev pa je opravil domači dekan g. Škarnler, ki je imel obenem tudi slavnostni nagovor. Gasilski četi je čestital tudi šolski upravitelj g. Vobič. Svečanosti so prisostvovali načelnik župne zveze g. Muzek in gasilski četi od Sv. Vida pri Ptuju in iz Ptuja.

REDOVA OB SAVINJI. Odvetnik g. dr. Zbrizaj se je s svojo odvetniško pisarno preselil v Mursko Soboto. Odličnega odvetnika in zelo aktivnega narodnega delavca bomo hudo pogrešali. Zlasti zglede je vodil sresko organizacijo JNS in je z vso vno organiziral 12 občinskih organizacij JNS. Udeleževal se je tudi pri Sokolu in strelski družini. Želimo mu na novem mestu mnogo zadovoljstva!

SLATINA RADENCI. V imenu domačega in skozi Radence potujočega občinstva prosim, da prijavite sledeče: Ob južni strani ceste do Borkovega parka pred kol. dvorom do skladišča trgovine Hrastelj je

globok jarek, maskiran z redkim grmovjem. Cesta je na tem mestu zelo ozka, ker je na nasprotni strani ob parku precej globoko odkrit jarek za otekanje vode. Posebno za tujca, ki ne pozna razmer, je to mesto zlasti v temi zelo nevarno, ker je avtomobilski in vozovni promet zelo živahen. Lahko bi se (in se bo) pripetilo, da človek, hoteč se izogniti nasproti prihajajočemu vozilu stopi nekoliko v stran in že mu zmanjka tal pod nogami, ker strmo-glavi po strmem pobočju navzdol. Obležal bo z zlomljenimi udi. Nujno potrebno bi bilo na tem kraju zavarovati cesto z leseno ograjo v obliki mestnih ograj, jarek ob parku naj bi se pa od vhoda v park do splota aHranilnice in posojilnice uredil s cementnimi odtocnimi cevmi ter zasul, s čimer bi se pridobil lep hodnik brez blata, ki ga je na cesti vedno dovolj, če količjak dežuje. Pred nekaj tedni, ko so gnali s sejma, je padlo govedo v jarek in so žival z veliko težavo izvlekli. Cesta je na tem mestu 5 m široka. Reflektorji motorjev, koleksarji, vozniški in široki avtomobil z Maribora zavzemajo prav vso širino ceste. Stroške za ograjo in hodnik naj bi krila cestni odbor in občina iz prispevkov tujcev za postelje po en dinar dnevno, ki obseva v sezoni nad deset tisoč Din. Potrebno bi pa tudi bilo, da se omenjeni Borkov park vsaj v poletnem času vzdrži na oni višini, kakor je bil ob njegovi ustvaritvi pred dvema letoma. Očiščenje bi občino ne stalo več kakor sto do dve sto dinarjev, ki bi jih kakor potrebne zaslužili.

Misliti bi bilo tudi na regulacijski načrt kopalskega okoliša. Zaradi izredne učinkovitosti radenske vode je pričakovati v dogledni bodočnosti, da bo Slatina Radenci zaslovela kot jugoslovanski Naumheim oz. Vichy. Treba bo mnogo zidati, ker sob že sedaj občutno primanjkuje, navzlic temu, da kopalska uprava leto za letom razširja obstojeca poslopja ali gradi na novo. Nove vile in hiše naj bi se gradile po vnaprejšnjem načrtu, da ne bi nastala neurejena mešanica najrazličnejših semterija razmetanih objektov, ki jih bi kasneje ne mogla nobena regulacija spraviti v sklad. Pozor torej, dokler je čas! F. K. SREDIŠČE OB DRAVI. Po 12letnem službovanju v Središču nas je zapustil postajni načelnik g. Martin Križan in odšel na svoje novo mesto kot postajni načelnik litijske postaje. Zaradi svoje uslužnosti in korektnosti je bil zelo priljubljen ne samo pri svojih podrejenih, temveč v vseh okoliših Središča in okolice. Tako si je pridobil mnogo iskrenih prijateljev, ki vsi obžalujejo njegovo premestitev. Želimo mu na novem službenem mestu mnogo zadovoljstva.

VITANJE. To nedeljo ob 10. bo pred gasilskim domom v Vitanju svečana blagoslovitev novega reševalnega avtomobila gasilske čete.

Otvoritev nove planinske kočice na Dolenjskem

Stična, 7. septembra. Podjetni Dolenjci se bodo letos postavili. Gradijo kar dva smučarska domova, enega pri Sv. Duhu nad Višnjo goro, drugega, manjšega, na Obolnem nad Stično. Obolno je slovenskemu turistu zelo malo znan vrh, ki se ponižno skriva za Jančem. Ima pa v stiskem, odnosno litijem hribuvisko posebno lego. Ker po svoji višini zelo nadkriljuje sosedo, predvsem nekoliko bolj znani Kucelj, ima izredno lep razgled po Sloveniji. Zavoljo golega temena in strme in položne okolice nudi smučarjem odličan smučarski teren.

Kočo na obolnem so dogradili letos poleti mladi Stičanje, ki so ji nadelo ime Krjavljeva kočica. Grajena je iz borovega in krjavljega lesa in ima dve sobi s pritlikami, klet in teraso. Okna so široka in dajejo sobam mnogo svetlobe in zraka. Steno so dvojne in izolirane ter bodo zaradi tega prostori pozimi izredno topli in suhi. V koči bo nameščenih lahko 11 postelj, na skupnem ležišču pa bo prostora za 20 ljudi.

V nedeljo 9. t. m. bo ob 10. zjutraj otvoritev kočice na Obolnem. Po otvoritvi bo velika planinska veselica. Turisti, ki se pripeljejo z jutranjimi vlaki, imajo iz Stične v Litije gore 2 uri hoda do Obolnega, iz Litije pa 2 uri pod. Pri vseh jutranjih vlakih bodo na postajah vodniki.

Smrt v plamenih

Na neki turi v Graubündenskih Alpah je doletela 42 letna turistka Fortičeva neprickovana smrt. Dosegla je z dvema svojima mlajšima sestrama gorski prelaz, kmalu potem pa so vse tri turistke zasle v meglo. Da bi se mogle vrniti, so vse tri šle nazaj, toda med tem je nastopila ne velika planinska veselica. Turisti, ki se pripeljejo z jutranjimi vlaki, imajo iz Stične v Litije gore 2 uri hoda do Obolnega, iz Litije pa 2 uri pod. Pri vseh jutranjih vlakih bodo na postajah vodniki.

50 slonov zastrupljenih

Iz Amsterdama poročajo, da so v Goe. neng Soeguij v Holandski Indiji domačini zastrupili 50 slonov. Vrgli so jim ciankaltja v bananah. Sloni so dalj časa vzemirjali prebivalstvo. Mrhovina poginulih slonov razširja strašen smrad.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Gospodarstvo

Poslovanje našega delavskega zavarovanja

Ugodnejši zaključek od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev

Ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je imelo 4. in 5. t. m. pod vodstvom predsednika g. Vilima Haramine svojo redno sejo, na kateri so bili odobreni računski zaključki za preteklo leto. Uprava Osrednjega urada je predložila tej seji obširno tiskano poročilo o poslovanju, ki obsega preko 100 strani velikega formata. Iz tega poročila posebej zanimivo naslednje podatke:

Bilanca Osrednjega urada izkazuje za preteklo leto v panogi zavarovanja zoper bolezni suficit 17,3 milijona Din, panogi zavarovanja zoper nesreče pa še primanjkljaj v višini 1,1 milijona Din. Če primerjamo ta rezultat z rezultati zadnjih dveh let, dobimo naslednjo sliko (v milijonih Din): + označuje suficit, — označuje deficit:

	bolezni zav.	nezgodno zav.
1930	— 3.33	— 11.83
1931	— 31.16	— 5.46
1932	+ 6.96	— 5.28
1933	+ 17.32	— 1.06

Kakor vidimo, je rezultat poslovanja preteklega leta tako v bolniškim kot nezgodnem zavarovanju boljši nego je bil lani, zlasti pa prejšnja leta, ko smo beležili prav znatne deficite. Seveda pa je ugodnejši razvoj bolezenskega zavarovanja

pripisati predvsem okolnosti, da je 1. januarja preteklega leta stopil v veljavo povišan bolezenski prispevek v višini 42% enodnevne zavarovane mezde za vse krajevne organe, razen privatno društvenih blagaj. Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani in Beogradske trgovske omladine v Beogradu; ugodnejši rezultat nezgodnega zavarovanja pa je prav tako pripisati povišanju nezgodnega prispevka od 6 na 7 Din za vsakih 100 Din zavarovane mezde in za 100% nevarnosti, ki je prav tako stopila v veljavo v začetku lanskega leta.

Poslovni višek je zabeležilo lani 15 krajevnih organov, med njimi okrožni uradi v Beogradu (višek 5,2 milijona Din), v Ljubljani (višek 4,1 milijona Din), v Zagrebu (višek 1,8), v Osljeju (1,7), v Novem Sadu (1,3), na Sušaku (0,9), v Nišu (0,9), itd. Presežek izkazuje tudi zagrebški »Merkur« v višini 2,8 milijona Din in Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani v višini 0,26 milijona Din. Deficit pa izkazuje še nadalje okrožni uradi v Splitu, Dubrovniku, Sarajevu in Skoplju ter bolniška blagajna trgovske omladine v Beogradu. Skupni višek vseh aktivnih krajevnih organov znaša 20,6 milijona Din, primanjkljaj pasivnih krajevnih organov pa 3,3 milijona Din.

Pred zaključkom velesejma

Čim bolj se velesejski dnevi približujejo zaključku, tem bolj narašča zanimanje za prireditve, ki se kaže v naraščajočem dotoku izvenljudskih posetnikov. Pričetek festivala slovenskih plesov je dal velesejmu še posebno živahnost in pestrost. Glede na letošnje vreme je za soboto in nedeljo pričakovati rekorden poset.

Našem letošnjemu velesejmu je že danes v polni meri zagotovljen uspeh. K temu uspehu pa so brez dvoma največji pripomočki številne nad vse zanimive razstave gospodarskega in kulturnega značaja, ki so tako po vzornem aranžmanu kakor tudi po obliki zanimivega razstavnega gradiva v čast prirediteljem kakor tudi velesejski upravi, ki si je s to razstavo le še dvignila svoj sloves. Tudi jenski velesej je pokazal, da razstavljalci nikjer drugje ne more doseči takega uspeha kakor na velesejskih prireditvah. Dobro bi bilo, da bi o tem malo razmišljali oni, ki mislijo, da lahko s prirejanjem malih lokalnih razstav nadomestijo razstavljanje na velesejmu.

Včeraj dopoldne so si ogledali naš velesej številni zunanji gostje, ki so prišli na festivalne prireditve. Od odličnih posetnikov je omeniti zlasti ministrskega svetnika in ravnatelja Slovenskega inštituta v Pragi dr. Alojza Štanglerja, ki je vsem prijateljem bratskega češko-slovaškega naroda znan že sam kot gospodarški strokovnjak, temveč tudi kot

neumoren delavec za kulturno in gospodarsko zблиžanje med Čehoslovaki in Jugoslovani.

V četrtek popoldne je naš znani strokovnjak vseučiliški profesor dr. Marij Osana predaval na velesejmu o izdelovanju gramofonskih plošč. Za predavanje je pokazala naša javnost prav veliko zanimanje, zato se bo ponovilo v ponedeljek ob 4. popoldne v glasbeni dvorani paviljonu na I. Med predavanjem je predavatelj demonstriral, kako se smena na gramofonske plošče, ki jih je takoj nato reproducirala. Opozorjamo naše občinstvo, da ima na velesejmu priliko posnetkov na take plošče iz želatine, in sicer v razstavnem oddelku ljubljanskega radia v paviljonu F. Posnetek na ploščo z 12 cm premera z govornim časom 1 in 1/4 minute stane samo 20 Din.

Po zadnjih vesteh, ki smo jih prejeli iz Zagreba, so odposlanci Zveze ribarskih društev dravske banovine že v teku večerajšnjega dopoldneva ukrenili vse potrebno za prevoz ogromnega morskega volka iz Zagreba v Ljubljano. Dogovorili so se tako z ribiči kakor z oblastmi. Proti večeru pa je zagrebški mestni fizikat prevoz nenadoma prepeval. Odposlanci se nadalje trudijo za prevoz morskega soma v Ljubljano.

Posetnike velesejma opozorjamo na tradicionalno tekmovalno harmonikarjev, ki se prične danes ob 9. dopoldne na velesejmu.

ASPIRIN tablete imajo z ene strani vtisnjen »Bayerjev križ« a z druge strani ime »Aspirin 0.5«.

ASPIRIN

Mala tableta z velikim učinkom.

V. z. Jugos. k. d. Zagreb. Oglas je reg. pod št. Br. 12.314 od 23. VI. 1934.

Ob 20.: Varijete predstava pred paviljonom »K«.

Ob 22.: Kabaretna predstava in zabavišča.

Festivalske prireditve

Danes bo ob 10.30 spred pred narodnih noš, ki se bo pomikala s telovadišča v Tirolju po naslednjih ulicah in trgih: Bleiweisova — Gospoševeka, Tavčarjeva, Miklošičeva, Marjini trg, Stritarjeva, Mestni trg, Magistrat — pozdrav, Mestni trg, Pod Trančo, Cevljarski most, Dvorsko nabrežje, Dvorski trg, Kongresni trg, Selenburgova, Aleksandrova, Bleiweisova do velesejma, razhod na velesejmu. Zbirališče vseh skupin narodnih noš ob pol 10. v Tirolju.

Popoldne ob 15. bo na sokolskem telovadišču poleg velesejma druga predstava festivala slovenskih narodnih plesov. To bodo otvorili Poljaki — slavna skupina Gorolov iz Zakopan, ki je odnesla na mednarodnem tekmovalni na Dunaju prvo nagrado v izvajanju narodnih plesov. Nato bodo nastopili naši vrli »Sobanci«, ki bodo zaplesali buzeško narodno kolo. Za njim se bodo vrstili iz Belega Manastirja (baranjsko kolo), iz Subotice (bunjevačko kolo), iz Lupoglav (kajkavsko kolo), in iz Blata na otoku Korčuli s kumpanijo. Ta plesna skupina bo morda najbolj zanimiva, ker bodo nastopili z meči in bodo predvajali plesno igro, oziroma boj med domačini — Dalmatinci in gusarji. Med odmore bo monstre koncert Hubadove pevske župe (300 pevcev in perk.).

Jutri bo ob 10.30 promenalni koncert v Zvezdi in zbor narodnih noš. Ob 15. bo predstava »Prodane neveste« s sodelovanjem Narodopisne spoletnosti iz Plznja, ob 19. pa predstava ob sviti žarometov. Nastopile bodo skupine iz Adlešičev (adlešičko kolo), iz Zakopan (poljski plesi), iz Skoplja (kolo iz Skopske Črne gore), iz Andrijevcev pri Slavenskem Brodu (slavonsko kolo), iz Požarevca (braničevsko — šumadijsko kolo) in še nekatere skupine, ki bodo občinstvu najbolj ugajale. Med njimi sloviška skupina morské s Korčule, ki bo izvajala ples z meči.

Vstopnice za festival se prodajajo v paviljonu pred kavarno Emono dnevo od 8. do 12. in od 14. do 19. po naslednjih cenah: sedeli 25, 20, 15 in 12 Din, stojališča po 6 Din. Vstopnice se bodo prodajale tudi še v blaginah na sokolskem telovadišču vsakokrat eno uro pred začetkom predstave. Vstopnice za stojališča se morajo vidno nositi. Če bo slabo vreme, se bodo izvajali plesi v uniskini dvorani.

Repertoar

Opera.

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 8.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Opereta. Premiera. Izven. Nedelja, 9. ob 15.: Prodane neveste s sodelovanjem Narodopisne spoletnosti iz Plznja. Izven. Znižane cene. Predstava bo v operi.

Premiera češke operete »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« do drvi ob 20. Dejanje je razvrščeno v 16. slikah, ki sledijo hitro druga za drugo. Je izredno pestro in slikovito. Pred nami je prava slovaška pokrajina, katero oživljajo prelepe slovaške narodne noše in prikupne narodne in druge popevke ter narodni plesi. Lahko dejanje, vesela glasba, ki je zgrajena predvsem na narodnih motivih, to je opereta »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Posamezni vlog je veliko število. Glavnih prav za prav 7, in sicer: vsakega župana, izredno karakteristično in interesantno pojava slovaške vasi, igra naš izstveni in priljubljeni g. Dragi Zupan. Njegovo nečakino, ki mu vodi vse uradne posle in je prav za prav županški faktotum, predstavlja g. Poličev. Ona razpleta celo dejanje ter ga privede do srečnega zaključka. Nastopa operni tenor, katerega predstavlja g. Marček, v njega pa je zaljubljen ter ga povsod zasleduje bogata Amerikanka v osebi g. Spanove. G. Janko je letalski poročnik. G. Peček pa reporter praških listov, ki študira razmere in življenje v slovaški vasi ter poroča potem o svojih vtisih praških listom. G. Ribičev je hčerka vsakega župana, naivno a zdravo slovaško dekle. Opozoriti moramo tudi na tri tenorje, ki pojo skoki vso opero narodne pesmi, in sicer gg. Dermota, Franzl in Kristjančič. Režijo ima g. Vera Balatkova, dirigira kapelnik Neffat. Ta opereta je na Češkoslovaškem, predvsem v Brnu, izredno popularna. Dosegla je tudi veliko število repriz, ki so vselej izredno obiskane. Opozoriti moramo tudi na celo vrsto karakterističnih plesov, ki jih izvaja naš baletni zbor. Naštudirala pa sta jih g. Moharjeva in g. Golovin. Veljajo obitajne operne cene.

»Prodane neveste«. Zaradi nestalnege vremena se mora peti v nedeljo ob 15. najslavnejša češka opera »Prodane neveste« v opernem gledališču. Zasedba naslednja: Marinka ga. Gjurgjenac, Janko g. Gostič, Kecal g. Beletio, obo roditeljska para pojo ga. Koroleva in g. Janko ter ga. Golobova in g. Marian Raa. Vasek je g. Joško Raa, vodja glumačev g. Peček, Remaralda ga. Ramškova, Indjanec g. Sekula. Dirigira kapelnik Neffat. Pri predstavi sodeluje iz ljubljanske naklonjenosti tudi Narodopisna spoletnost iz Plznja. Tako bodo imeli v nedeljo »Prodane neveste« v najboljši izvedbi. Prvotna zasedba in odlični gostje plesalci. Veljajo znižane operne cene.

Seja trgovskega odseka Zbornice za TOI

Včeraj se je vršila seja trgovskega odseka ZTOI pod predsedstvom g. K. Elsbacherja iz Laškega. Po predsedstvenih naznanilih je poročal tajnik g. dr. Pless o gospodarskem položaju in naštel v zvezi s tem vse važnejše akcije, ki jih je izvršila zbornica v zaščito trgovskih interesov. Razvila se je živahna debata zaradi izvoza lesa in jabolk, v katero so posegli predsednik Jelčin, svetniki Čeh, Milko Senčar, Pinter in drugi. Za poglobitev delovanja trgovskih združenj je staval iniciativne predloge zvezni predsednik g. Jos. J. Kavčič. Sprejeto je bilo nato poročilo glede predlogov k načrtu ministrske uredbe o odpiranju in zapiranju obratovnic in k načrtu zakona o družbah z omejeno zavezo. K poročilu g. Zagarja o davčnih vprašanjih so se glasili svetniki Stermečič, Lavtarič, Lenarčič, Senčar, Stergar, Bahovec in drugi. Odsek je nato sklepal o raznih vlogah za podelitev novih sejmjskih pravic, za pripustitev inozemcev k izvrševanju obratov in glede sporov o neveljavnosti konkurenci. Storiili so se tudi sklepi glede omejitve otvarjanja podružnic in pomožnih lokalov.

Gospodarske vesti

Drugi vsedrjavni sadjarski kongres z razstavo sadja v Sarajevu, Srpsko poljoprivredno društvo v Beogradu je že dokončalo priprave za prireditve drugega vsedrjavnega sadjarskega kongresa z razstavo sadja in je določilo tudi že termin prireditve od 29. septembra do 3. oktobra v Sarajevu. Nj. Vel. kralj je prevzel po kroviteljstvo nad to prireditvijo. Pri prireditvi kongresa sodelujejo poleg kmetijskega ministrstva tudi kmetijski oddelki vseh banovin. Svečana otvoritev razstave sadja bo 29. septembra, otvoritev kongresa pa 30. septembra. Kongres bo z ekskurzijami vred trajal tri dni, razstava pa bo trajala 5 dni. Vsa podrobnejša pojasnila dajejo Srpsko poljoprivredno društvo v Beogradu, prireditveni odbor v Sarajevu, kmetijski oddelki banskih uprav in sreski kmetijski referenti.

Začetek letošnje vinske trgatve. Po čl. 8. zakona o vinu in čl. 20. pravilnika k temu zakonu, je dovoljeno, da se sme grozdje za zobjanje trgati kadar je kaka sorta dozorela. Obča trgatve grozdja za pripravljanje vina se ne sme vršiti pred rokom, ki ga določijo za vsako občino občinska oblastva sporazumno s sreskim kmetijskim referentom. Občinske uprave pa lahko dovoljujejo trgatve ranih grozdniš sort tudi pred rokom za splošno trgatve, prav tako pobiranje bolnega grozdja poznih sort, in sicer sporazumno z vinogradniki. Neupoštevanje določenih rokov, to je vsaka predčasna trgatve se kaznuje po par. 30. zakona o vinu z zaporom 1 do 14 dni, ali v denarju od Din 25 do 1000, in sicer potem sreskega načelstva. Letos se obeta kvalitativno dobra letina, če se bo trgatve vršila tedaj, ko bo grozdje popolnoma dozorelo. Občinske uprave naj določijo čim poznejši rok za pričetek trgatve v njihovem okolišču, ki naj ne bo za trgatve ranih grozdniš sort pred 10. septembrom, za občo trgatve pa ne pred 24. septembrom.

Elektrifikacija železnice. »Sobračajni pregled« objavlja zanimivo statistiko o elektrifikaciji železnice v posameznih državah. V največjem obsegu so danes železnice elektrificirane v Švici, kjer znašajo elektrificirane proge že 56% skupne dolžine železniških prog. V Švedski je elektrificiranih 14% vsega omrežja, v Avstriji 13,5%, v Italiji 9,1%, v Norveški 7,3%, v Franciji 2,8%, v Nizozemski 3,7%, v Španiji 3,4%, v Nemčiji 2,9%, v Angliji 2,5%, v Madžarski 0,9%, v Zedinjenih državah 0,8%, v Češkoslovaški 0,6% in v Rusiji 0,6%. Po dolžini elektrificiranih prog pa so navzlic nizkemu odstotku v primeri s skupnim omrežjem na prvem mestu Zedinjene države, kjer je elektrificiranih 3200 km železnice, potem sledi Švica s 1675 km, Francija s 1600 km, Italija s 1550 km, Nemčija s 1535 km, Švedska s 908 km, Avstrija s 726 km, Anglija s 700 km, Španija s 368 kilometri itd.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Viktorja Zadravca, trgovca v Grčavi št. 25, p. Križevci pri Ljutomeru (porav. npr. dr. Stajko Marko, odv. v Ljutomeru; poravnalni narok 10. okt. ob 9. prijavi rok do 5. okt.).

Konkurz je otvoren o imovini Marije Škofice, trgovke v Ljubljani, Svetčeva ulica št. 8 (konkurzni upravniki dr. Peršin Aleš, odvetniki v Ljubljani, prvi zbor upnikov pri ljubljanskem okrožnem sodišču 28. sept. ob 8.30; prijave terjatev do 12. oktobra, likvidacijski narok 13. oktobra).

Borze

7. septembra.

Na ljubljanski borzi sta se danes devizi London in New York nekoliko okrepili, prav tako se je dvignila deviza Berlin. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi za

ve nekoliko višje, in sicer 8.15 — 8.25 (v Zagrebu promet po 8.15), angleški funti pa 225.20 — 226.80 (v Zagrebu 224). Španske pezete so bile na zagrebški borzi v privatnem kliringu zaključene po 5.95, v grških bonih pa je bil promet po 30.50.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se tečaj Vojne škode ni bistveno spremenil in je prišlo do prometa za kaso po 348 in za december po 353. Nadalje je bil še promet v 7% Blairvemu posojilu po 56.25 in v 6% beguških obveznicah po 59.

V tekočem tednu je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 3.19 milijona Din nasproti 4.66, 2.12, 3.81 in 2.17 milijona Din v prejšnjih štirih tednih.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2300.13 — 2311.49, Berlin 1331.80 — 1342.60, Bruselj 796.91 — 800.85, Curih 1108.35 — 1113.85, London 167.08 — 168.68, New York 3319.39 — 3345.65, Pariz 223.98-225.05, Praga 141.29-142.15, Trst 290.85 — 293.25, (premlja 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.05 — 8.15.

Zagreb. Amsterdam 2300.13 — 2311.49, Berlin 1339.03 — 1349.83, Bruselj 796.35 do 800.19, London 167.30—168.90, Milan 290.90 do 293.30, New York kabl 3348.33—3376.53, ček 3326.33 — 3354.59, Pariz 223.98—225.05, Curih. Pariz 20.2060, London 15.1250, New York 302.50, Bruselj 71.8750, Milan 26.29, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.5250, Berlin 121.50, Dunaj 57.30, Stockholm 78, Oslo 76, København 67.50, Praga 12.7550, Varšava 57.90, Atene 2.93, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12.55, London 26.62, Milan 46.17, New York 53.12, Pariz 35.56, Praga 21.79, Curih 175.66, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 345.50 — 348, za december 348 — 352, 7% investicijsko 71 — 72, 4% agrarne obveznice 41 bl, 7% Blair 56 — 56.75, 7% Drž. hipotekarna banka 67 den, 6% beguške 58.50 do 60; delnice: Priv. agrarna banka 204 den, Sečera Osiček 120—130, Trbovlje 75 do 85.

Beograd. Vojna škoda 347 — 348.50 (347.50, 347), za december 351 — 353.50 (351.50, 351), 7% investicijsko 72—73, 6% beguške 60 — 60.75, za december 61.25 do 61.75 (61.50), 7% Blair 57.50 bl. (57), 7% Drž. hipotekarna banka 70 bl, Priv. agrarna banka 210 — 211 (211).

Dunaj. Dunaj-Sava-Jadran 11.10, Ruše 7, Trboveljska 11.75, Alpine-Montan. 10.40, Kranjska industrijska 4. Sečera 16.

Blagovna tržišča

HMELJ.

+ Zalec, 7. septembra. Živahnost nakupovanja po 35 — 40 Din za kg. Opaža se, da hmeljarji iščejo naprej, slabše blago, do čim boljše blago le neradi prodajajo po gornjih cenah.

ŽITO.

+ Chicago, 7. septembra. Začetni tečaj: Pšenica: za september 106, za december 107, za maj 107.25; koruza: za december 80.50.

+ Ljubljanska borza (7. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovenec postajo, plačljivo v 30 dnebi): pšenica (po mleviski tarifi): baška 79/80 kg po 157.50—160; baška, 80 kg po 160—162.50; koruza (po navadni tarifi): popolnoma 150 ha s kakovostno garancijo za september 150 do 152.50; moka: baška 200 po 255 — 260; banateka 200 po 260 — 265.

+ Novosadska blagovna borza (7. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška, okol. Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška 107.50 — 110; baška okol. Sombor, eremška in gornjebaška 105 do 107.50; baška ladja Tisa 117.50—120; ladja Begej 116—118; slavonska 106—108; lužnobanatska 102.50—105 (vse 79 kg in 2%). Oves: baški, sremški, slavonski 62.50 do 65; banateka 60—62.50. Riž: baška 85—87.50.

Ječmen: baški, sremški 65-66 kg 104—106; baški jari, 67-68 kg 120—122.50. Koruza: baška 89—91; okol. Sombor 91—92; banateka 85—87; eremška, pariteta Indija 89 do 91; baška ladja Sava 92—94; ladja Dunaj, Tisa 94 — 96. Moka: baška in banateka 200 kg in 200 kg 185—205; 200 kg 165 do 185; 200 kg 145—165; 200 kg 120—140; 200 kg 110; 200 kg 105—107.50; eremška, slavonska 200 kg in 200 kg 185—195; 200 kg 165—175; 200 kg 145—155; 200 kg 120—130; 200 kg 105—110; 200 kg 105 — 107.50. Otrobi: baški, eremški 74 do 76. banateka 72 — 74; baški ladja 91 — 93. Fižol: baški, sremški beli 140 — 142.50; baški ladja 145 — 147.50.

+ Budimpeštanska termska borza (7. t. m.) Tendence stalna, promet srednji. Pšenica: za oktober 16.07 — 16.08, za marec 17.12 — 17.13; koruza: za maj 10.98—10.99.

BOMBAŽ.

+ Liverpool, 6. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za oktober 6.98 (prejšnji dan 6.90), za december 6.94 (6.89). + New York, 6. septembra. Začetni tečaj: loko 13.85 (13.95), za december 13.32—13.33 (13.28 — 13.30).

Prapori glasnih društev na glasbeni razstavi v paviljonu J. V ozadju kipi, ki predstavljajo naše odlične skladatelje

Umetnostna razstava

Umetnostna razstava na velesejmu naj bi imela namen pokazati širši javnosti, kako gleda slovenski umetnik svojo domovino. To se je deloma posrečilo, ker se naši dobri slikarji-krajinarji niso vsi odzvali vabilu velesejma. Pogrešamo zlasti mlajših smeri. Samo v vzajemni falangi bi človek lahko dobil celoten vtis nivoja naše umetnosti in lepote naše slovenske pokrajine.

Zastopane so na letošnji umetniški razstavi pretežno usmerjene smeri. Ker ni bilo žirije, razstavljalci vsak odgovarja za svoja dela. Na laike bo seveda taka razstava zelo dobro vplivala, ker so tudi njegove zahteve majhne. Če laik vidi, da se slika sklada z njegovimi nazori, pravi, da je slika dobra in s tem so krite njegove zahteve. Umetnost je včasih postranska stvar. Torej, koliko je na letošnji umetniški razstavi prave umetnosti, to je vprašanje, ki ga bodo drugi rešili. Brez dvoma je bilo stremenje prirediteljev zelo idealno, mora pa pri tako malem odzivu od strani slovenskih umetnikov imeti kaj težko stališče. Tudi svetloba paviljona »N« ni taka, da bi se razstavljenela dela pokazala v najboljši obliki. To so pač stvari, s katerimi se mora računati na takih razstavah. Idealno bi bilo torej, da se zgradi v te svrhe primeren paviljon, ki bi ustrezal vsem zahtevam upodabljenih umetnikov. Potem bi se lahko tudi naši umetniki v dostojni obliki predstavili javnosti.

Zaenkrat se pa še nahajamo v našem paviljonu »N«. Razstava je vstopnina prosta. Pri blagajni ob vhodu dobi glasovnico, na katero zapiše številko slike, ki ti najbolj ugaja. Glasovnica ima še tekočo številko, ki je obenem neke vrste srečka, kajti če se številka glasovnice izveže pri žrbanju, ki bo na koncu razstave, dobiš lepo sliko — za dinar. Poleg tega bo dobil še denarno nagrado slikar, ki bo prejel največ glasov.

Razstavo so se udeležili sledeči slikarji in kiparji: A. G. Kos, Niko Pirnat, O. Globočnik, F. Gorše, B. Jakac, S. Santel, I. Zajc, F. Košir, A. Zupanec-Sodnikova, I. Vavpotič, Sirk, J. Mežan, J. Jirak, I. Kos (oba Maribor), Germ. Šušteršič, grafika in akvarel: A. Lapajne, Maleš, Robič, R. Šubic, A. Santel, E. Justin.

Priporočamo vsakemu obiskovalcu velesejma, da si ogleda to razstavo in s prostovoljnimi glasovanjem doprineš nekaj narjave v mošnjiček naših malarjev in z nakupom slik pokaže, da ima tudi smisla za umetnost in s tem malo ublaži dvojno krizo, ki razsaja med našimi umetniki.

Bilanci analizador in budžetni kontrolni aparat

Na zelo poučni razstavi Zveze jugoslovenskih hranilnic se nahaja tudi aktualen in zanimiv aparat, izum našega rojaka g. ravnatelja Križniča. V inozemstvu je zbudil ta aparat med priznanimi praktiki in prvotnimi teoretičnimi največjo pozornost. Posebno pohvalno se je izrazil o njem rektor dunajske visoke šole za svetovno trgovino g. prof. Julius Ziegler. Aparat je zaščiten v tu in inozemstvu s patent.

Zlasti danes v času gospodarske krize, ko se naglo prehitujejo dogodki v podjetjih, so potrebna gospodarstvenikom praktična pomagala, ki naj jim omogočijo nagle in jasne pregled o stanju podjetja. Dosedanja grafična in druga nazorna sredstva že davno ne zadoščajo več, ker ne zahtevajo samo temeljitega strokovnega obvladavanja računovodstva, ampak je njihova uporaba združena tudi s trudopolnim primerjanjem in zamotanim preračunavanjem megleh postavk dnevne bilance. Naš aparat pa omogoča plastično vsakomur zelo lahko umljivo prikazovanje stanja podjetja in omogoča spriti z enim samim pogledom na aparat nagel in jasen pregled gospodarske stanja podjetja. Posebna ureditev

omogoča izvedbo cele vrste analiz v najkrajšem času. Aparat je ustvarjen kakor nalašč za uporabo pri sejah upravnih odborov in številnih drugih činiteljev, ki morajo često v kratkem času odločiti o potrebnih ukrepih.

Manipulacija s aparatom je enostavna in ne zahteva nikakih sprememb v dosedanjem sistemu računovodstva, niti namestitve novih moči. Ob zelo malem trudu osvetli ta aparat vsakokratno stanje podjetja, pokaže njegovo likvidnost in sigurnost naložb. Do skrajnosti se prilagodi individualnim potrebam poedinih podjetij in omogoča ob vsakem času toliko potrebno primerjanje trenutnega stanja z ustreznim stanjem v prejšnjih letih.

Aparat je urejen tudi za lahko, toda zelo uspešno obavljanje dosedaj v praksi žal zanemarejene buđetne kontrole in je zategadelj ne samo primeren za ona industrijska podjetja, ki tudi pri nas to kontrolo uvajajo, ampak tudi za občinske uprave, katerim bo v navedeno svrhu najboljši pripomoček pri njihovem gospodarstvu. Dobrodošel bo tudi ta aparat s

SPORT

Pester sportni spored v soboto in v nedeljo

SK Slovan bo z otvoritvijo novega igrišča ob Kolinski tovarni in z nogometnim turnirjem, na katerem sodelujejo Svoboda, Sloga, Grafika, Reka, Hermes, Primorje (liga) in Slovan praznoval 20 letnico obstoja. Tekme se vršijo dopoldne in popoldne. Oficialna proslava bo v nedeljo ob 15.30. — Na dirkališču Hermesa bo v nedeljo ob 9. in ob 15. kolesarsko državno prvenstvo in dvomatch Ljubljana — Zagreb.

Sportno občinstvo vabimo, da v velikem številu poseti te prireditve.

Pred prekinitvijo sportnih odnošajev z Grčijo?

Tendenciozni napadi grških listov na naše sportne organizacije

Zagrebske »Novosti« so javili, da so grški listi po povratku grške reprezentacije v Atene prinesli ostre napade na zagrebške sportne kroge v zvezi s V. Balkanskimi igrami. Sedaj prinašajo »Novosti« vest iz Beograda, da so ti napadi povzročili v beograjskih sportnih krogih veliko ogorčenje. Presenečenje beograjskih sportnikov je zelo veliko in nihče si ne more tolažiti, kako vzroke navajajo Grki za te svoje napade. V vseh beograjskih krogih se govori samo o teh nelepah in nerazumni izpadih grških listov, ki so celo prešli na politično polje. Že zaradi tega menijo, da bodo ti nezastisljivi in neutemeljeni napadi grških listov imeli velike posledice za naše sportne odnose z Grčijo.

Po poluradnih sporočilih ni izključeno, da se bodo prekinili vsi sportni odnošaji z Grčijo, dokler grški listi sami ne bodo demantirali svoje izmišljene vesti in dokler

ne bodo dali našemu sportu in zagrebškemu meščanstvu ter javnosti primerno satisfakcijo.

V zvezi s tem razpravljajo naši sportni krogi tudi o vprašanju sodelovanja naše nogometne reprezentance na turnirju za prvenstvo Balkana, ki se bo vršilo koncem tega leta v Atenah. Po informacijah od merodajne strani bodo zaradi teh dogodkov zavzeli stališče tudi službeni krogi, in sicer ministrstvo za telesno vzgojo samo, ker se ti napadi grškega tiska ne smatrajo samo za nelojalne in neutemeljene, temveč tudi ker gredo preko vseh mej obzirov mednarodnih odnošajev.

Obehem se smatra, da grški listi s svojimi izmišljenimi poročili niso napravili nobene usluge grškemu sportu samemu, ki bo v primeru prekinitve sportnih odnošajev z Jugoslavijo občutil posledice nerazumljivega pisanja grškega tiska.

Viktor Marchiotti

priljubljeni igralec Slovana, ki bo v nedeljo slavil svojo 300. tekmo za svoj klub

Otvoritev jesenske hazenske sezone

Prva hazenska tekma v Ljubljani po Londonu, kjer si je Jugoslavija osvojila svetovno prvenstvo, bo v nedeljo ob 11. dopoldne. Pri tej zmagi so bile Slovenke krepke zastopane. Interes za ta lepi in zdravi ženski sport je po Londonu naglo porastel, žal pa je število klubov malhno in so tekme precej redke.

Jutri v nedeljo je priložnost za vse one, ki se doslej niso gledali hazene, da prisostvujejo prijateljski tekmi dveh renomiranih nasprotnikov:

SK PTUJ : TKD ATENA

Ki se vrši ob 11. dopoldne na igrišču Atene v Tivoliju.

SK Ptuj je močan nasprotnik, ki je letos prvak celjskega okrožja ter se je kot tak plasiral v hazensko ligo za državno prvenstvo. Domača družina popularne internacionalke Bernikove se bo pač morala zelo potruditi, ako noče premagana zapustiti igrišča. — Vstopnina 3 in 5 Din.

Trbovlje v znamenju sporta

Sportni miting, ki ga prireja SK Amater v Trbovljah, se prične danes ob 10. s tekmovaljem vseh sportnih klubov iz rudarskih revirjev. Tekme se bodo vršile po Cup sistemu in bodo trajale po dvakrat 15 minut. Dopoldne bodo nastopili Amater : Trbovlje, Dobrna : Retje, nato pa zmagovalec iz obeh prvih dveh iger. Ob 14. se tekma nadaljuje z nastopom Zagorje : Rudar, Sloga : Triglav, nato pa prav tako oba zmagovalec. Okrog 14. sledi nastop zmagovalec dopoldanske in popoldanske ekupine. Finalist pojde v finale za nedeljo.

Važen del prireditve je manifestacija, ki se bo vršila v nedeljo dopoldne ob 9. pred rudniško restavracijo, četrte ure nato pa zborovanje v dvorani Delavskega doma. Zborovanje, ki ga bo prenašala tudi ljubljanska radijska postaja, bo otvoril predsednik SK Amaterja G. Varga, nato pa bodo govorili gg. častni predsednik SK Amaterja inž. Debelak iz Ljubljane o našem sportu, član uprave JNS G. Rybaf o JNS kot činitelju jugoslovenskega sporta, G. Kurent o delovanju LNP za procvit slovenskega sporta, dr. Birs o borbi ASK Primorje za ligo, dr. Planinšek iz Maribora o pomenu sporta na naši severni meji, predsednik O. O. v Trbovljah Klenovšek pa bo predložil resolucijo.

Sportniki iz rudarskih revirjev hočejo s svojim mitingom pred vso našo javnostjo manifestirati svojo voljo, da kljub obupnim razmeram, v katerih živi naš rudarski človek, gojijo sportno kulturo, kakor jo zmorejo eicer samo večja mesta. Že samo veliko število sportnih klubov v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju jasno izpričuje, da je rudar

Jesenice: Palčič Franc, Rozman Adolf, Dakshofler Janez, Triler Leopold, Zvan Alojzij, Horvat Ivan, Langus Danijel, Langus Vinko, Vavpotič Franc, Reinhard Stanko, Sket Franc, Ahac Franc, Ravnikar Leopold, Ogris Viktor, za Soro, Skofja Loka: Bernik Franc, za Istro, Ježica: Verbič Rudolf, Krajnc Ivan, za SK Kamnik, Kamnik: Krek Stane, Humar Franc, Pavlič Jože, Benkovič Albin, Vidmar Drago, Samec Franc, Rozman Josip, Serčer Miroslav, Benkovič Karol, Lampič Albert, Nardin Drago, Stare Dušan, Rozman Anton, Benkovič Stane, Končan Karel, Sadnikar Niko, Vjenček Ladislav.

Popravlja se verifikacija igralca Pora Antona za Slovan, tako da ima pravo takojšnjega nastopa za vse tekme. Vzame se na znanje izjava igralca Bosine Joška, da preklicuje svojo prijavo za Svobodo, Maribor, ter da ostane še nadalje član SK Maribora. Verificira se s pravom takojšnjega nastopa samo za prijateljske tekme igr. Rica Jovo za Slogo, Ljubljana. Suspendirata se igralca Eržen Franc, Slavija in Ceglar Franc, Grafika, dokler ne poravnata vseh obveznosti do prejšnjega kluba Slovana. Dvigne se suspenz igralcem Ramšak Viljemu, Zveplan Jožetu, Kosi Ivanu (vsi Rudar), Zorman Francu (Ilirija) in Pungarčar Janezu (Sloga, Ljubljana), ker so poravnali vse obveznosti do prejšnjih klubov.

Kazenskemu odboru se predajo igralci: Primožič (Svoboda, Tržič) zaradi prestopka na pokalni tekmi Svoboda : Korotan 26. avgusta v Kranju. Smolnikar Drago (Reka) in Hočevar Ivan (Jadran) oba zaradi prestopka na prijateljski tekmi Reka : Jadran 2. septembra v Ljubljani. Markelj Leopold in Razingar Stanko (oba Bratstvo) zaradi prestopka na pokalni tekmi Bratstvo : Radovljica 26. avgusta v Radovljici. Nadalje se preda k. o. sodniške poročilo o prijateljski tekmi Primorje : Atletik SK, odigrani 26. avgusta v Celju.

Upravnemu odboru se preda Jadran, ker ni oddal postave moštva na predpisani tiskovini 2. septembra na prijateljski tekmi Reka : Jadran. Upravnemu odboru se preda Istro, Ježica, s predlogom za sprejetje v članstvo JNS, ker je v redu odigrala obe predpisani poskusni tekmi.

Iz LNP. (Službeno). Za sportni dan SK Amaterja v Trbovljah v nedeljo 9. t. m. odredim naslednjo postavo: Logar, Sinkov, Blizjak, Petrič, Zavrl, Pišek II., Svetec, Tavčar, Repotočnik, Caleari, Petelin, Zigon (vsi ASK Primorje). Omenjeni igralci naj pridejo na glavni kolodvor v nedeljo točno ob 7. zjutraj. Sportno opremo dvignite v garderobi Primorja. Čamernik, podsavezni kapetan.

Službeno iz O. o. LNP, Trbovlje. Na prošajo se vsi klubi trbovlskega okrožja, da pošljejo svojo delegacijo na manifestacijsko zborovanje, ki bo v nedeljo 9. t. m. ob 9. v Delavskem domu v Trbovljah. Seja O. o. bo v ponedeljek 10. t. m. ob 18. v običajnem lokalu. Na sejo se poziva Viljem Ramšak, član Rudarja, v svr. ho zaslusanja.

Komisariat JSZS (službeno). Dovolj se prijateljska tekma SK Ptuj — TKD Atena v Ljubljani 9. t. m. ob 11. uri. Delegira se za sodnika g. Kušar (rez. g. Jurman).

Koturski podsavez Ljubljana. Dirkališčno državno prvenstvo se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo 9. t. m. Izločitvene dirke so dopoldne ob 9. finalne ob 15. Ob 8. se morajo javiti na dirkališču vodstvu dirke vsi verificirani vozači. Vstop le proti podsavezni licenci. Točno ob 8. se morajo javiti tudi tili: Abulnar, Avbelj (oba Hermes), Grabec, Gregorič, Oblak, Štim, (ASK Primorje), Močnik, Dekleva, Stefančič (Sava) in Trobec (Sora) predsedniku tehnične odbora podsaveza Stanku. Nastop službe za vse funkcionarje točno ob 8. uri.

Juniorski pokal (Službeno). Mesto za-

Naši lahkoatleti v borbi

Na desni Milan Stepišnik, ki je na Balkanskih igrah s sijajnim rezultatom 48.99 v postal balkanski prvak v metu kladiva. Ljubljancem tolaži s prijateljsko gesto Zagrebčan Gojčica, ki je trdno upal na zmago, a je zasedel drugo mesto.

Na desni Jugosloven Jovanović, odličen in tipičen predstavnik angleškega tekmovalja preko zaprek. Jovanović študira v Oxfordu. Uspelo mu je v teku 110 m z zaprekami potisniti v odličnem času na III. mesto našega favorita dr. Buratovića

Naš maratonec Stane Sporn, ki je poleg svojih sportnih sposobnosti pokazal tudi geografsko znanje ter ugotovil, da je grške Kyriakides — Anglež. Poleg njega Zagrebčan Koren

Na desni naš vedno ljubeznivi in smehljajoči se drugi maratonec Starman iz Maribora. Na levi Bolgar Haralampijev, za njim Albanec Anastasiadhy

držanega g. Mrdjena se delegira za soboto ob 8.30 na Primorju g. Koracin, a v nedeljo ob 9.30 na Mladiki g. Koracin.

SK Ilirija : SK Celje. V nedeljo 9. t. m. bo gostovala ljubljanska Ilirija v Celju in odigrala prijateljsko tekmo s SK Celjem. Tekma se bo pričela ob 16.30 na Glaziji. Srečanje teh dveh klubov bo gotovo zelo zanimivo in napeto. Tekmo bo sodil s. s. G. Ochs.

Plavalna tekma Jadran (Split) : Ilirija ki bi se morala vršiti v nedeljo, je odpovedana. Že danes opozarjamo na plavalno tekmo s Celovčani, ki bo v nedeljo 15. t. m.

Lahkoatletski tromač Beograd : Zagreb: Ljubljana v Ljubljani. Kakor nam poročajo, je bilo za drugo polovico meseca septembra sklenjeno srečanje med lahkoatletskimi reprezentancami Beograda, Ljubljane in Zagreba. Tromatech se bo vršil v Ljubljani. Pričakujemo, da naši lahkoatleti niso še popravili svojih tekmovalnih čevljev, temveč se bodo vedno pripravili, da na tromatchu branijo prvenstvo in drugo mesto, ki so ga priborili obema ljubljanskima kluboma, Iliriji in Primorju, na letošnjem državnem prvenstvu za moštva.

Juniorski pokal. Danes in jutri se nadaljuje juniorsko pokalno tekmovalje. Nič manj kot dvanajst parov nastopi oba dni v medsebojni borbi za točke. Eni se bodo borili za pokal, drugi pa za tolažilno darilo. Z veliko pridnostjo trenirajo ta moštva po dvakrat tedensko, hoteč dokazati, da so pač vredna našega zaupanja. Resno se pripravljajo na borbo. Publika pa tudi posveča tem tekmam vso pozornost, tako da lahko trdimo, da so že danes dosegli svoj namen. Program je: sobota ob 8. na Stadionu: Istro I. : Reka I., in ob 10. Mladika : Ilirija. Na Primorju ob 8.30: Svoboda : Slavija, ob 10. Primorje : Mars in ob 14. uri Istro II. : Reka II. Na Panooniji v Zg. Šiški ob 10. Panoonija : Ljubljana. V nedeljo: Na Stadionu ob 8. Slavija : Mars, ob 10. Ilirija : Svoboda, na Primorju ob 9. Panoonija : Istro I., ob 10.15 Istro II. : Ljubljana, na Mladiki: Primorje : Mladika, ob 9.30 na Reki: Reka II. : Reka I. Torej obilen in izredno zanimiv spored, katerega naj si vsakdo ogleda, saj so tekme brez vstopnine.

ASK Primorje (kolesarska sekcija). Za državno dirkališčno prvenstvo se določa naslednje vozače, ki se morajo javiti točno ob 8. načelniku sekcije: Grabec, Gregorič, Oblak, Štira, Zerjal (glavna skupina), Golob, Arčon, Jeras, Rozman, Mravlj, Dovjak (juniorji). Klubske dres prinesite s seboj. — (Nogometna sekcija.) Zaradi pokalne tekme z Marsom naj pridejo juniorji danes ob 9.30 na naše igrišče. Danes točno ob 15. morajo biti v go. stlini Krušič (Ljubljanska cesta): Stare, Hasl, Bertonec, Zemljak, Slamič, Boncelj, Slamberger, Makovec, Pepček, Jež, Zemljak. Igralci, ki potujejo v Trbovlje, se morajo javiti načelniku danes ob 10. do 11. na igrišču in dvigniti opremo. — (Lahkoatletska sekcija.) Zaradi izvedbe internacionalnega lahkoatletskega mitinga v sredo in četrtek, 12. in 13. t. m., na katerem startajo najboljši bolgarski, grški, romunski in jugoslovenski lahkoatleti, sklicujemo važen in obvezen sestanek vseh sekcijevskih funkcionarjev in aktivnih lahkoatletov v soboto 8. t. m. ob 20.30 v tajništvo kluba, nebotičnik. Istočasno dogovor zaradi treninga za tromač Beograd : Zagreb : Ljubljana v Ljubljani 22. in 23. t. m.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). V nedeljo ob 8.30 v Stadionu trening za vse dolgocegaše. Na trening se pozivajo zlasti Pirš, Osterman, Senčar I. Tavcar in Megušar. — Hazenska sekcija ima popoldne ob 17. obvezen trening za vse hazenske. Igra se na dva gola, zato naj pridejo vse. Važno za Suhadolnik, Rožencvet in Pretnar. — (Nogometna sekcija.) Moštvo, ki potuje v Celje, dobi točna navodila v članski knjigi. Juniorji igrajo v soboto ob 10. proti Mladiki. Postava: Kroupa, Srimek, Müller, Ovim, Gogala, Elisek, Perc, Oskar, Scagnetti, Eržen, Drago, Kap. Gogala. V nedeljo igra isto moštvo ob 10. proti Svobodi, le da igra levo avžo Aljamčič, Eržen pa je rezerva.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Vsi igralci I. skupine, ki so določeni za današnje in jutrišnje tekmo na proslavi Slovana (postavo glej v članski knjigi pri Kočarju) imajo strogo obvezen sestanek danes ob 9. na igrišču. Košenina gotovo. Čebolin naj pride po možnosti v nedeljo. Oj ponedeljka dalje se vrše zopet redni treningi po običajnem vrstnem redu. Treningi so strogo obvezni za igrače vseh skupin. V ponedeljek se vabi na trening g. Zupanc.

TSK Slovan. Danes ob 8.30 naj se javijo na našem igrišču: Vodišek, Vasiljevič, Franečič, Dežman, Galle, Sinkule, Kolarič, Martinčič, Smrekar, Batič, Por, Jerančič, Sinček II. Poznik, Ključec, Rozman II. Makovec in Bricej. Stranski sodnik, Sinček I. Ob 14. uri Moša I. Vasiljevič, Marchiotti I in II. Kobal, Grm, Polšak, Uhan, Thama, Jankovič, Gerjol, Keravec, in Stojanovič. Stranski sodnik Ferkov. Pri dopoldanskih tekmah vrše rediteljsko službo člani I. moštva, pri popoldanskih člani rezerve. Službo je nastopiti eno uro pred pričetkom tekmovalja.

SK Svoboda — Ljubljana. Danes in jutri sodeluje I. moštvo pri proslavi 20 letnice in pri pokalnem turnirju SK Slovana ob otvoritvi novega igrišča. Tekme se pričnejo točno ob 8.30 dopoldne. Zato morajo biti vsi igralci točno ob 8. na igrišču pri Kolinski tovarni. Udočič, Zupet, Kamnikar, Habiht I. in II., Zemljak, Povh, Babnik, Petrič, Vinšek I. in II., Samar, Jerže, Sušteršič, Ribič, Skapin in Drapek. Rezerva in vsi oni, ki niso v postavi, imajo dele opreme doma, skrbijo, da bo oprema pravočasno na igrišču. Juniorji, ki tekmujejo na igrišču Primorja, in sicer prvi dan proti Slaviji, drugi dan pa proti Iliriji, se javijo v naši garderobi najkasneje do 8. Postavljeni so: Brajer, Dežman, Sušnik, Legiša, Zagar, Cotič, Ciglar, Selan, Tone, Čuk, Kotnik, Pečnik in Stante. Javiti se morata tudi Vegl in Okorn.

SK Ljubljana. Za pokalno tekmo s Panoonijo naj bodo v soboto ob 8. na Stadionu kjer dobe opremo: Magister, (Lavrencič), Vodnik, Zargi, Glušič, Marinko, Kroupa II., Boris, Derganc, Ovin, Volk, Dežman, Rez.: Zupanc. Isto moštvo igra z isto opremo nato drugi dan ob 10.15 na Primorju s SK Istro. Kapetan Marinko naj skrbli, da bodo igralci oba dni pravočasno na mestu.

TKD Atena. Ker je bilo predvideno tekmovalje odpovedano, se vrši danes na našem igrišču ob 16. dalje redni trening.

Slalom klub 34 (Tehnični odsek) V nedeljo ob 6.30 zbirališče za pešizlet pri železniškem prelazu na Tyrševi cesti. Ostalo članstvo kluba vabljeno, za tekmovalce obvezno. Cilj izleta je Rašica. Povratek ob 13.

Kraljestvo mode

Kako vam ugajajo rese?

Če listamo po knjigi mode za mnogo strani nazaj, naletimo vedno znova na rese, ki so se v modni zgodovini dostikrat prav smagovito uveljavile. In vendar rese nikdar niso ostale dolgo časa moderne! Vzrok temu tiči pač v tem, da so modni krogi kar preveč izrabljali modo res in iskali teatraličnih efektov, namestu da bi se držali gotovih meja. Občinstvo namreč navzlic svojemu stremeljenju po novostih dosledno odklanja preveč teatralične učinkovitosti, ki je zanimiva, a brez pretiravanja in ki se prilagodi današnjemu času, ne da bi prekoračila določeni okvir.

Zato je tudi pri letošnji modi resastega okrasja potrebna gotova zmernost. Zlasti na to velja paziti, da imajo rese isto barvo, kakor blago obleke, kar je tem lažje, ker je možno rese prav lepo prebarvati s poljubno barvo. Kontrast med resami in plagom učinkuje namreč neenotno in nefino dočim je istobarnost obeh tvoriv diskretno elegantna in se bo zato mogoče dalj časa obdržati v dnevnih modi.

Velike važnosti je tudi način, kako prišijemo resaste proge; uporabiti jih smemo le tam, kjer koristijo viškosti cele pojava, torej kjer postavijo nepotrebno ne razširijo. Rese se morajo strniti s slogom in

krojem dotične obleke v harmonično celoto!

Zaradi svoje teže potegnejo rese krilo navzdol, tako da se zdi cela obleka vitka in ozka. Sledijo temu spoznanju, jih tudi prišijemo večinoma le na spodnjem robu krila in sicer v eni sami vrsti ali pa v stopničastih delih.

Moderne rese se razlikujejo od prejšnjih v tem, da niso vtakane v porto, ki jo enostavno prišijemo na dotično oblačilo, temveč so skupine res posebej zavojljane vsaka zase. Te vozle potem našijemo na obleko, kjer delujejo kot posebno okusno okrasje.

Seveda moremo našiti rese tudi na šal, na rokave ali na mali kep; moda v tem pogledu ni ozkostrana in zato lahko pričakujemo, da se bo novo resasto okrasje razvilo do umetniške popolnosti.

Celo najbolj preprosta obleka iz medle svile (medla svila je edino primerno »ozadje« za bleščeče rese) dobi posebno originalen videz, če jo okrasimo z resami. Dolge rese tvorijo rob krila in nekako imitacijo kepa. Obleka je sicer gladka, izdelamo jo v lepi jesenski barvi, kakor stekleničasto zeleni, svilnato modri ali rjavi (1. skica).

Šali in pasovi so letos deležni posebne pozornosti. Kako si zamašljamo obleko z modernim pasom in enakim šalom, pred očuje naša druga skica. Šal in pas sta opremljena z dolgimi resami. Enake rese prišijemo tudi na rokave (2. skica).

Stopničasto prišite rese so izredno učinkovite. Na ta način je okrašeno krilo našega zadnjega modela, ki ima razen tega še zanimivo prerezane rokave ter moderen, širok pas (zadnja skica).

Ker na vselejmu letos ne razstavljamo, vabimo cenj. dame v našo trgovino na ogled pravkar novo dosele velike izbire modnega krzna po jako ugodnih cenah.

L. ROT
KRZMARSTVO

LJUBLJANA
HESTNI TRG 5

Liković Joža:

Jesenska pesem

Kodrasti oblaki so se grudili nad Korenom; v Barju so se raznežile zgodnje meglice, tanke in bistre, prva nad belim mahom, druga na samotnem Pritisku ter še dalje za Sinjo gorico in bevkimi ledenicami. Same sanje, ki jih čuvajo mlade breze in resje. Vračal sem se z Močilnika na večerni vlak, čisto sam, še nadležni prah se ni prijel obuvala. Vse stvarstvo se je strnilo v pokojno razpoloženje. Klic zapoznelega čolnarja z Ljubljane, ki se je zasknel v podpeški krčmi pri lepi točaji, težko klonilje voza z velike ceste, vrisk lokomotive s Štampetovega mosta, droben odmev večernega zvonjenja, urna deklica na bližnjici, prva lučka za rdeče zagnjenim okencem, jesenski piš za smrečjem... To so tisti čudoviti večeri v septembru, polni plažče svetlobe, potešenosti in otročje ginjenosti. To je posvečeni čas, ko se začno vračati duše, ki jih kliče ta nazaj neizpolnjena prošlost in spomin; vračajo se s prižgano svetilko in sklonjenim obrazom, okoli ledja se jim ovija spokorni pas, ustnice so priprte. Nazaj, ah nazaj! Da se zjoeš od srca, da se izpoveš in razbremeniš! Brez strasti in vročine zahtenosti, v poživiljočem jesenskem hladu, sredi tihih mračin in molka. Da se še enkrat dvigneš k ljubljanim očem in ustnicam, potem pa za večno onemiš v tihi bol! Nazaj...

Tudi mene je poklicala neki jesenski

večer sorodna duša. Pri zaobljubljenem znamenju pod Sv. Trojico sva se sešla. Dolgo se že nisva videla; najino poznanstvo je potemnelo, tuji svet jo je premamili. Odzval sem se njene mu vabilu in prišel na določeno mesto. Ne kot človek k človeku, ki je navezan na posvetni užitek, ampak kot duša k duši, sproščena zemskih vezi in ozirov. Človek mora odpustiti, a odpustanje vendarle boli. Vzbujajo neljube spomine, ustvarja neznatno kal nezaupanja in razkriva brazgotine, zadane od medsebojnih bojev.

Zlagoma sem spel v svetotrojiški klanec in prisluškoval večernim utripom. Vrhnika se je že odevala v lahno somračje, s Hrba se je čula hreščava harmonika, bogve kdo se je nasmajal ob njenih vriščih glasovih. Močilnik se je stisnil in onemel, jesenski veter se je potikal po veliki cesti, se spotikal na klančinah ter trkal na zaprta vrata in prosil za topel kotiček. Vsa množica večernih raznoterosti in utrinkov se je zaokrožila v mal svet, bal sem se, da bi za zmanjšal z nerodno kretajo se za najljubšejo malenkost.

Iva je čemela kraj stopnišča pred kapelico; bežen odsvit oljne luči, ki jo je prižgala pobožna roka pred svetniškim kipom, je skrivnostno ozarjal njeno vitko postavbo ter jo napravljal tajinstveno in podobno zaslanjani nagrobni sohi. Ona se ni ganila, strmela je nekam preko ogrado. Šele ko sem se ji približal in je kamenje hrestnilo pod mojimi koraki, se je zdržnila in vprašujoče dahnila:

Obleka z resami ima pred vsemi drugimi to prednost, da jo moremo nositi popolno in tudi k manjšim večernim prireditvam, kar je dandanes z ozirom na vseobčo štednjo velikega pomena.

Kroje po meri

iz najnovejših žurnalov, kateri so damam na razpolago, izdeluje
modni salon ROZMAN, Dvorni trg 3,
(poleg Univerze). 6855

Jesenska otroška igralna obleka

naj bo iz mehkega in toplega flanela. Če pa hočemo storiti malčku posebno veselje, izvezimo takšno obleko s primitivnimi motivi, ki otroka tudi v življenju najbolj zanimajo. Petelinček, zajček, raca, drevo,

hiša, cerkev, cvetlice in sadje na taki obleki ne smejo manjkati. Izrez ob vratu, rokav in pas obrobimo z živobarvnimi tvorivom, iz katerega izdelamo tudi copatke.

„Pecion“ prašek za pranje je domač, boljši in cenejši

Čipke in bleščečo svilo

sestavimo za nove »družabne« bluze, ki jih nosimo popoldne za v kavarno ali zvečer v gledališče. V ta namen uporabljamo večinoma črno svilo in enake čipke, vendar pa

je priljubljena tudi kombinacija črne svile s kožnato barvno čipko. Zgornji del take bluze je iz čipkaste tvoriva, život in večkrat preklani, balonasti rokavčki pa so iz lepe, težke svile.

Zdravniška posvetovalnica

T. Z. Perilo lahko tudi iz drugih vzrokov izostane; vendar, če je bilo poprej vedno redno in če ste sicer popolnoma zdrava, je pač najbolj verjetno, da ste zanosili, kar je pod opisanimi okolištnimi pogoji. Svetujemo Vam zdravniško preiskavo. — Preska. Najbrže ste dobili ekcem kože, ker Vas srbi okoliška obrvi. Srbečico ublažite 20 odst. bromocollolovo mazilo, proti izpadanju obrvi pa uporabljajte sledeče mazilo: Bals peruv. 1,0-Ungt. emoll. ad 25,0. V pošto pride tudi röntgensko obsevanje. — I. G. Pojav, ki ga opisujete, je popolnoma normalen, in si zaradi tega

»Ti?«

»Klicala si me.«

»Klicala...«

S plemenito, skoraj nenavadno kretajo se od plesa plašč in me prijala za roke; mehka svila njene obleke se je mično zalesketala, topel vonj po dragih dišavah me je objel. Težka ovrtnica je razodevala, da ne stojim pred menoj tista preprosta Iva, ampak ženska, vajena razkošja.

»Hvaležna sem ti, da si se odzval. Vrnila sem se za nekaj dni domov, da se malce odpočijem. Zelela sem se pogovoriti o prešlih časih z nekom, ki bi me razumel. Tebe sem izbrala, nisem se motila nad tvojo iskrenostjo.«

Odvledla me je s seboj na dom; tam je ostalo vse kot nekdanje dni. Pritlikavo grmčevje, zelena tratica, nizka hišica s častljivim vzdušjem in prikupnimi ljudmi. Tam smo se šestokrat sešli, prijatelji in naše zvezde. Saj ni bil nič posebnega!

Njena sobica je zgubila po tolikih letih tisto mičnost, na katero smo se tako pristrženo navezali. Nekaj razkošnega pohištva je skoraj kalilo prvotno, preprosto ubranost. Omara z bleščicami zakavčani, lepota mižica z zrcalom, na njej razne dragocene drobnarije, pisani spominčki, zlat medaljonček z znanim obrazom... Iva je pogrnila v kotu mizo, razstavila tanke čaše in me posadila v udoben naslanjač. Zlahtno vino se je zaiskrilo, zadušilo je po medenem pecivu in vsem tistem, kar ti pripravi ljubezna roka. Vse je povezano z neko otročjo pri-

ni treba delati nobenih skrbi. Sluza nastopi, ker je organ razdražen. Svetujemo Vam veliko gibanja na svežem zraku, hladne kopeli in ogibajte se, posebno zvečer, težkih jedi in alkoholnih pijač. — Z. Š. v L. a) Ker bolečina v hrbtenici, kakor je doganjano, ni v vročni zvezi z živci, je domneva, da je vzrok revmatizem, še vedno mogoča. Dejstvo, da obolelo mesto ni pokazalo odpora proti počrtnjenju od sonca, ne govori proti revmatizmu. Niso pa izključene kake bolezenske spremembe na hrbtenici sami, kar bi najbolj pokazala röntgenska slika. b) Pritisk tudi po izpraznjenju mehura in pogosto uhajanje vode so znaki katarja na mehuru. Mikroskopska preiskava seči bi bila na mestu. Priporočamo Vam, da se ogibate ostrih jedi in alkoholnih pijač. — Zmota. 1. Krvavitve pri defloraciji so smatrali stari Izraeliti in smatrajo še danes nekateri narodi kot polnovredne dokaz devilstva. Ker pa ni brezpogojno potrebno, da se himen pri defloraciji strga, čeprav je to običajno, je dokazljiva moč krvavitve za devilstvo že omejena. Jakost krvavitve zavisi od tega, kako globoka je rana in od polnovrednosti himena. — 2. Popolnoma ohranjen himen je sicer jako vpoštovanja vreden znak za devilstvo, vendar se ni v vsakem primeru absoluten dokaz. To zopet zavisi od oblike in kakovosti himena in od načina združitve. Drugi vzroki pretiravanja himena (poškodbe, nekatere bolezni) so redki in se jih običajno lahko spozna. — 3. Če je himen jako elastičen, se lahko zgodi, da ostane tudi po večkratni združitvi intakten. Torej: mnenje, da je intakten himen oziroma krvavitve dokaz za devilstvo je sicer pravilno, ima pa, kot vsako pravilo, izjeme.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Dunajski šahovski mojster H. Wolf mi je poslal naslednjo zelo zanimivo partijo: Beli: R. Spielmann. Črni: H. Müller.

1. d2—d4 d7—d5
2. Sg1—f3 Sg8—f6
3. c2—c4 c7—c6

Slovenska obramba.
4. e2—e3 e7—e6
5. Sb1—c3 Sb8—d7
6. Sf3—e5 ———

Preprečuje znano »meransko obrambo«. Tako je igral proti meni v San Remu leta 1930. Rubinstein.

6. ——— Lf3—e7
Moj odgovor je bil 6. ———, Sd7×e5; 7. d4×e5, Sf6—d7. Igrano potezo je priporočil dr. Euwe.

7. Lf1—d3 0—0
8. f2—f4 c6—c5

Važno! Črni mora izpodkopavati beli zid v sredini.

9. 0—0! ———
Proti dr. Euweju je Spielmann najprej igral c4×d5, kar je slabše.

9. ——— Dd8—c7
10. c4×d5 e6×d5
11. Dd1—f3 c5×d4
12. e3×d4 Dc7—b6

Črna dama je očividno zapravila tempo.

13. Lc1—e3! ———
Spielmann igra na zapletitjaje.

13. ——— Db6×b2
14. Tf1—c1 Db2—a3
15. Ta1—b1 Le7—d8

Črna dama je zelo potrebna varnega kotička. Lovci ji izpraznjuje polje e7.

16. Le3—f2! ———
Groz! Sc3×d5 in Ld3×h7, kar bi pokopalo črno damo.

16. ——— Da3—d6
Črni drži krčevito osvojenega kmeta.

17. Sc3—b5 Dd6—b8
Nesrečna dama!

18. Lf2—g3 Sf6—e4
Skasano ponuja črni kmeta. Spielmann pa igra rajši na napad.

19. Ld3×e4 d5×e4
20. Df3—b3! ———
Groz! Df4—f5.

20. ——— Ld8—b6
Črni bi po f4—f5 rad udaril na e5.

21. Se5×f7! ———
Izredno elegantna in učinkovita kombinacija.

21. ——— Tf8×f7
22. f4—f5 Sd7—e5
23. Kg1—h1! Le8×f5
24. Lg3×e5 Db8—e8

Črni je izgubiljen.

25. Sb5—d6 De8—e6
26. Sd6×f7 De6×b7
27. Tb1×b3 Kg8×f7
28. Te1—f1 ———

Osvaja kmeta na g7.

28. ——— Kf7—e6
29. Le5×g7 Ta8—g8
30. Lg7—e5 Tg8—d8
31. Tb3—b5 Lf5—g6
32. h2—h4 Lg6—e8

»To je on. Andrija! Seznanila sva se slučajno, na Vrhniko je zahajal z odredkom svojih sojetnikov. Zaljubila sem se v to plemenito, široko rusko dušo, polno vročih utripov in otročje razposajenosti. Ker je bil pod strogim nadzorstvom, sva se često shajala v bližnji taborišči. Kamor se je lažje prikradel mimo mrkih stražarjev. To so bili jesenski večeri! V Bistri so šumela vretja, hoje na Trebevniku so šepetale in žalovale. Kadar se je čutil bolj varnega, je zapel in udaril na strune. Tedaj je vse priplunilo, stari, tožljivi drevored, košenine, paščence, lehe, noč in zvezde. Še stražariu so spustili jermena na puškah. Neki večer sva

srčnostjo, še vogal prtička z zataknjeno cvetko nosi sled ljubeznive pozornosti.

Nisem se mogel prav razvneti, veter je trkal na zagrnjena okenca, starinska ura ni znala več naštetih vseh minut. Iva je obujala spomine, kako smo se shajali, kjer smo se radovali na Korenu, pod Smrečjem, v soncu in med travami. Jam sem sedel poleg nje kakor mutasti čolnar sredi zasnanega jezera, ki ga poživilja edina labudova perot. Ona je odprla album z znanimi obrazy; nekateri so bili zamišljeni, drugi ozki in skoraj otročji. Dekleta, mladeniči, vesele družbe. Ta z ozkimi ustnicami, oni z visokim čelom in ostrim pogledom.

Nenadno je obstalo njeno oko na večji sliki, ki je predstavljala ruskega častnika s kitaro. Pogledal sem jo vprašujoče.

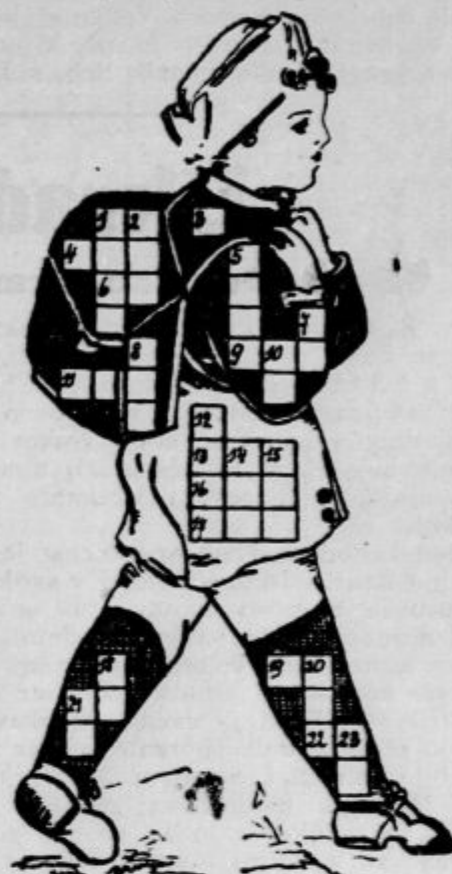
»To je on. Andrija! Seznanila sva se slučajno, na Vrhniko je zahajal z odredkom svojih sojetnikov. Zaljubila sem se v to plemenito, široko rusko dušo, polno vročih utripov in otročje razposajenosti. Ker je bil pod strogim nadzorstvom, sva se često shajala v bližnji taborišči. Kamor se je lažje prikradel mimo mrkih stražarjev. To so bili jesenski večeri! V Bistri so šumela vretja, hoje na Trebevniku so šepetale in žalovale. Kadar se je čutil bolj varnega, je zapel in udaril na strune. Tedaj je vse priplunilo, stari, tožljivi drevored, košenine, paščence, lehe, noč in zvezde. Še stražariu so spustili jermena na puškah. Neki večer sva

33. Tf1—f6! Ke6—e7
34. Tb5—b8 Le8—g6
35. h4—h5 ———
Izziljuje zamenjavo trdnjav.
36. ——— Lg6×h5
37. Tf6—f6 Lh5—g4
38. Le5—f6 Ke7—e6
39. Lf6×d8 Ke6×f5
40. Kh1—g1 a7×b6
Črni se je vdal.

Križaljka „Šolarček“

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. vzkliz; 3. soglasnik; 4. nasprotno od pridnega; 6. egiptsko božanstvo; 9. poljsko orodje; 11. reka na Tiroskem; 13. pesniška oblika; 16. kača; 17. predplačilo; 19. mera za tekočino; 21. nemški osebni zajmek; 22. trdilnica.

Navpično: 1. Kraljica nebes in zaščitnica zakona; 2. žensko ime; 5. prostor med stebrovjem in streho; 7. pesnitev; 8. vrh v Mali Aziji; 10. grška črka; 12. pes; 14. durilo; 15. žensko ime; 18. ploščinska mera; 20. Tebanski kralj; 21. arabski predlog; 23. igralna karta.

Skriti milijoni

V ameriškem mestu Seattle je umrla pred dnevi neka Smith Collardova, ki je v oporoki ostavila svojemu bivšemu možu 1 dol., svojemu nečaku pa 40 milijonov v gotovini. Toda izvršitelj oporoke ni mogel pri najboljši volji ugotoviti, kje bi bil ta denar. Mislili so, da je ženska svoje dediče imela za norca in ker so našli le majhno vsoto, so ji priredili tudi skromen pogreb.

Ko so pa hoteli njeno opravo prodati, je izvršitelj oporoke pri pregledu odkril v stari uri, ki že davno ni več šla, kakšna 2,5 milijona dolarjev v bankovcih. Lahko si mislimo, kako so po tej nenadejani najdbi pričeli stikati po stvarih, ki jih je pokojnica ostavila. In res so našli v bližini njenega avtomobila 1,5 milijona dolarjev, nekoliko dni pozneje pa milijon dolarjev na dnu neke skrinje v kopalnici. To pa je bilo doslej vse. Preiskateli hočejo sedaj vso hišo od tal do vrha, dvigniti pod, pogledati pod streho, prebiti zidove, da bi našli še ostalo.

Da je srečni dedič do skrajnosti razburjen, si lahko mislimo, in da ne da niti najmanjšega kosa oprave iz rok, ker bi prav v takšnem kosu tičal nov milijon, si tudi lahko mislimo.

se spet dogovorila; toda njega ni bilo več; pisal mi je z nekega kraja na Mažarskem, kamor so bili šli pospravljati letino. Poslej se mi ni več oglašil, ostal mi je le ta obraz in jesenski večeri s svojo žalo pesmijo.

Nisem je znal potolažiti, hitro in brez običajnih besedi sva se razšla. Niti svetiljke ni utegnila ugasiti ob slovesu. Še dolgo so se krali za nama zlati pramenčki, kakor bi tipala za nama ljuba mladost. Spremila me je kosček poti na železnico. Nočno obzorje je bilo majheno in belo, mesec je čelme sredi dvorov kakor nebojgleno dehte, ki je zgrešilo not domov.

Pri Lenarčičevem vrtu sva se razšla; molče sva si podala roke. Še enkrat so ji zaplamele oči, še enkrat se je zganila v njej nedotaknjena mladost. Še en utripalaj, še en vdihljaj... Nato se je zavila v plašč in stekla preko mostu. Nehote sem se zagledal za njo. Pri znamenju sredi mosta je za hipec obstala; oblaki so se razgrnili, vedra mesečina je pljusnila skozi vlažno ozračje, obsijala ciprese in grede v vrtu, njo in bleščajo v sru. Nato so se strnili oblaki. Iva se je bežno oddaljila, mrakovni so jo za vedno zagnili mojim očem.

Nazaj, ah, hrepeneč nazaj! Svetotrojiške line so osvetljene od poslednje zore, oblaki vrh Korena so se razgrudili. Kje si Iva s svojo bolečino? Nad barskimi strženi se sliji megla, večerni zvonovi so odpele jesensko pesem, prvo za verne duše, drugo za nas: nazaj, nazaj!

Nove kulturne rastline

Praktična uporaba dednostnih zakonov v poljedelstvu

Dunajski profesor dr. Erich Tschermak-Seydenhitz je priredil in Dunaju razstavil, ki daje pregled njegovega delovanja za vzreditev novih kulturnih rastlin z uporabo Mendelovih dednostnih zakonov. Baš letos je prešlo 50 let od smrti tega genialnega raziskovalca, čigar pozabljeno delo je prof. Tschermak pred 34 leti nanovo odkril in ga v desetletnih poizkusih izpopolnil ter praktično izkoristil.

Na razstavi vidiš med drugim n. pr. nove vrste pšenice, ki dajejo veliko najboljšega zrna, dozori kmalu in se v zimski in jesenski dobi dobro obnesejo. Nastale so iz križanja manj vrednih pšeničnih vrst, ki pa imajo to ali ono dobro lastnost. Veliko si je obetati od križanja pšenice in rži, ki uspeva zelo dobro tudi v skromnih tleh, s kakrš-

nimi se zadovolji rž, a daje neprimerno boljše zrno. Podobni poskusi so se uspešno obnesli tudi našemu pokojnemu učenjaku dr. Fr. Jesenka. Bastardi med kulturnimi in divjimi pšenici (travami) vzbujajo veliko zanimanja, dajajo namreč za sedaj samo teoretičen pomen, isto tako neka pšenica z modro zelenim zrnem, ki bo dajala čisto novovrstno pecivo.

Na podoben način je prof. Tschermak križal grobe zimske ječmene s finimi poletnimi vrstami ječmenov za pivovarniške potrebe in je dosegel vrsto, ki jo zelo cenijo v svetu, zlasti pri nas v Jugoslaviji. S križanjem je dosegel tudi vrste ječmenov brez zobčkov na resah, ki povzročajo ljudem pri mlatvi in živalim pri jedi veliko muke. Med ostalimi križanci je omeniti oves, ki dozo-

ri zelo zgodaj, posebno v suhih tleh, grah z zgodaj dozorevajočimi in zelo velikimi semeni, razne vrste fižola in križance fižola in boba.

V zadnjem času je Tschermaku uspela buča s semeni brez lupine, ki dajejo zelo okusno olje. Meso teh buč se da izvrstno uporabiti za pripravo marmelad, uporabi pa se lahko za ostanki iztisnjenih semen vred tudi za živinsko krmo. Med novimi cvetličnimi križanci zbuja veliko pozornost pelargonije, ki zrastejo kakor drevesa.

Razstava je skratka zelo poučen primer, kako velik praktičen pomen utegnejo imeti teoretična odkritja genialnih raziskovalcev, ki jih oficijelna znanost čisto tako prezre, da jih je treba šele na novo odkriti.

Ukradena kuga

Senzacionalna drama ljubosumja v Ameriki

Dr. R. Culmer, znani ameriški bakteriolog, se bavi še sedaj v pokojju (šteje 67 let) z bakteriološkimi poskusi. V Chicagu ima zaseben laboratorij, v katerem goji med drugim povzročitelje vsakovrstnih kužnih bolezni. V ta laboratorij nima razen njega in njegovega laboranta nihče dostopa.

Pred kakšima dvema mesecema je Culmer po daljši odsotnosti stopil v svojo delavnico in z grozo ugotovil, da so med tem neznanici vdrlj vanjo in odnesli celo vrsto bakterijskih kultur, med njimi tudi kulture kuge. Stari profesor je stvar takoj prijavil policiji, ki je uveljavila preiskavo in strogo zadržala tudi laboranta, a brez uspeha. Bilo je očito, da so nevarne reje odnesli ljudje, ki imajo nekaj znanja v področju bakteriologije in ki so jih gotovo potrebovali v zločinskih svrhe, toda policija je kmalu izgubila upanje, da ji bo kdaj uspelo pojasniti skrivnostno zadevo.

A vendar se je kmalu pojasnila. Pred nekoliko dnevi se je zgodilo, da je v neki newyorški bolnišnici umrla za kugo 27 letna, lepa učiteljica francosčine Ethel Regnault. Kuga je v civiliziranih državah tako redka bolezen, da je ta smrt zbudila

veliko pozornost in so tudi oblasti začele preiskavo, da bi ugotovile, kje se je nesrečnica te bolezni nalezla. Tedaj so se na sanitetnem oddelku newyorške policije spomnili, da so pred nedavnim dobili iz Chicaga okrožnico o skrivnostni tatvini kužnih rej v laboratoriju prof. Culmerja. Čeprav na prvi pogled ni bilo videti zveze med to tatvino in smrtjo francoske učiteljice, je policija vendarle vzela zadevo v roke in si ogledala predvsem osebe iz njene okolice.

Ta tiha preiskava je imela kmalu uspeh. Dognali so, da je bila Regnaultova zaročnica z nekim trgovcem. Preden sta se zaročila, se je potegoval zanj tudi neki lekarnar, a se je po dolgem oklevanju odločila le za trgovca, ne da bi prekinila družabno obhajanje z lekarnarjem. Preiskava je nadalje ugotovila, da je lekarnar imel bratranca v Chicagu in ta bratranec ni bil nihče drugi nego Culmerjev laborant. Sedaj je bilo vse jasno. Laboranta so trdo zgrabili in je izpovedal, da je po lekarnarjevem naročilu res ukradel bacilne kulture ter jih poslal v New York. Lekarnar ta, da bi bilo to res, vendar mu to ne bo pomagalo.

Eva na fotografski plošči

Dvoboj med vilo in fotografskim reporterjem, ki se bo končal pred sodiščem

Mlada in lepa dama iz višje družbe v Rigi je bila te dni na oddihu v idiličnem letovisku morskem kopališču Kemeriju. Na poti od hotela na morsk breg se je ustavila pred izložbo fotoreporterja Schultzja, da bi si ogledala slike kopaliških gostov. Hipoma je na ves glas zavpila, da so ljudje od vseh strani prileteli skupaj in jo vprašali, kaj ji je. Nema od besa je pokazala s sončnikom na eno izmed slik v izložbi in planila potem v notranjost hiše. Slika je predstavljala, kakor so ljudje takoj ugotovili, mlado kopalko v — Evnem kostumu. Mlada kopalka ni bila nihče dru-

Doraščajoči mladini nudimo jutraj čašico naravnega »Franz Josefov« grenčice, ki dosega zaradi tega, ker čisti kri, žolodec in čreva pri dečkih in deklicah, prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefov« voda že pri malih, največ težko zagatenih bolničkih. »Franz Josefov« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dovtipna svarila

V novejšem času so povsod že spoznali, da svarila in prepovedi v obliki suboparnih odredb nimajo vedno učinka, za katerim stremijo. Dovtipna beseda zaleže več. Mojsi v tem pogledu so Angleži.

Rajši minuto prepozno na tem svetu nego 25 let prezgodaj na onem! je zapisano na peronu postaje Wimbledon Park in vsak bo priznal, da je ta napis učinkovitejši, nego če bi se glasil n. pr. takole: »Skakajte v železniški voz je med vožnjo pod kaznijo prepovedano!«

Neki dovtipni posestnik, ki so izletniki ob nedeljah radi hodili po njegovem gozdu in mu delali škodo, je dal postaviti deske s sledečim svarilom: »Kdor stopi v ta gozd, stori to na svojo odgovornost. Tu kar mr-golji coryla avellane!« Samo botaniki so lahko vedeli, da je hotel mož bojazljive duše odvrtiti pred setno po gozdu z latin-skim imenom nedolžne — leske.

Na Angleškem pozna vsako lepako letalske čete, ki vabijo na vseh vogalih mlade ljudi, naj postanejo vojni letalci. Besedilo teh letakov je sledeče: »Vstopite v letalsko vojni službo in si oglejte svet!« Neki šaljivec je ves učinek tega lepaka uničil s tem, da je pred besedo »svet« postavil besedico »oni«.

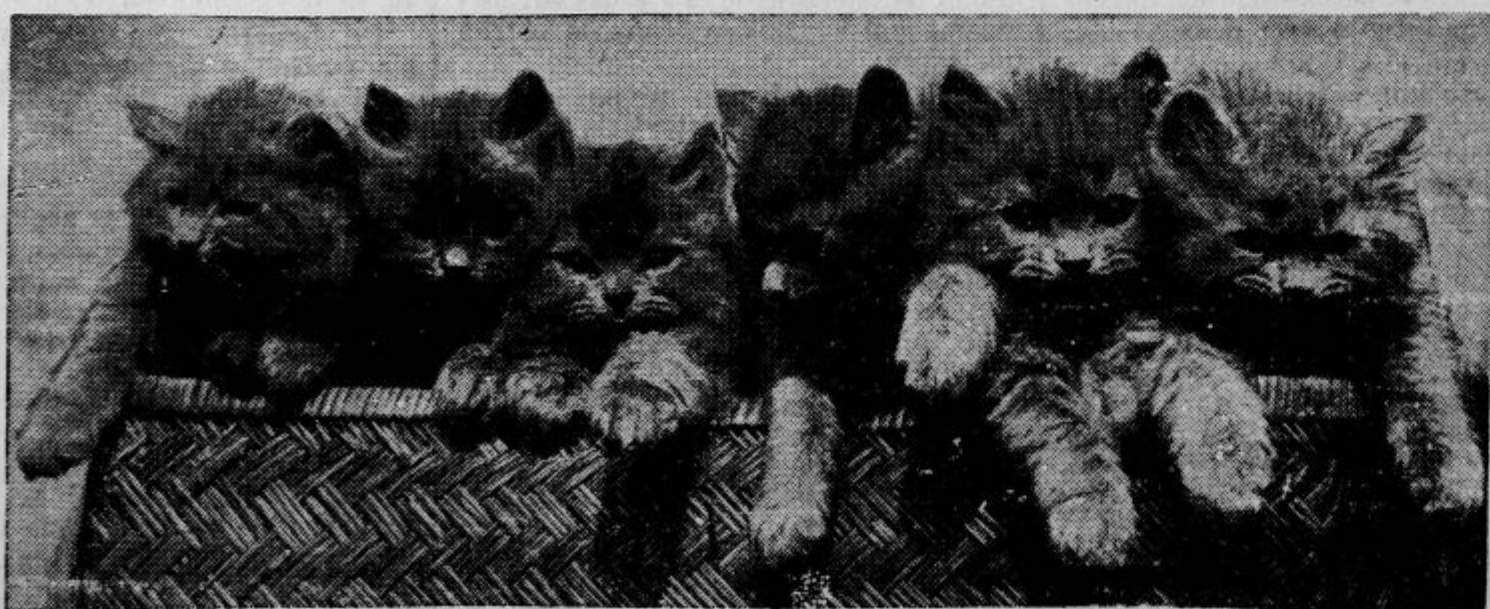
Najlepše ženske noge

Katera ženska ima najlepše noge na svetu? O tem se je že mnogo razpravljalo v zaključnih družbah in v javnosti. Kakor zdaj pišejo z Dunaja, so tam prišli do prepričanja, da je lastnica najlepših nog plesalka dunajske opere Silvija Bettini, hči znanega kirurga in bivšega mornariškega štabnega zdravnika. Plesalka je morala že večkrat »posoditi« svoje noge raznim filmskim divam, da so bile v filmu privlačnejše. Ljudje v kinematografu so noreli za temi nogami, ki so last ženske, katere sploh ne nastopa v filmu.

Namestu zajca ustrelil sina

Te dni se je primerila v Budimpešti neobičajna tragedija. Višji vrtnar Lehotzky je v spremstvu svojega 11 letnega sina podil zajce po svojem vrtnarskem revirju. Nenadoma se je za nekim grmom pojavil zajec. Lehotzky je nameril nanj puško in sprožil petelina. Nesreča pa je hotela, da se je krogla odbila od kamna in zadela vrtnarjevega sina naravnost v srce. Oče je dobil zaradi tega živčni šok.

Ljubko zaročno darilo princesi Marini

Neka obdovorka neveste angleškega princa Jurija je poklonila grški princesi Marini to ljubko skupino perzijskih muck, ki bodo pozdravile mlado nevesto takoj pri njenem prihodu na angleška tla

NEKAJ ZA VSE

Hormoni so kemične pospeševalne in za-drževalne snovi, ki jih tako zvane endokrine žleze, žleze z notranjo sekrecijo (izločevanjem) pod nadzorstvom centralnega živčnega sistema upravljajo v krvni obtok in ki odločilno vplivajo na izmenjavo stanične snovi, vode in razvoj organov. Od pravičnega delovanja teh notranjih žlez ni odvisno samo naše telesno, temveč tudi duševno zdravje in ravnotežje.

Koža vsrka prilično 127. del kisika, ki ga vdihajo v istem času pljuča.

Popolnoma pogrešno je naziranje, da delo in tudi težko delo, življenje krajša. Po neki statistiki je v kovinski stroki n. pr. 30 do 35 odst. delavcev v starosti 40 do 60 let, podobno je pri drugih delavcih, dočim je v ostalih strokah le 28 do 30 odst. moških v isti starostni dobi. Izjema so le nekateri delavske stroke, kakor n. pr. rudarji, kjer dobimo le 19 odst. moč v tej starosti.

ZA JESEN NUDIMO

zelo ugodno moderna angleška in češka suknja za obleke, površnike in hubertus plašče. Vsa oblačila za gospode po meri in niaj-ceneje:

Drago Schwab, Ljubljana, Aleksandrova cesta

Zanesljiv čuvár

Pes, ki straži tega otroka, je bernardinske pasme in je bil šestnajstkrat nagrajen kot najlepša žival na pasjih razstavah

Beraški milijonar

Berač s 4 imeni, 15 ljubicami in milijonom!

V Lyonu so prijeli beraško oblečenega moža, ki je postal organom javne varnosti sumljiv, ko je iz debelega šopa bankovcev izmenjal dva tisočaka. Šop je imel shranjen v umazani ruti. Na policiji je dejal, da se imenuje Jean Kabo in da je iz Bruslja doma. Malo so ga preiskali, a kar so odkrili že po prvih potipljajih, je moze postaviti tako presenetilo, da so ga pretipali do kože.

In presenečenje je bilo povsem upravičeno, saj so izpod podloge njegovega obnošenega telovnika izvlekli nič več ni manj nego 640.000 frankov v bankovcih, iz njegovih raztrganih čevljev 40.000 frankov, pod klobukom so našli 100.000 frankov v devizah, cele šope bankovcev pa v ruti in po žepih. Mož je imel pri sebi okroglo milijon frankov, vrhu tega so našli v nekem žepu volilno izkaznico na ime Lucien Duchesne iz Pariza, a v hotelu, kjer je stanoval, se je vpisal pod imenom Raymond Pontonier, inženjer, 30 let. Še preden so uradniki od presenečenja nad vsemi temi odkritji prišli do besede, je zanimivi Ka-

bo-Duchesne-Pontonier sam odprl svoja usta in dejal nekako naslednje:

»Gospodje, razumem, da ste začuden. Ne zdi se vam povsem v redu, da sem v tej beraški obleki imetnik tolikšnega denarja. A stvar je hudo preprosta. Ljubim preprostost in se je držim. Denar, ki ste ga našli pri meni, je izkupiček mojega desetletnega žilavega vztrajanja po igralnicah na Rivieri. Imenujem se res Kabo, izkaznico z imenom Duchesne sem našel na postaji, a pod imenom Pontonier sem moral prijaviti, ker imam, žal, petnajst ljubic, ki vse spekulirajo na moj denar in ki bi se jim zato rad skril. V Lyon sem prišel, da kupim tu hišo in prebijem svoje življenje v miru. Upam, da je sedaj vse jasno.«

V tem upanju pa se je beraški milijonar, ki tako hudo ljubi preprostost in tako malo svojih 15 ljubic, seveda zelo zmotil. Iz Lyona so takoj povprašali v Pariz, kaj jim je tam znano o nekem Duchesnu. Čez nekoliko dni so prejeli odgovor, da živi pravi Duchesne res v Parizu in da je ta svojo volilno izkaznico ostavil v blagajni neke loterije. Ime tega zavoda je dalo lyonski policiji takoj misli. V aprilu sta namreč oba ravnatelja tega zavoda, potem ko sta pobasala vsak za kakšen milijon frankov za izdane srečke, ušla. Takoj je bilo jasno, da imajo opraviti z enim teh dveh »ravnateljev«, nekim Albertom Decerfom in nekim Causinom.

Pod težo indicov je revni milijonar sedaj tudi kaj kmalu priznal, da se imenuje Decerf in je obširno pojasnil, kako je bilo z vsemi okoliščinami te sleparske loterije. Ko so prišli ljudje, ki so v loteriji zadeli kakšen dobiček, po denar, sta jo z vsem skupaj enostavno popihala. Med dobitniki je bil tudi omenjeni Duchesne. Ko je ta prišel, je zahteval Decerf od njega legitimacijo. Duchesne je imel pri sebi samo volilno izkaznico, to je dični »ravnatelj« obdržal in mu dejal, naj pride po dobiček čez kakšen teden dni. Med tem časom pa je bil s Causinom seveda že davno čez gore in doline. Causinu je menda uspelo, da je odnesel pete preko meje, on sam je imel smolo, da so ga prijeli v Lyonu skoraj z vsem denarjem, kar si ga je bil priseljaril. Sedaj so ga prepeljali v Pariz, kjer se bo moral zagovarjati za svoja lopovstva.

Stoletnica versajskih gasilcev

V Versaillesu pri Parizu so te dni obhajali nenavadno slavo: stoletnico odkar je bila osnovana ondodna gasilska četa. Gasilci so ob tej priliki korakali po ulicah v starih uniformah

„Hudičevi trobentači“

Komarji nadlegujejo ljudi, da se morajo seliti drugam

V vasi Gutscherbruch pri Küstrinu v Nemčiji so opazovali te dni tako ogromne roje komarjev, da so tvorili do 50 m visoke stebre nad zemljo, ki jih je bilo videti že od daleč.

Takšni pojavi niso tako redki, kakor bi mislili. Tako poročajo stare kronike, da so se l. 1736. v bližini nekega zvonika na Angleškem dvignili tako veliki roji komarjev, da so jih ljudje smatrali za dim. Leta 1812. so isti pojav opazovali v sleskem mestu Saganu, l. 1959. pa v višini 100 m pod križem nekega cerkvenega stolpa v Neubrandenburgu takšen oblak komarjev, da so ga ljudje res smatrali za oblak. Kakšnih deset stebrov podobnih oblakov, ki so se dvigali in nižali, so opazovali l. 1880. v bližini Lipskega. Bregovi vodovij so bili takrat za meter debelo pokriti s trupli komarjev.

Zora Voda
proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača
sivim lasem prejšnjo
naravno barvo.

Odobrena od higienskega
zavoda v Ljubljani pod št. 2392-933 kot
za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh
siguren in trajen. Cena steklenici brez
poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL

ZAGREB, Radićeva (Duga) ulica 32

Pri naročilu navedite vašo naravno barvo
las.

Človek in opica

Profesor psihologije na vseučilišču v Indijani, dr. Kellogg, je v zadnjem času izvršil eksperiment, ki je vzbudil enako zanimanje v strokovnih krogih in lajskih krogih. O tem eksperimentu bo izdal v kratkem knjigo z naslovom »Otrok in opica«, v kateri bo obširno razpravljal o svojih nenavadnih izkušnjah.

Prof. Kellogg je naziranj, da je večina poskusni postaji yaleskega vseučilišča mlada šimpanza, ki ga je s in pol mesece vzgajal v istih okoliščinah in v najtesnejši skupnosti s svojim enako starim sinčkom Donaldom. Kakor sam poroča, je bil glavni posledek tega poskusa ta, da ima okolica pri vzgoji otrok silno vlogo, pa naj si gre za človeške ali živalske otroke. Opičji mladič si je v isti okolici kakor človeško dete razvil številne lastnosti, ki so povsem človeške — samo da je napredoval spocetka lažje nego mali človeček. Razne besede in stavke je n. pr. hitreje domel nego dete, a potem je mali Donald dohitel svojega opičjega tovariša in ga kmalu za malenkost tudi prekosil. V prvi dobi je šimpanzek prekašal dete posebno pri spominjskih poskusih, pri razvozljavanju vozlov, uporabljanju raznega orodja in igrač.

Prof. Kellogg je naziranj, da je večina inteligenčnih izrazov v prvi dobi človeškega in opičjega razvoja povsem pod vplivom okolice in vzgoje. Začasna višja inteligenca pri opičjem mladiču je menda v zvezi s tem, da žival, ki živi krajši čas, hitreje dozoreva.

Sneg v Pirenejih

Iz Savojske in Pirenej poročajo, da je zadnje dni tudi v teh krajih zapadel sneg. Ta pojav je zelo presenetljiv v sedanjem času. Ponekod je zapadlo v soboto zvečer že do 10 cm snega.

A NEKDOTA

Znamenit angleški internist in profesor v Oxfordu je nekega dne pritrtil na vrata svoje predavalnice listek z besedami: »Današnje predavanje mora, žal, odpasti, ker sem imel čast, da so me pozvali k bolniški postelji. Njenega Velikanstva kralji-ce.« Neznana roka je pripisala: »God save the Queen!«

VS AK DAN ENA

»Kako pa bo letos z dopustom, gospod ravnatelj?«

»Da, odpotujem za en mesec in upam, da boste v tem času skrbeli s podvojen silo za podjetje!« (Söndagsnisse Strix)

Sokolski praznik v Mojstrani

Mojstrana, septembra. Nedavno se je v Mojstrani vršilo razvijanje sokolskega prapora, in sicer zaradi dežja, žal, v sokolski dvorani. Praporu je kumoval Nj. Vis. kraljevič Andrej, ki ga je zastopal podpolkovnik g. Bakič. Kumica je bila s. Gizela Dorničeva. Po kratkem govoru staroste br. Rabiča je zastopnik kuma ob navzočnosti zastopnikov oblastev in dru-

vom kraljevskemu domu, dostojanstvenikom in ustanovnikom mojstranskega društva. Po govoru br. staroste je govoril starostna kumica, ki je govorila o razvijanju sokolskega prapora. Govor je sledil nastop vseh sokolskih telovadnih oddelkov s prostimi vajami. Posebno zanimanje so zbujaali telovadci Sokola Ljubljana - Šiške. Po javnem nastopu je sledilo

tek za godbo. Bratje in sestre, na svidenje jutri na javnem nastopu v Sevnici. Sokolsko društvo št. Peter v Sevnici dolini je nameravalo prirediti v nedeljo 2. t. m. svoj javni nastop, ki se žal zaradi slabega vremena ni mogel vršiti. Zaradi tega javljamo vsem okoliškim društvom, da bo ta nastop v nedeljo 9. septembra. Igra priznana sokolska godba iz Trbovelj. — Pridite polnoštevilno!

Gospodje okrog JNS v Brežicah

Brežice, 5. septembra.

Pod tem naslovom je izšel v 33. številki bojevnika, službenega glasila članek, v katerem je Veliki Novinar iz Brežic čutil potrebo, da zopet enkrat svoj nečisti pljupek vrže na naju — na poslance Ureka in mene. Prijatelj Urek je na žalost težko bolan in za enkrat ne more odgovoriti; prav nič pa ne dvomim, da bo dobil Veliki Novinar od njega, čim ozdravi, primeren in učinkovit odgovor v tej ali oni obliki. Naj le za sebe kratko odgovorim na navedeni članek, o čigar duševnem očetu si ne morem priti prav na jasno: ali je samo bedast ali pa tudi hudoben.

Najprej mi očitajo članek, da je tukajšnja JNS ščitila člana JNS, »ki je javno molil svoj nacionalni credo z besedami: Heil Hitler!« Jaz ne vem, kako je ta stvar bila, ker nisem bil zraven. Vem le to — po drugih osebah —, da je ta klic bil v padel v pozni nočni uri v gostilni, v pijanosti in da so ga prisotni smatrali za ponesrečeno šalo. Kajti ako to ni bilo tako, zakaj ni ta »javnost« — v kateri se je menda nahajal tudi članek — tega vzklila na mestu kaznovanja? Čemu apelira sedaj ta korajžni in zavedeni nacionalist na mene? E, v pijanosti se pač mnogo neresnega in čudnega govori, kriči in počenja, tudi pri nas v Brežicah in to celo med nekatero vrsto gospodov, ki ni v JNS. Kam bi prišli, če bi se hoteli spuščati v take zadeve! Saj je zadnjič na našem mestu neka družba, ki ni članica v JNS, na hitlerjevski način pozdravljala avtomobiliste, za se mislo prav nič razburjalo.

»Kaj sta pa že ukrenila za zboljšanje našega splošnega položaja?« — sprašuje članek. Ureka in mene. »Dosti dolgo sta že na krmilu — prvi (Urek) dobiva krasno mesečno plačo kot poslanec, drugi (dr. Drnovšek) si je v tem času sezidal hišo — a kaj sta izposlovala narodu? Gospodarstvo hira na čeli črti, beda med ljudstvom še ni bila nikoli tako nezgodna, uradništvo dobiva vedno manjše plače in te šele okoli srede meseca itd. Hic Rhodus hic salta!«

Strahna krivda mi je po teh besedah legla na mojo dušo. Vedno sem skrivaj upal, da gospodje »gospodarstveniki« ne bodo pogruntali, da sem jaz kriv, da hira gospodarstvo na čeli črti in da vlada med ljudstvom tako nezgodna beda. Nadejal sem se tudi, da državno uradništvo ne bo prišlo na to, da sem jaz, skromni brežiški župan dr. Drnovšek, ki sem že od 1. novembra 1933 »na krmilu« 1229 stanovalec broječe brežiške občine, kriv, da dobiva vedno manjše plače in še to čisto z zakasnitvijo za 14 dni. Pa so me le našli in »Veliki Novinar« v Brežicah je odkril moj greh. V tem položaju mi ne preostane drugega, kakor da prosim p. t. gospodarstvenike, državne uradnike in upokojence, da me prizanesljivo sodijo; v kolikor je to od mene odvisno, jim obljubljam zvišanje in pravočasno nakazovanje plač in pokojnin ter takojšnjo odpravo gospodarske krize.

Toda kaj me vse to briga, glavno je, da sem si »v tem času sezidal hišo«. Bojevniki članek, ki se bori zoper korupcijo, laž in obrekovanje, ve prav tako točno, kakor vsa brežiška javnost, da ne prejemam kot župan niti dinarja plače, ker sem vsako plačo izrecno odklonil; ve tudi prav dobro, da sem si sezidal le skromno prilično stanovanjsko hišico, na kateri pa imam žal še precej dolga, dasi že 14 let od jutra do večera pridno delam in varčujem; ve tudi dobro, da imajo različni gospodje v Brežicah, ki niso člani JNS, ampak člani »Boja«, še vse drugače hiše kakor jaz in nezaodolne, pa jim tega seveda nihče ne očitja in zavidja, najmanj jaz — pa spravi gornjo trditve povsem lahko v sklad s svojimi vestjo, pri čemer seveda namigava, da sem si to hišico sezidal z javnim denarjem. — Gospod prelomar, Vi ste v svojem članku napisali marsikatero burkasto in smešno; to, kar ste pa v znamenju svoje borbe za poštenost in pravičnost napisali glede moje hiše, se pa tudi v našem jeziku imenuje le — lumparija.

Članek me sprašuje nadalje, kaj sem že storil na gospodarskem polju. To vprašanje naslavlja na mene kljub temu, da mu je dobro znano, da sem v času od 15. oktobra 1933 dalje, ko sem sprejel županstvo, dal iniciativno in vodil vsa dela, ko se je popolnoma prenovila osnovna šola, katero sem prevzel v desolantnem stanju; da se temeljito popravila občinska zgradba, v kateri bodo dosedanjim nezdravi in premajhni pisarniški lokali premeščeni v večje in zračnejše ter novo opremljene sobe; da so se popravile vse občinske ceste; da se je na novo napravila občinska cesta v Vrbinjo; da so vsled moje iniciative odrejena dela in načrti za napravo dveh javnih stranišč; da se je vsled moje iniciative zaprosilo in doseglo posojilo 100.000 Din za nova investicijska dela in konverzijo dolgovi pri Zanatski banki; da so pri vseh gori navedenih delih naši občani — obrtniki ipak prišli do vsaj skromnega zasluga in da sem končno dal tudi pobudo in pripravil potreben denar za temeljito regulacijo banovinske ceste skozi mesto, katere izvedba pa mi je bila onemogočena vsled neumljivega nasprotovanja nekaterih — sicer prav maloštevilnih — starokopitnežev. Mislim, da ne prekoramim meja dostojnosti, ako povem, da se sam predsednik tukajšnjega »Boja« g. Poljanšek, ki je moj namestnik v občinskem odboru in ki me v mojih gospodarskih prizadevanjih tudi vedno složno podpira, ob vsaki priliki nad vse pohvalno izraža o moji iniciativnosti in delavnosti na gospodarskem polju in da je se celo izrazil, da je škoda, da niso Brežičani izvolili dr. Drnovška že leta 1924 za župana, ker bi v tem slučaju imeli že marsikakšno gospodarsko pridobitev. Ne dvomim v resnično ljubeznost gospoda Poljanška in vem, da bo to priznal. Tu di ne omenjam tega zato, da bi skušal hvaliti svoje delo, ampak le zato, da se pokaže vsa konfuznost v našem »Boju«. Kar sam predsednik »Boja« lojalno odobrava in hvali, to anonimni članek graja,

ker ono, kar napravi njemu toliko osovražena JNS, ne velja nič, četudi je dobro. Vedno sem odklanjal tak način političnega boja, kakor ga je začel oznanjevati »Veliki Novinar« iz Brežic, zato se tudi na vse gornje burke smejim. Navedeni članek pa vsebuje poleg burk tudi nekatere hudobije, namreč klevete. Na te pa jaz »Velikemu Novinarju« ne bom odgovarjal tukaj, ampak mu bom pri sodišču nudil možnost, da svoje besedičenje dokaže in, ker tega ne bo mogel, da prejme zaslužno kazen. Dr. Drnovšek Janko.

Vtiski slovenskega podjetnika s potovanja po Nemčiji

Od uglednega slovenskega podjetnika, ki je nedavno potoval po Nemčiji, smo prejeli opise nekaterih velikih nemških tovarniških obratov, ki so se v zadnjem času močno razširili in dvignili. Tako n. pr. je velika tovarnica koles Andreas Jopp, Zella - Mehlisch v enem letu podvojila število svojih delavcev. Lani je bilo v tej tovarni zaposlenih okrog 700 delavcev, letos pa jih je že 1600. Velika tovarna, ki izdeluje torpede za kolesa in motorje, Sachtel in Sax A. G. v Schweinfurtu je tudi za 50 odstotkov zvišala stavež svojih uslužbencev. V teh in drugih tovarnah je najzanimivejše delo, ki uspeva zlasti zaradi dobro in točno urejenih delovnih pogojev. Ves naraščaj tovarniškega delavstva prihaja iz četr Arbeitsdiensta, ki so za izvrševanje javnih del organizirane po vsej Nemčiji. Prvi pogoj za sprejem v tovarniški obrat je najmanj enoletno delovanje v četr Arbeitsdiensta. Če te se vozijo iz pokrajine v pokrajino, kjer se izkaže potreba izvedbe kakšnega splošnega dela. Taborišča četr se urejena s strogo disciplino, poleg tega pa tudi po hvalrednih vzgojnih metodah, ki navdušujejo mladino za delo ter za vzajemnost in dobro tovarištvo.

Posebno pozornost posvečajo v zadnjem času v Nemčiji motorizaciji in tako tudi tovarnam, ki izdelujejo avtomobile. Da bi se ta produkcija dvignila, so novi avtomobili za nekaj časa oproščeni vseh davkov. Večja podjetja si nabavljajo številne nove avtomobile, stara vozila pa po nizkih cenah prepuščajo manjšim podjetnikom in začelnikom. Slovenski podjetnik se je v Nemčiji seveda tudi močno zanimal za davke in v vseh podjetjih, ki jih je obiskal, so mu razlagali, da so davčna bremena sicer obširna, a vendarle znosljiva, ker se točno odmerjajo po pridobitveni moči posameznih podjetij in ima vsak podjetnik v svojem davčnem uradu vedno na razpolago tudi točne izkaze o odmerjenem in plačanem davku. Vsaka izprememba podjetniških dohodkov je upoštevana pri davčnih odmer-

25 let po maturi

Te dni so obhajali 25letnico mature nekdanji dijaki II. drž. gimnazije v Ljubljani, ki so zapustili osmi razred z ljeta 1909. Bilo jih je takrat 38; danes je živih 30, dočim jih je 8 že umrlo, trije med njimi v vojni. Čudna igra usode je hotela, da enako število mrtvih beleži tudi zbor 24 profesorjev, ki so učili dotični razred v teku osmih gimnazijskih let.

Tudi nekatere druge številke, ki so jih »jubilarne« ugotovili ob svojem sestanku četrstoletja po maturi, so prav zanimive. L. 1901., ko so se vpisali v srednjo šolo, je imela II. drž. gimnazija, ki je bila takrat še v Beethovnovi ulici, v dveh prvih razredih 85 učencev. Od teh jih je prišlo do mature le 20; vsi drugi so deloma zaostali ali se preselili, po večini na sploh odpadli. Ostalih 18, ki so skupno s temi dvajsetimi dovršili osmi razred, so se priselili z drugih zavodov ali pa prišli kot repetenti. Ti podatki so dokaz, da je bilo »čiščenje« na naših srednjih šolah že pred vojno zelo radikalno, morda še bolj kakor danes.

Med še živimi maturanti iz l. 1909. je danes devet duhovnikov; eden je že dekan, dva sta kaplana, dva sta kateheta, štirje pa župniki. Državnih uradnikov je osem, eden med njimi je upokojen. Po dva sta oficirja, notarja, odvjetnika in voditelja denarnih zavodov. Ostali so v raznih drugih poklicih. Zanimivo je, da niti eden ni profesor. Razen enega, ki je župnik v Juljski Krajini, živijo vsi v Jugoslaviji, tu pa so razpršeni po vsej državi, čeprav jih je večina v dravski banovini.

Ob četrstoletnem jubileju se je zbralo 22 nekdanjih sošolcev. Od profesorjev, ki so jih učili v osmem razredu, so mogli priti v njihovo družbo le trije: direktor dr. Pipenbacher, inšpektor Wester in katehet dr. Pečjak. Po maši, ki jo je opravil g. dr. Pečjak v Križankah, so se udeleženci odpeljali v Berčevo, kjer so v znani Gradovi gostilni pri skupnem obedu obnovili prijateljstvo iz šolskih klopi in osvežili mnoge lepe spomine. Zadržani profesorji in tovariši so vsi poslali topla pozdravna pisma, posebno prisrčno pa višji šol. nadzornik dr. Janko Bezjak, ki je bil pred 25 leti četrtošolski skrbnik direktor takratnih maturantov, a sta ga bolezen in visoka starost zadržala, da bi mogel sedaj vopet priti med nje; poslali so mu zato iskreno pozdravno in zahvalno brzojavko. Pismo so pozdravili tudi vse druge svoje nekdanje profesorje. Prav posebno prijeten spomin je profesorjem in sošolcem izročil uradnik generalne direkcije naših železnic g. Jošt v obliki albuma s posrečenimi karikaturni, ki jih je kot osmošolec narisal o takratnih razrednih profesorjih. Proti večeru so si zunanji udeleženci — bili so med njimi tudi iz Beograda, Sarajeva in Dubrovnika — v družbi ljubljanskih tovarišev ogledali še vselejše.

Sokolska manifestacija v Radečah

Radeče, septembra.

Tudi pri nas v dolini Sopot se vzgaja naša mladina v dobre narodnjake. Dne 1. in 2. t. m. smo imeli revijo tega dela in mirno lahko trdimo, da naši vadiitelji z br. Mirom Vidmarjem na čelu dobro vrše svojo nalogo.

V soboto 1. t. m. so se vršile prvič tekme obeh naraščajev in deca, ki so pokazale lepe rezultate. Ob 15. so se zbrali oddelki na letnem sokolskem telovadišču, kjer jih je pozdravil aglini podstarosta br. Pečnik. Br. načelnik se mu je zahvalil za izpodbudne besede in otvoril tekmovalje. Poudariti moramo, da je bila konkurenca prav huda. Kot sodniki so fungirali bratje in sestre tehniškega odbora. Tekme so se končale v splošno zadovoljstvo tekmovalcev in publike, ki se je v precejšnjem številu zbrala na telovadišču.

V nedeljo 2. t. m. pa se je vršil zaradi vremenskih neprilic redni letni nastop v dvorani hotela »Jadrane«, ki je ponovno dokazal dobro organizatorno delo sedanega upravnega, zlasti pa tehniškega odbora, kateremu načelujeta br. Vidmar in s. Debelakova. Nastop je bil vzoren. Vse tečke so bile izvedene z veliko preciznostjo. Zato gledalci niso štedili z odobravanjem. Najprej je nastopila mešana deca v narodnih nošah s skupinskimi vajami br. Vidmarja, ki sta jih skrbno pripravila podnačelnica s. Sterniševa in br. Pešec. Prav tako so ugajali naraščajniki s Petko in članice z ritmičnimi vajami, ki sta jih vadijala br. Trepenčnik in s. načelnica.

Sledil je pozdrav podstaroste br. Pečnika. Govor je zaključil s pozdravom staršini SSKJ prestolonasledniku Petru. Sledila je državna himna in nato je br. načelnik na kratko opisal borbo za točke in končno zmagovalcem razdelil diplome. — Sokolu k lepi prireditvi čestitamo!

Petnajstletnica Sokola v Guštanju

Petnajstletnica se navadno ne spominjamo s posebnim poudarkom in slovesnostmi, toda če je vsako leto bilo toredga boja za obstanek, dobiva tudi tak jubilej posebno vrednost. Guštanski Sokolski društvo je znano daleč naokrog po svoji vztrajnosti in marljivosti, kako bi bilo drugače mogoče, da si je baš ob početku velike gospodarske krize jeseni 1931 postavilo Sokolski dom, pravo obsejno in trajno. In letos, ob 15letnici svojega obstoja, je dalo društvo ta svoj dom izpopolniti tudi od zunaj. Doslej je bil dom na zunanji strani brez ometa in gleska. Letos pa je postal ta izpopolnitvijo najlepša hiša v Guštanju. Postal pa je tudi pravi dom svojih članov, zlasti mladih delavskih in obrtniških telovadcev. Ti so v svojem Sokolskem domu večkrat nego doma, vsaj tako trdijo že sami, kaj šele drugi! Pa kaj bi tudi ne, ko je za Sokolski dom tako prijazen, tako vabljiv, zdrav, koristen, vzpodbujevalen in bratsko domač.

Čim težje si postaviš svoj dom, tem rajši ga imaš. In težko je bilo guštanskim Sokolom in Sokolicam, preden so si postavili svoj prijazen sokolski domek. Nad 10 let so telovadili v ruski ujetniški baraki in zbirali kamen h kamenu. Koliko iger je bilo poleg redne telovadbe! Koliko zmrzovanja in poranjanja prahu pri stovinskih vajah v tej baraki! Toda — zmo za zmoom pogača, kamen na kamen — palača. Ni manjkalo niti hudih nasprotikov. Bili so časi, ko od štirih stotin delavcev niti eden ni bil v Sokolu, pa četudi bi bil rad, zelo rad. Prehujel je bil teror, rdeči tenor — dasi so tudi sokolske košuljice rdeče... Pogosto se je pojavil hud nasprotnik še od druge strani: ta je hotel skrivaj od hiše do hiše. Rajši bi videl afriške zamorčke, nego slovenske — Sokolice.

Oglasili so se tudi tretji, ki so kot lastniki nekega lepega dne naduto zahtevali dostop za nemške prireditelje, za Tegera-

seerje... Bili pa so tudi svetli trenutki.

Prihiti so bratje in sestre iz vseh krajev naše lepe domovine ter omogočili v obmejem, od prometnih središč oddaljenem Guštanju, naravnost veličastne sokolske in od Sokolov organizirane nacionalne prireditve. Tudi vsi trije glavni nasprotniki Sokolstva so včasih res zakopali svojo bojno sekuro ter so prišli obskat guštanske Sokole pri njihovem delovanju. Tako je bilo zlasti na dan otvoritve Sokolskega doma l. 1931. Takrat so se zdelo, da je res vse bratsko, sokolsko, jugoslovensko. Tudi l. 1933. je prihod koroških slovenskih pevcev iz Podurne združil vse zavedne Slovence ob naši meji, — ali pa l. 1932., ko je šel minister Mohorič svoj veličasten šmol MRDD v Sokolskem domu O, da bi tako bilo še in še in prav pogosto in vedno pod okriljem toplega sokolskega slovenskega srca! Če pa se še najdejo zakrknjenci tu in tam, naj jim velja rek, zapisan na starem bibliškem gradu: »Naj nas nevoščljivci zavidajo, sovrag nas črta še tako, kar nam sam Bog je podaril, tega nam ne vzame nikdo!« — Pa to velja le za najhujše zakrknje. Vse drugo blago in dobro pa se bo spet združilo v pravo sokolsko bratsko slavlje dne 16. septembra popoldne, ko bo Sokolsko društvo v Guštanju proslavilo svojo petnajstletnico.

Prednakišni zbor Ljubljanskega Sokola sporoča, da bo od 10. t. m. dalje redna telovadba vseh oddelkov v telovadnici v Narodnem domu. Telovadili bodo: moška deca vsak torek in petek od 17.—18., ženska deca vsak ponedeljek in četrtek od 17. do 18., moški naraščaj vsak torek in petek od 18.30 do 19.30, ženski naraščaj ob ponedeljkih in četrtkih od 18.30 do 19.30, obrtni naraščaj ob sredo in sobotah od 19.30 do 20.30, članice ob ponedeljkih in četrtkih od 19.30 do 20.30, člani ob torkih in petkih od 20.15 do 21.45, starejši bratje ob sredo in sobotah od 18.30 do 19.30. Vpisovanje novodošlih se vrši pred telovadbo pri vodnikih oddelkov. Ob lepem vremenu bo telovadba moškega naraščaja in članov na letnem telovadišču ob času kakor doslej.

Sokolska župa Ljubljana — prosvetni odbor obvešča vse brate okrožne prosvetarje ljubljanskega, kamniškega, dolenskega, obmejnega in gerovskega — čabranskega, da bo v soboto 8. t. m. ob 9. v župni pisarni na Taboru seja zbrata okrožnih prosvetarjev, ki je za vse brate strogo obvezna. Ker se bo na seji določil točen program za bodočo zimsko sezono, je udeležba nujno potrebna. Na sejo so povabljeni tudi vsi člani župnega prosvetnega odbora. — Predsednik ZPO. — Zdravo!

Sokol na Viču. 10. t. m. se prične spet redna telovadba v telovadnici Sokolskega doma po naslednjem eporedu: člani v eredo in petek od pol 21. do 22., moški naraščaj v eredo in petek od pol 20. do pol 21., članice v torek in četrtek od 20. do pol 22., ženski naraščaj v torek in četrtek od 19. do 20. Deca bo obveščena z okrožnico v šolah. Uprava poziva članstvo in naraščaj, da se v nedeljo polnoštevilno v krajih udeležijo javnega nastopa v Kozarjah. Zbor ob 14. pred Sokolskim domom.

Sokolski nastop v Kozarjah. Ker je v nedeljo deževno vime preprežilo javni telovadni nastop sokolske čete v Kozarjah, se bo isti vršil v nedeljo, 9. t. m. ob 15. na letnem telovadišču pri br. Kušarju (pri Dolgem mostu). Nastopa se udeležijo matično društvo viški Sokol polnoštevilno z vsemi svojimi oddelki, udeležbo pa bo obljubila tudi bližnja bratska društva in čete. Pridite!

Sokolsko društvo Sevnica priredi jutri svoj letni javni nastop. Javna telovadba se prične popoldne ob pol 4., nato pa bo prosta zabava na prostem in v dvorani. Po vzoru večjih nastopov bo tudi v Sevnici godba za javni nastop prenašana potom ojačevalca in dveh zvočnikov na prosto in zvečer v dvorano. Montažo ojačevalca oskrbi tvrdka Julio Hercl iz Zagreba. Brat Šifer, ki je oskrbel dobavo ojačevalca in zvočnikov, je prihranil s tem društvu izda-

RADIO

Sobota, 8. septembra.

LJUBLJANA 7.30: Plošče. — 7.45: Telovadba. — 8.15: Poročila. — 8.25: Spominška ura bazovskih žrtv. — 9.30: Orgelski koncert (g. Sterbenec). — 10: Preno iz stolnice. — 11: Okiat »Ljubljanskega Zvonca« (preno s vselejsejma). — 12.05: Predavanje TOI: propagandni obrtni teden. — 12.15: Čas, plošče. — 16: Moški zbor »Sloga«, vmes plošče. — 17: Dr. Miletič in narodni značaj gledališč. — 17.30: Tekme harmonikarjev (z vselejsejma). — 20: Preno opere »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patrona« iz opernega gledališča. — 22: Čas, poročila, prenos s vselejsejma.

BEograd 18.30: Narodna glasba. — 20.30: Narodne pesmi z orkestrom. — 22.15: Kiselofon. — 22.45: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.15: Operni večer. — 21.45: Plošče. — 22: Ples. — PRAGA 19.10: Godba na pihala. — 20.35: Jazz. — 22.15: Plošče. — 22.30: Preno iz Brna. — BRNO 19: Tamburaški zbor. — 20.35: Čelo. — 22.30: Sramel kvartet. — VARSAVA 20.15: Lahka glasba. — 21.45: Orkester. — 23: Ples. — DUNAJ 12: Plošče. — 16.25: Citre. — 17.25: Orkester. — 19.35: Klavir. — 20.15: »Rokoko«. — 21.45: Orkester. — 23.30: Ples. — BERLIN 20.15: Mešan program. — KÖNIGSBERG 21.10: Program kakor v Berlinu. — MÜHLACKER 20.15: Mešan glasbeni program. — 21.15: Spevigrta. — 22: Ples. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 20: Pester program. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.30: Jazz. — 23.10: Ciganška kapela. — RIM 17.10: Orkestralni in pevski koncert. — 20.45: Glasbeni album. — 21.30: Simfoničen koncert.

Nedelja, 9. septembra.

LJUBLJANA 7.30: Plošče. — 7.45: Telovadba (Pustišek). — 8.15: Poročila. — 8.25: Orgle na ploščah. — 9: Preno iz dvorane OUZD: Proslava 10letnice obstoja Zveze kmečkih fantov in deklet. — 10: Preno sportnega zborovanja iz Trbovelj. — 11.10: Reportaža izpred palače banske uprave. — 12.30: Preno govorov Zveze kmečkih fantov in deklet s Kongresnega trga. — 16: Pomen in potrebe knjigovodstva (Al. Jamnik). — 16.30: Erika sramel. — 17.30: Radio orkester (z vselejsejma). — 20: Preno iz Beograda: Južna Srbija. — 20.30: Violinski koncert ge. Fanike Brandlove. — 21.30: Preno s vselejsejma. — 22: Čas, poročila, plesna glasba na ploščah.

BEograd 17: Narodna glasba. — 18: Orkester. — 19.30: Violina. — 20.30: Narodne pesmi. — 21.10: Lahka glasba. — ZAGREB 20.15: Koncertni večer. — 20.45: Igra. — 21.30: Ples. — 22.15: Ples. — PRAGA 20: Godba na pihala. — 21: Orkester. — 22.20: Plošče. — 22.30: Jazz. — BRNO 20: Program iz Prage. — VARSAVA 20: Glukove in Wagnerjeve skladbe. — 22.30: Ples. — DUNAJ 11.45: Orkester. — 15.55: Komorna glasba. — 17.30: Godba na pihala. — 19.30: Barska muzika. — 20.05: Arila. — 21.30: Ples. — 20.45: Strauss-Lanner. — 22.20: Ples. — 24: Ciganška godba. — BERLIN 21: Simfoničen koncert. — 22.50: Lahka in plesna glasba. — KÖNIGSBERG 21: Program kakor v Berlinu. — 22.40: Ples. — MÜHLACKER 21: Program kakor v Berlinu. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 18.30: Operetna glasba. — 20.20: Violinski koncert. — 22.10: Ciganška kapela. — RIM 17: Lahka glasba. — 20.45: Mešan program. — 22.15: Ples.

Ponedeljek, 10. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 17.30: Koncert pevskega zbora Glasbene Matice (z vselejsejma). — 18.30: Radio orkester. — 19.10: Peter Kočič. — 19.30: Nastanek apnenecv (Peterlin Al.). — 19.50: Čas, jedilni list. — 20: Preno iz Zagreba, v odmoru napoved časa in poročila.

Pisateljica in njena materinščina

Na ženski trgovski šoli v Marosvasarhelyju je nastavljen tudi Marija Berde, v Rumuniji in na Madžarskem zelo znana pisateljica novel in člankov. Dama piše rumunski in madžarski.

Pred časom je izšel v Rumuniji zakon, ki predpisuje za vse javne nastavnike državni izpit iz rumunščine. Tudi pisateljica Berdejeva je bila med tistimi, ki so bili pozvani k skusnji. Toda ko je stopila pred komisijo, je imela smolo. Komisija je proglasila njeno znanje rumunščine za nezadostno.

Za to oceno je izvedel tudi blivši ministar predsednik Nikola Jorga, ki je takoj po proglasitvi rezultatov izpitne komisije pisal Berdejevi ter jo prosil, naj mu pošlje kakšen rukopis za njegov list. Toda pisateljica mu je odgovorila, da ne more vstrediti njegovi želji, ker je še vsa razburjena od skusnje, ki ji ni prestala. Sploh pa, je pristavila pisateljica, je izpitna komisija ugotovila, da ne obvlada jezika, v katerem piše...

Jorga je pismo vložil v novo zalepko in ga poslal s svojim komentarjem prosvetnemu ministru Angelescu, ki je takoj obvestil izpraševalno komisijo, da razveljavlja njeno oceno, ker se je iz pisma Berdejeve prepiral, da Marija Berde odlično obvlada rumunščino. Njeno pismo je imenoval »literarno mojstrovino«, zaradi katere velja takoj popraviti krivično oceno.

Sobe
opremljene in prazne
dijalska stanovanja
a postrežbo od 100 Din
dalje, v največji izbiri,
odda Realiteta pisarna
Graščak, Gledališka ul.
ca 4. 23170-23

Sobo
prazno ali opremljeno
odm. v Jelenji ulici št. 14
23101-23

Opremljeno sobo
a posebnim vzhodom,
odm. na Friskovca št. 8.
23107-23

Lepo sobo
s predsobo, separirano,
v centralni legi, kopal-
nica in v vso dobro
okrobo oddam. Naslov
pove ogl. oddel. »Jutra-
ca«. 23142-23

Sobo s hrano
odm. samo po jutru go-
spodu pri Teboru. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra
23119-23

Sobo
s posebnim vzhodom, od-
dam na Trdnjaki cesti št. 21.
23244-23

Solčno sobo
s posebnim vzhodom,
električno, parket, s so-
uporabno kopalnico, od-
dam boljše osebi, 5 mi-
nut od banke uprave.
Štrabčeva ul. 5. 23227-23

Separirano sobo
lepo, v centru mesta od-
dam enemu ali dveh —
tudi diskoma. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
23285-23

Opremljeno sobo
s vso okrobo oddam —
event. tudi diskoma (inj.).
— letosim sprejemom tudi
še nekaj abonementov
na dobro domačo hrano.
Stari trg 28/III. levo. —
Zvoniti dvakrat. 23289-23

Sobo
s posebnim vzhodom in ko-
palnico, v centru oddam
2 gospodoma. — Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
23295-23

Sobo
prazno ali opremljeno —
prilagojeno, v vseh oddam
v vseh poslovalnicah Jutra.
23300-23

Sobo
prazno ali opremljeno, se-
parirano, krasno, oddam
s 1. oktobrom na koncu Mi-
klošičeve ceste. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
23302-23

Sobo
prosto — s posebnim
vzhodom, električno, par-
ket, v razgledu na glav-
no ulico, oddam eni ali
dveh osebam. — Ta-
bor št. 5/1. 23306-23

Sobo
s kopalnico, poleg neboti-
čnice, oddam eni ali dveh
osebam. — Gajeva 3/V.
Lj. 23301-23

Pisarniško sobo
v 1. nadstropju oddam na
Miklošičevi cesti. Poizve
se v drogeriji Hermesa, Mi-
klošičeva cesta št. 2. 23307-23

Sostanovalko
sprejemem k mirni dru-
žini Sv. Petra 76. 23254-23

Prazno sobo
s posebnim vzhodom,
kopalnica, se lahko postavi
kopalnik, tako oddam v
Mostah, Zvezna ulica 1.
23346-23

Sostanovalko
sprejemem po niski cen. —
Reber 11, prilije. 23365-23

Bivša učiteljica
sprejme 2 dijakinje. Klavir
na razpolago. — Poljske
ceste št. 18/II. 23359-23

Lepo sobo
v strogem centru mesta
odm. boljše gospodu.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 23398-23

Solčno sobo
opremljeno, s belim in
s vzhodom a stopnja —
odm. boljše stranki na
Bleiswiler cesti 9/II levo
23327-23

2 gospodini
sprejemem poceni v cen-
tru mesta kot sostano-
valki. Poizve se v trafikli
na križišču Rimske, Tr-
žaške in Bleiswiler ce-
ste. 23296-23

Zračno sobo
s posebnim vzhodom za
dva gospoda in z dobro
domačo hrano oddam
tako po uradni cen. —
Naslov v ogl. odd. »Ju-
tra«. 23292-23

Opremljeno sobo
lepo, udobno oddam v
vili na Vrtači 1 ali 2
osebama ev. dijakoma.
(Injama). Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 23361-23

Sobe isče
Besa 50 para davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Piano
kupim po zmerjeni cen. —
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 23312-23

Klavirj
pianini
Kupujte ne obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrike B.S.
Sondorfer, Steinway, För-
mebenka. Projeja jih
kijunski sodni. —
za bivši učitelj G. Mašec
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7
(vokal Beethovenove ulice).
23368-23

Prazno sobo
v bližini Mirja iscem za
enkratno pohištvo. Poud-
re na oglasni oddel. »Ju-
tra« pod »Jutra«. 23040-23

Prazno sobo
s kopalnico, iscem. — Po-
nude na oglasni oddel. »Ju-
tra« pod »Jutra«. 23178-23

Sobo
s posebnim vzhodom —
a separirano vzhodom —
odm. na Trdnjaki cesti št. 21.
23244-23

Dopisi
Besa 2 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 20 Din.

Gospod
dobro situiran, želi tem
potom zaradi prezapo-
lenosti, preprosto, mlado
živalno prijateljsko. Po-
nude s silko pod »Dis-
kretnost« na ogl. oddel-
ek »Jutra«. 23119,24

Ženitve
Besa 2 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 20 Din.

Dekle
s pohištvo, perilo, eta-
žer, 23 let, želi ženitve z
soprogom kopalnice. Po-
nude s silko pod »Dis-
kretnost« na ogl. oddel-
ek »Jutra« pod »Mina 34«. 23298-23

Znanja iščeta
naobraščeni, preprosti go-
spodini ali živalna de-
vica, radniško. — Poizve
na oglasni oddel. »Jutra«
pod »Nada in Ned«. 23046-23

Mlad trgovec
in večji posestnik zemlji-
šča, dveh enosredstevnih
hiš ne delati, abonentov
trgovske akademije, želi
spoznati gospodino z ne-
kaj gotovine. Diskretnost
Ponude na oglasni oddel. »Ju-
tra« pod šifro »Rena-
scenta«. 23293-23

Gospodinja
s premoženjem 50.000
dinarjev, prijetne zuna-
nosti, inteligentna, se
želi poročiti z učiteljem
ali želi uradniško po-
stavljeni od 50 do 60 let.
Silka zaželena. Poudre
na ogl. odd. »Jutra«
pod šifro »Diskretnost«.
23215-25

Obrotnik
star 28 let, z dobro ido-
bo obitro, se želi poro-
čiti z gospodino od 18
do 24 let, staro s primer-
nim premoženjem, iste
preteklosti. Najraje
živijo. Silka zaželena.
Naslov poslati na ogl.
odd. »Jutra« pod značko
»Srečna bodočnost«. 23300-25

Katera gospa
gospodinja, vдова ali ne-
določno ločena, starišči
36—48 let si želi trez-
ga, iskrenega gospodinja,
mimo in vesele narave,
Slovenca, za moža z last-
no obitro mesarke in
prekajavalec stroka, in
neka premoženje in stro-
ji tudi za povečanje go-
stinstva. Ženitev in zvečitev
obiti takoj po sponosanju
in dogovoru. Ponude pod
»Bodočnost« na oglasni
oddel. »Jutra«. 23274-25

Živali
Besa 1 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Belega špica
4 mesece starega, čisto-
krvnega, prodaja. Gradisce
št. 14, prilije. 23324-27

Obrit
Besa 50 para davek 2
Din za šifro ali dajanje
na slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Naznanjilo!
Cenjenemu občinstvu vju-
dno naznanjam, da sem pri-
šel izvenjsko, krojaško
obitro z gospo in dame v
Cerknici na Glavnem trgu
v hiši gospoda Krawanja.
Izdeloval bom vsa v to
stroko spadajoča dela ved-
no po najvišji in modrih
furnarjih ali poljubnem na-
ročilu. — Se za Vaša
cenjena naročila vjužno
priporočam in beležim z
mili spoštovanjem Fran-
ko, damsko v moško
krojaštvo v Cerknici pri
Bakecu. 23240-30

Informacije
Besa 1 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Predkic
Podpisana sem dne 18. 8.
1934 dopolnje na Vodni-
korem trgu v Ljubljani
oditela Tereziji Kalin, po-
sestnici v Ljubljani, Vel.
Srednja 8, da mi ni vrni-
la denarja, kot bi ga mo-
ra, marveč nameroma
vzela kovanca za 50 Din
za 1 Din. Izjavljam, da ta
moja trditelja ni bila re-
nična, zaradi česar je ob-
žalujem in preklečujem ter
se Tereziji Kalin zahva-
ljujem, da je umaknila že
vloženo tožbo. — V Ljub-
ljani dne 5. septembra
1934. — M. M. 23323-31

Glasbila
Besa 1 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Piano
kupim po zmerjeni cen. —
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 23312-23

Klavirj
pianini
Kupujte ne obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrike B.S.
Sondorfer, Steinway, För-
mebenka. Projeja jih
kijunski sodni. —
za bivši učitelj G. Mašec
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7
(vokal Beethovenove ulice).
23368-23

Planino
nove, od 10.000 Din, in
harmonije
od 2000 Din dobavlja Ivan
Kacin, Domžale. Ogledje si
paše izdelke na Velesejmu
paviljonu. — 23260-36

Harmoniko
diatonično (navedeno) šif-
vrenno, trikrat uglašeno,
poceni prodam. Maribor,
Meja ulica 5. 23261-36

Dva klavirja
pod ceno prodaja Ivan Ka-
cin, Domžale. 23189-36

Tolkala
(Schlagwerk) rabljena,
kupim tako. Ponude z
navedbo cene na Otmar
Rechberger, Polje pri
Ljubljani. 23156-26

Piano
malo rabljen, po ugodni
ceni prodaja Erbenič Ivan-
na, Gosposvetska c. 16.
23206-26

Kontrabas
trifurčni, zelo dober,
prodaja za 1500 Din. Na-
slov: Marja Zagar. —
Ljubljana 7, Pod gor-
dom 4. 23271-26

Stroji
Besa 1 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Pisalni stroj
z dobro ohranjen, po zelo
ugodni ceni prodaja J. Ma-
šec, Ljubljana, 23209-29

2 ženska stroja in
krojaški
z delnim čimnikom, za
650, 550 oziroma 500 Din na-
prodaja na Glavnem, Trža-
ška cesta 23. 23301-29

Stružnico
(Drehbank) do 1,5 m dol-
žine, in v 1111 aparat
kupi Turk Jurij, Zagrad
pri Celju. 23341-29

Več šival. strojev
raznoličnih, med njimi
prodaja Peruzzi Emil.
Celovška cesta št. 96.
23334-30

Dražbe
Besa 1 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Sodna dražba
premičnik
Bodje, strojev za izde-
lovanje čevljev, pohištva,
etc. se vrši v ponedeljek
10. t. m. ob 8. ur popo-
dne v Ljubljani, Kolov-
ška ulica 20, z nadaljevan-
jem na Gosposvetski ce-
sti 10 in Sv. Petra cesti
40. Informacije v sodnem
aktu E.V. a 23293/31
ga vodi. 23244-32

Sodna dražba
hiše v Ljubljani, Kolov-
ška ulica 20, z vrtom,
travnikom in delavnico
(Travnoski predmetje) se
vrši pri sodnem redišču
v Ljubljani, soba 16, 18. t.
m. ob 10. uri dopolne.
Podatki pri sodišču ad
Va 1 292/34, ali v pisarni
dr. Benkoviča, poljske
»Danava«. 23245-32

Sodna dražba
hiše, za most in namizno,
šifro za žganjkuho, va-
goneske in manjše količine
nabavite najceneje pri trg.
Franjo Soper, Hrustnik.
— Točna posrežba. 23291-34

Jabolka
hiše, za most in namizno,
šifro za žganjkuho, va-
goneske in manjše količine
nabavite najceneje pri trg.
Franjo Soper, Hrustnik.
— Točna posrežba. 23291-34

Vrednote
Besa 1 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Srebrne krone
stara zlato in srebro
kupa je rafinerija dragih
kovin v Ljubljani, Ilirska
ulica 36. — vhod v
Vidovdneke ceste (pri go-
stini Možina). 23270-30

Vsakovrstno zlato
kupa je rafinerija dragih
kovin v Ljubljani, Ilirska
ulica 36. — vhod v
Vidovdneke ceste (pri go-
stini Možina). 23270-30

ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Zlato, srebro, platin
kupa je rafinerija dragih
kovin v Ljubljani, Ilirska
ulica 36. — vhod v
Vidovdneke ceste (pri go-
stini Možina). 23270-30

Pridelki
Besa 1 Din davek 2 Din
za šifro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Kislo zelje
repo novo, prvovrstno,
in cele glave za sarmo
v sodnih dobavitelj po
brezkonkurenčni cen.
Gustav Erklavec, Ljub-
ljana, Kodljevo 10. te-
lefon 25-91. 205-33

600 l jabolčnika
prodam. Josip Pogorelec,
Smarje pri Jelšah. 23026-33

Kislo zelje, repo in
sarmo
prvovrstno, po brezkon-
kurenčni cen. resko množico
dobavlja Roman, Ljublja-
na, Sv. Petra cesta 83.
Telefon 27-66. 217-33

Pozor vinogradniki!
Kdor hoče hitro in
ugodno vino prodati ali
se udeležiti kot družab-
nik z dobrim ardim
trgovcem naj sporoči
svoj naslov na ogl. od-
del. »Jutra« pod »Vi-
no prodame«. 23185-33

Kislo zelje
novo, prvovrstno dobavlja
v vsaki množini po kon-
kurenčni cen. Martin Ro-
nar, zeljama, Jelšica, tele-
fon 3. 23291-33

DROBILEC
za kamen
kupimo.

Ponude z navedbo
tvorilnosti, fabrikata,
teže, stanja pod šifro
»Tovrniška potrebšči-
na« na oglasni oddel-
ek »Jutra«. 7821

Grafolog
KARMAH
v Ljubljani

Ubiške sprejema v ho-
telu »Soča«.

Odgovarja na došlo
korespondenco.

V Ljubljani ostane do
10. septembra.

„ROKAVIČAR“
Prešernova 48.
Specialna trgovina rokavic.
OGLEDJE SI IZLOŽBE IN CENE!
Popravila
in čiščenje vseh vrst kožnih rokavic.

POZOR, OBISKOVALCI VELESEJMA,
GRADITELJI IN HIŠNI POSESTNIKI!

Oglejte si v paviljonu »E« št. 60 najnovejši izum okna, ki
popolnoma prepreči, da bi voda in zrak prodrla v notranjost.
Pri že obstoječih oknih montiram tudi zaščitno napravo proti
vodi in preprihu.

PRIZNAN PATENT TRKMAN

CENJENIM DAMAM!
Otvorila sem specialni

SALON za STEZNIKE
IN IZDELOVANJE NEDRČKOV.

Najnovejši dunajski in pariški mo-
deli. Sprejemam čiščenje in popra-
vila. Nizke in konkurenčne cene!

I. SALAJ
Aleksandrova cesta 2/I. Telefon št. 21-74.

ZA LOVCE IN RIBIČE
LOVSKE IN RIBARSKÉ POTREBŠČINE pri

Albin Šifrer

puškarju v Ljubljani, Gosposvetska cesta 12, telefon št. 33-49.
Samo najboljši kvalitetni izdelki, sveže, nepreležano blago.

Potrežba točna! Cene najnižje!

A B C
Prvi in edini

licitacijski zavod in komisijska trgovina
Ljubljana, Medvedova c. 8, telefon 24-44 (poleg gor. kolodvora)

NASLOV SAM VAM POVE, da zavod sprejema v prodajo in prodaja
vse vrste potrebnih predmetov od A—C. Informacije brezplačno!

VINOGRADNIKI!
Izkoristite priliko! Sadite najnovejše

štiri vrste čudežnega grozdja
(Musc. Kraljica vinograda, Kraljica Jelisaveta, Musc. Mathias, Jo-
vana in Bernat Jovan), da bi se osrečili. Opis vrste in cenovnik
svoje veleredvesnice trt in sadja pošljem brezplačno. Hiriš Ladislav,
diplomirani viši baštovan, Subotica, Cirila in Metoda trg št. 7.

OBISKOVALCI VELESEJMA!
Oglejte si krasno razstavo pohištva v paviljonu E št. 6—10.
Spalnica iz orehove korenine, moderno in precizno izdelana od
domače trdnice

ROK BERLIČ
tovarna pohištva

ZAPUZE ŠT. 22, ŠT. VID NAD LJUBLJANO. 7823

Gostilna „Pri panju“
Ljubljana, Vegova ulica 10

toči prvovrstni dolenski cvček in izborna štajerska sortirana vina.
Sprejemajo se abonenti na dobro domačo hrano. Vsak čas na raz-
polago topla in mrzla jedila. Danes in v nedeljo prvovrstne domače
pečenice, na katere ste najljubneje vabljeni. 7763

D i a m a n t

pletilni stroji in kolesa so razstavljeni na letošnjem vzorčnem
velesejmu. Najnovejši modeli. Vsakemu interesentu se spleta,
da si to razstavo ogleda

V PAVILJONU „H“ ŠT. 321—327
ELITE-DIAMANTWERKE A. G., SIEGMAR IN SACHSEN.

Gospodinje!

Ne trudite se z Vašimi parketi. Poskusite
samo enkrat parketno pasto »Orion«, ki
vam odstrani vse madeže s parketa. Dobi-
te se v vseh trgovinah. — Glavna zaloga:

R. HAFNER
LJUBLJANA VII., CELOVŠKA CESTA 61.

Pozor! Ribiči!

Na velesejmu v paviljonu »H« št. 295.
Vse ribiške potrebščine si nabavite od pri-
znane trdnice Otto Kuntze prej Fritz Zie-
genspeck, Berlin. Zaloga

ANT. BEBIČ, ZAGREB
Hrvojeva 3. 7836

„JUTRO“
JE
SREDSTVO
KI
POMAGA
V
VSEH
POSLOVNIH
TEŽAVAH

„ROKAVIČAR“
Prešernova 48.
Specialna trgovina rokavic.
OGLEDJE SI IZLOŽBE IN CENE!
Popravila
in čiščenje vseh vrst kožnih rokavic.

POZOR, OBISKOVALCI VELESEJMA,
GRADITELJI IN HIŠNI POSESTNIKI!

Oglejte si v paviljonu »E« št. 60 najnovejši izum okna, ki
popolnoma prepreči, da bi voda in zrak prodrla v notranjost.
Pri že obstoječih oknih montiram tudi zaščitno napravo proti
vodi in preprihu.

PRIZNAN PATENT TRKMAN

CENJENIM DAMAM!
Otvorila sem specialni

SALON za STEZNIKE
IN IZDELOVANJE NEDRČKOV.

Najnovejši dunajski in pariški mo-
deli. Sprejemam čiščenje in popra-
vila. Nizke in konkurenčne cene!

I. SALAJ
Aleksandrova cesta 2/I. Telefon št. 21-74.

ZA LOVCE IN RIBIČE
LOVSKE IN RIBARSKÉ POTREBŠČINE pri

Albin Šifrer

puškarju v Ljubljani, Gosposvetska cesta 12, telefon št. 33-49.
Samo najboljši kvalitetni izdelki, sveže, nepreležano blago.

L. Wolff:

Garragan

Roman

Izvila se je in z veseljem posmehom dejala: »Najlepša hvala, dragi Henikstein. Za prvo silo bo kar dovolj.«

»Nadaljevanje še pride, gospodična Nikolina!« je vzkliknil, razvnet od bližine tega dekleta, ki mu je bilo prav za prav že od nekdanj po godu.

Avtomobil je obstal.

Ker je bilo treba čez nekaj minut zapreti hotelski restoran, je miroljubni natak priporočil gospodu in gospodični, naj sedeta v bar, kjer lahko ostaneta, kolikor časa hočeta.

Natak v baru je potrdil besede svojega tovariša in samo dodal, da bodo tudi tu zaprli obrat. Vendar je pa v prijetnem položaju, da se lahko naroči, kar cenjena gosta želita.

»Kakšne sitnosti ima človek v Berlinu, če se mu ob eni še ne more v posteljo,« je rekel Henikstein, ko sta vendar že sedela v koticu malega, zdaj le še skopo razsvetljenega bara.

»Pripovedujte, Henikstein,« ga je nestrno opomnila Nikolina.

Henikstein je male jecljavo in negotovo opisal svoje srečanje z Garraganom kot najnedolžnejši razgovor, ki se je končal v lepi skladnosti in v obojestransko zadovoljnost.

»I to naj vam verjamem, predragi? Za zelo neumno me imate. Razumete?«

»Verjemite mi, gospodična Nikolina, da je bilo tako.«

Mladi grof iz zelene Stajerske seveda ni bil kos potsdamski gospodični. Preden je minilo četrt ure, je Nikolina vedela vse, kar je hotela vedeti. Preprosto in odločno je rekla: »To, da bi se dvojebovali z Garraganom, je seveda izključeno, dragi Henikstein. Če zaradi mene je nemogoče. Ljudje bi rekli, da morate braniti čast svoje neveste.«

Henikstein se je prizanesljivo nasmehnil.

»Ali se norčujete iz mene, gospodična Nikolina, ali pa res mislite, da je moči na željo mlade dame, pa naj bo še tako mična, odpovedati dvoboj?« Nežno ji je poljubil roko.

»Da, tako mislim, dragi Henikstein. Dvoboj z Garraganom lahko odpoveste in ga tudi morate odpovedati.«

Zasmehal se je kakor razposajen deček. »Zaradi zaroke se dvo-boj ne bo vršil.«

»Garragan ima v življenju tako smolo, da vas bo zadel v srce, če bi hotel ustreliti v zrak. Bokofzer čisto pametno pravi: »Kdor ima smolo, tistemu se nikar ne približaj.« Sicer me pa nič ne miče, da bi hodila po svetu kot Heniksteinova vdova.«

»Na vaše zdravje, gospodična Nikolina,« je veselo vzkliknil Henikstein, ki vseh teh poizkusov, da bi preprečila dvoboj, ni imel za resne.

94

A Nikolina ni nehala navajati novih in novih razlogov, toliko časa, da je bil Henikstein že razdražen in je hotel končati pogovor o tem predmetu.

Podoba je bila, da se bo upa polni večer končal s slabo voljo in prepričkom. Mlada človeka sta molčala in nasajena sedela drug z drugo.

A zdajci se je Nikolina zasmehala. Rešilna misel je je bila obšla. Smejala se je tako od srca, da je Henikstein nejevoljno vprašal: »Ali smem vprašati, kaj vas navdaja s tolikšno veselostjo?«

»Smete. Smejem se najini neverjetni, brezprimerni neumnosti. Menda ste opazili, da pravim: najini neumnosti. Dve uri se namreč že prepirava zaradi dvovoja, ki je po vseh častnih kodeksih tega sveta nemogoč.«

»Ne razumem vas, gospodična Nikolina.«

»Pozabila sva namreč, in v čast nama je, da sva pozabila, da je sedel dobri baron Garragan deset let v ječi in da prav toliko časa ni več baron. Viteških navad avstrijskih plemičev sicer ne poznam, a v naši družbi so bivši kaznjenci nezmožni dati zadoščenje. Za to častno zadevo na Nemškem ne boste našli zastopnikov.«

Henikstein je naslonil glavo v dlan. Njegov obraz je bil odkritosrčno žalosten. Nato je tiho dejal: »Ubogi Garragan! Zelo se mi smili. Tega udarca ne bo prebolel, Nikolina.«

Zagledala se je v daljavo: mesečina je oblivala lepo trato v parku, prečudne zvezde so sijale, morje je šumelo, in ona je stala na terasi in čutila koprneči poljub moža, ki mu njena ljubezen ni bila prinesla drugega kakor gorje.

»Ne verjamem,« je odvrnila, in srce v prsih jo je zaskelo kakor rana. »Garragan je obojen v to, da bo živel.«

44.

Trije svetli dnevi so bili namenjeni Garraganu.

Nosil je glavo pokoncu in bil tako vesel, da je postajal stari Eweding kar nezaupen.

Zdaj je bil cilj dosežen in izhod najden: viteška smrt, ki bo izbrisala vso krivdo.

Garragan je poklical notarja in uredil svoje zadeve. Vse, kar je imel, naj podeduje Ana pl. Queissova. Ta naj ukrepa z dediščino po svojem presodku. Morda bo izpremenila Alt-Dolgelin v zavetišče za stare ljudi ali uboge, zapuščene otroke. Vse je bilo enako izvrstno. Tudi za Ewedinga je poskrbel do konca njegovih dni.

Notar je prevečano vprašal: »Kaj pa, če bi se gospodična Ana pl. Queissova branila sprejeti dediščino, gospod baron? Kaj določite za ta slučaj?«

»Gospodična Ana pl. Queissova se ne bo branila, gospod notar.«

»In če bi gospodična Ana pl. Queissova prej umrla kakor vi, gospod baron?«

»To skoraj ni verjetno.«

Pravnik je užaljen pripomnil: »Moja dolžnost je, da vas opozarjam na take možnosti, gospod baron.«

»Za to sem vam tudi hvaležen, gospod notar, a dajte, da vam

nekaj povem: kolikor akrbnejši izkuša biti človek, toliko bolj gre potem vse narobe.«

»To je fatalistično gledanje, ki se pravniška vest ne more sprijazniti z njim, gospod baron.«

»Nu, nikar si ne belite glave, gospod notar. S samimi paragrafi tudi ni moči odrešiti sveta. Mar popijva v proslavo današnjega dne steklenico burgundca.«

Notar je vkljub temu še majal z glavo.

Cetrti dan zjutraj je poslal Garragan avtomobil na postajo, po goste, ki jih je pričakoval. Eweding, ki je poznal grofa Heniksteina, se je moral peljati s šoferjem.

V vrtni dvorani je bil pripravljeno lovski zajtrk za gospode. Garragan je v radostni napetosti hodil pred hišo sem ter tja, kakor da bi čakal ljubljene žene.

Avtomobil se je vrnil prazen.

Garraganu ni šlo v glavo, kaj bi se bilo utegnito zgoditi. Potolžil se je z mislijo, da pridejo gospodje najbrže šele opoldne. Ko gostov tudi z drugim vlakom ni bilo, je poslal Garragan Ewedinga k sosedoma prosit za pojasnilo.

Oba gospoda sta v dveh skoraj enakih pismih zelo hladno in napeto odgovorila, da se je nasprotna stranka hvaležno odrekla nadaljnjih razgovorov o tej zadevi in da sta spričo tega na žalost tudi sama prisiljena odložiti zastopstvo gospoda Jožefa Garragana.

Ko je Garragan prebral pismi, je uganil: s kaznjencem se človek ne dvojuje.

Garragan se je zagrohotal tako, da je stari Eweding vztrepetal. Noč je vstala, in Garragan se ni več smejal.

Bila je huda noč z viharjem in dežjem. Okna so žvenketala, kosi opeke so leteli po zraku, drevesa so kričala, vse žice električne napeljave so se trgale.

Garragan je sedel v temni dvorani, angeli teme so z iskrcimi se meči stali okoli njega, srce mu je trudno utripalo, vse njegovo mišljenje je bilo upeshano. Nobenega izhoda ni bilo iz kletke njegovega življenja.

Proti jutru, ko je vihar ponehal, je Garragan zapustil hišo in krenil proti morju.

Tih in samotni je bil svet kakor prvi dan stvaritve.

Garragan je sedel na peščini, pred njim se je širilo sivo morje, mrzlo in neumljeno, nad njim belo nebo, daljno in brezčutno, pod njim pesek, reven in negotov.

V tej uri resnice je doživel Garragan poslednje spoznanje:

Zmaga ali poraz, slava ali pozaba, pravica ali krivica, življenje ali smrt — mar ni vse to enako? Mar ni vse enako brez-pomembno in nevažno?

In Garragan je ponižno sedel v pesku kakor prvi in poslednji človek, sam, zapuščen, na milost in nemilost izročen usodi, in zrl na morje, ki je globoko dihlo, metalo svoje valove ob breg in jih v jezni ljubezni iznova pritezalo k sebi.

Konec.

KONJSKA STRUNA (Rosshaar)

Zimo za žimnice (madrace) najboljšo kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANCO JESE, tovarna žime, Stražišče pri Kranju. Vzorci franco! Ustanovljeno 1768. Cene nizke!

„ŽIMA“

Čitajte „Jutrove“ male oglase, ki imajo vedno uspeh!

RODITELJEM!

Za rodbinske člane, ki so blede barve obraza, slabih živcev in brez teka, priporočamo »ENERGIN« za jace-nje krvi, živcev in teka. Odraslim 3 likerske čašice na dan. Dec 3 male žličice na dan.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v pol-litrskih steklenicah. Steklenica Din 35. Reg. S. br. 4787-32.

Razne uradne preiskave potrjujejo, da se more a popolno ozdravitev upora-biti »FITONIN« pri vseh ranah, poškodbah, opekli-nah, hrapah, izpuščajih, črnih lisah, turih, ranah od ležanja,

starih zanemarenjih ranah na nogah,

likrofoloznih ranah, odpr-tih hemoroidih.

preprečuje infekcije, nester-ilizacijo krvavit, ne dovolja-je sni, da se nemirni in jo zelo hitro celi. Stekle-nica stane 30 Din v le-karnah. 3 pošto se moreta poslati samo 2 steklenici po povzetju na 50 Din.

Poštno knjigo št. 14 pošljite, s katero »Fitonin« d. s. o. z., Zagreb 1-78. — Reg. Sp. br. 1281 od 23. VII. 1933.

10 britij za 2 dinarja

Dovolj ste se težko briti, ker vaše britvice ni bila za vašo občutljivo brado. Poskusite še danes novo prerazano britvico Rival št. 200, ki je narazena iz specialnega sodinskega jekla s najfinjšo ostrino za trdo in najbolj občutljivo brado. Ene britvice Rival št. 200 boste desekrat, stane pa samo 2 Din, in boste našli v njej tisto, kar že dolgo iščete. — Nadalje priporočamo za navadno brado britvice Ri-val v zelenem ovitku po 1 Din. Za trdo brado v zelenem ovitku po 2 Din. Naši odjemalci trdijo, da britvica Rival nadomestijo najdražje znamke. Ne-šteta priznanja in fotografije, ki so vsakemu na ogled, so najboljši dokaz, da so britvice Rival res-ničeno nadomestljive. Britvice Rival se dobivajo povsod, kjer bi jih pa še ne bilo, tam se ne daje pregovoriti za druge, ker 20 komadov pošljemo poš-tine prosto kamorkoli, ako nam zaveš v poštnih menkah pošljete naprej. Bistveno preprostače za vaš večji kraj.

FRANCUSKI MAGAZIN, OSJEK 1.

KUBANY-JEV MATE ČAJ
hrani ter krepi živce in mišice. Pospesuje prebavo, dela apetit, regulira delova-nje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne ghta ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci in nogometaši: pijte ga redno! 126

GLASBILA
Schneider priznana so od umetnikov kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA
F. SCHNEIDER
IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEKIN
ZAGREB, Nikolaićeva ul. 10.
Violine — od Din 71.— navzgor
Kitare — — 148.—
Mandoline — — 98.—
Harmonike — — 75.—
Hajvska kitara, harmonična, trube, saksofoni in t.d. najceneje.

ZAHTEVAJTE POŠTNI ČENIK

POZOR, GOSTILNIČARJI IN RESTAVRATERJI!

Obiščite paviljon „H“ na velesejmu

Tvrda B. MARINKOV iz Fruške gore, Sremski Kar-lovec, je razstavila svoj lastni proizvod:

Bermet vino črnino iz Fruške gore

Vino je odlikovano s prvimi nagradami in zlatimi me-daljami na mednarodnih razstavah. Je najboljšo zdravilno vino naše zemeljske krogle. Bermet vino nudi trdika v soč-kih od 50 litrov naprej. Cene bagatelne, sodi na posodo. Pri-dite in poskusite Bermet vino iz Fruške gore. Zadrževajte ponudbe od B. MARINKOV, Sremski Karlovec, Fruška gora. 207

GRD NOS,

zakaj bi Vam grenil življenje? — Z aparatom »Orthodor« zanesljivo popra-vite zakrivljen, debel, širok, dolg, sed-last, top, gomoljast nos itd. in daste obrazu tako lep in plemenit izraz. »Or-thodor« se da precizno prilagoditi vsaki obliki in velikosti nosu dame, gospoda in otrok. Din 90.—. Rdečico nosu in obraza odpravite danes tako enostavno in zanesljivo s specialno kremo za pobleđenje »A« Din 50.—. Originale Schröder-Schenke razpošilja »Omnia«, oddelek J/6, Zagreb, Gundulićeva ulica 8/1. Poština pri plačilu v naprej Din 7.—, po povzetju Din 14.—.

Zahtevajte brezplačno ilustrirani cenik!

JAGODE HINDENBURG NAJVEČJE NA SVETU

100 kom. sadik 30 Din. Erfurtski orjak 100 kom. 30 Din. Mamut 100 kom. 25 Din. Ananas 100 kom. 20 Din. — Opis vrste in cenovnik svoje veledeves-nice sadja in trt pošljem brezplačno. 7817
HIRSL LADISLAV, diplomirani viši baštovan, Subotica, Ciril i Metoda trg 7.

SLOVENIATRANSPORT

žel.-car. špedicijsko in transportno podjetje LJUBLJANA

Miklošičeva cesta Telefon šte. 27-18

Zelo važno postavko tvorijo v prodajni in indu-strijski blagovni kalkulaciji

transportni in carinski stroški

Če želite, da bodo vaše kalkulacije pravilne in nabavni stroški nizki, obrnite se pri naročilih blaga vedno prej na naš

TARIFNI ODDELEK

kjer dobite takoj vse potrebne tu- in inozemske tovarniške, carinske in druge proračune ter vsa navodila zaradi pravilne in najcenejše odpreme robe. Informacije so brezplačne. Obavljamo vsa v transportno stroko spadajoča dela. 7831

„Karitas“

ZAHVALA.

mi je po materini smrti, ki se je smrtno ponesrečila, takoj izplačala dvojno za-varovano vsoto. Zavarovanje je bilo vezano na enoletni starostni čakalni rok in je bilo komaj tri mesece v veljavi. Smatram za svojo dolžnost, da se zavarovanju »KARI-TAS« javno zahvalim in ga vsakomur ko-pušteno in popolnoma varno zavarova-nje toplo priporočam.

Dobri, dne 5. septembra 1934.

Vodovnik Valentin I. r.

V novo šolsko leto v novih

DIN 35'.

DIN 75'.

Okusen in trpežen otroški čevlček iz črnega in rujavega usnja št. 18—27 Din 35'— iz laka št. 18—22 Din 50'—

Priljubljen deklški čevlji iz črnega in rujavega boka v okusnih kombinacijah. Iz laka št. 28—30 Din 75'—, iz laka št. 31—35 Din 85'—

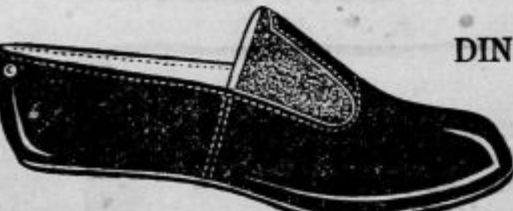
DIN 65'.

DIN 75'.

Higijeničen, močan sportni čevlji za deklice in dečke iz rujavega boka s prvovrstnimi pod-plati. Št. 26—27 Din 65'—, št. 28—30 Din 85'—, št. 31—35 Din 95'—, št. 36—39 Din 125'—

Protih prehladu: visok deklški in fantovski čevlji za slabo vreme, črn ali rjav boka. Št. 25—30 Din 75'—, št. 31—35 Din 95'—, št. 36—39 Din 125'—

DIN 28'.

Trpežni in udobni čevlji, predpisani za telovadbo. Št. 28—30 Din 28'—, št. 31—35 Din 32'—, št. 36—41 Din 38'—

Kdor želi svojemu otroku zdravje, kupuje zdravo, usnjeno obutev! PEKO čevlji so izdelani izključno iz prvovrstnega usnja. Direktna prodaja konsumentom na-ravnost iz tvornice v lastnih tvorniških skladiščih v vseh večjih krajih države.

Njej vsi se divijo,
njo vse zavidajo.

Tajna njenega velikega uspeha je stalna uporaba

„D' ORSAY“, PARIS

preparatov: puder, krema, ruž in kolonjska voda.

Zaloga za Ljubljano:

Fotoparfumerija „VENUS“

nasproti glavne pošte.

Zastopstvo za Jugoslavijo:

MILOVANOVIC BRAT
BEOGRAD KNEZ MIHAJLOVA 39

Ples je pričel...

Večje založništvo izdaje

energičnega
organizatorja

ki obvlada knjigarniško stroko in more dokazati uspehe, za namorazpečavo dobro opremljene tiskoprometne knjige v slovenskem jeziku ob neomejeni možnosti za službo. Ponudbe pod »D. R. 19041« na ogl. odd. »Jutra«. 7721

VATO

v tablah in za odeje. Preden križete svojo potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!

ARBEITER

Maribor 29

Pred nakupom si oglejte veliko razsvo otroških in igračnih vozikov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, tricikljev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne.

»TRIBUNA« F. Batjeli, Ljubljana, Karlovska
Najnižje cene! cesta 4. Ceniki franko.

Prepričajte se in zadovoljni boste!

Kakor nova bo Vaša stara obleka ali plašč za malo denarja. To Vam nudi naša sprejemnica za barvanje in snajenje v krojačnici Prezelj, Vošnjakova ul. 4 (prejšnja cesta na Gor. kol.), ki prevzema za tovarno Wagner iz Radovljice. Vsa oblačila se Vam elegantno zlikajo in skrbno pošijejo. — Cene zmerne! 6857

K L A V I R J I

in planini, prvovrstnih svetovnih trvd, novi kakor tudi preigrani, po zelo zmernih cenah stalno v zalogi!

Oddajam tudi na ugodna mesečna odplačila. Vsa popravila in uglaševanje strokovnjaško.

M. ROPAS, CELJE.

Kamila je za dame, 6688

Kamila je za gospode,

Kamila je za otroke

Kamila ohranja in dela kožo zdravo, svežo in gladko.

Kamila zdravi lišaje, mozolje, maščobni ali pusti lesk, vnetja, žulje, ture, opekline, rane itd., itd.

Škatlica 10.— Din. Dobi se povsod!

Razpošilja: LEKARNA J. OBLAK
Št. Vid nad Ljubljano

Glavna zaloga za Ljubljano: »VENUS« (pred pošto)

PERJE

Kokoše, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čohano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.

Dobavljajo se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon šte. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

Zoper izpadanje las in prhljaj,

ne napravi mastnih las in ima prijeten duh. Priporočajo se za vodno in trajno ondulacijo.

Pétrole Hahn

Priporočajo ga mnogi zdravniki. Prodajajo ga vse trgovine te stroke. Zastopstvo: H. MAYER IN DRUG, Zagreb. 154

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., azuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezanje monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj. 129

NOVOST! NOVOST!

Patentirana lestva

z likalno pripravo — Zelo poceni — Cenik franko

TRIBUNA

F. B. L. Ljubljana

Karlovska cesta 4

Veselo v šolo
v novih čevljih

Vrsta 2402-00
Telovadne copate z krom-podplatom za telovadbo v šoli in »Sokolu«. Zenske Din. 35.—, moške Din. 39.—

29

15

Vrsta 45301-03
Lahka in poceni platnena obutev za šolo po lepem vremenu. Št. 27-34 Din. 19.—, 35-42 25.—

49

Vrsta 3222-02
Pol-čevlji z gumijastim podplatom, skozi leta priznan kot zelo dober in praktičen za otroke. Št. 34-38 Din. 69.—

49

Vrsta 5651-28
Pol-čevljiček za otroke do 4 leta, črne iz lake rujava iz boksa. Št. 27-33 Din. 69.—

59

Vrsta 3962-22
Visok čevljiček z rujava boksa za fante in deklice, pripraven za slabo vreme. Št. 34-38 Din. 69.—

69

Vrsta 6622-09
Močan čevlji z usnjanim podplatom najbolj pripraven za šolarčke. Isti za dijake od št. 34-38 Din. 89.—

79

Vrsta 4624-60
Dekliški pol-čevlji za vezat in močnega boksa ali laka pripraven za slabo vreme in izlete.

39

Vrsta 5460-00
Za Vaše otročičke udoben in lahek čevljiček v katerih se im bode nogica pravilno razvijala. Št. 24-26 Din. 49.—

25

Vrsta 45612-27
Zelo pripravna obutev za nemirne otroke iz močnega platna in gumijastim podplatom. Št. 35-38 Din. 29.—, moške Din. 39.—

45

Vrsta 3162-00
Močan čevlji z kravjag usnja z trpežnim gumijastim podplatom, zelo pripraven za šolarče. Št. 34-38 Din. 59.—

NOGAVICE ZA ŠOLO!

Dolge nogavice iz sukanca zelo močne, v črni, rujava in drap barvi po Din. 8.—, 10.— in 12.—

Drobniarija k čevljam; krpa 2.—, žlica za obuvati 3.—, kukica 1.—, krema v vseh barvah 4.—, kopita moška in ženska 5.—, lufa vložki otroški 3.—, ter ženski in moški 5.— dinarjev.

Rata

Delavska pekarna, Ljubljana
Zakupnik CVRTILA MIRKO

Priporočajo:
MLEČNO PECTIVO, SLASICE, VINSKE PRESTE, BELI DOMAČI KRUH, POLBELI DOMAČI KRUH.

Špecial rženi kruh!

6807

Telefon 2059

Premog
Karpopakete
drva in koks
nudi
POGAČNIK

Bohoričeva ulica 5

Kupujte najboljše in najcenejše
peči „Soko“

in prihranili boste na gorivu in materialu. Na tisoče prodanih, na tisoče zadovoljnih!

Dobiva se v vsaki trgovini z železnino.

Izdeluje:

VOJVODJANSKA

IVNICA, d. d., Novi Sad

Preden se odločite za nakup

parketnih deščic

oglejte si zalogo prvovrstnega materiala pri tvrdki

JOS. R. PUH

LJUBLJANA

Gradaška ul. št. 22. Telefon št. 25-13.

Zahtevajte cenik!

6715

OPOZORILO!

Ne zahtevajte »gume« temveč izrecno

»OLLA« TROPIC

da ne boste razočarani! Originalna samo v belem

»OLLA« KARTONU

Triletna trpežnost.

DELO ŽLEZ REGULIRA

ekstrakt »Kalefluid« iz življenjetvorne žleze zdrave in močne živali. »Kalefluid« jači ves organizem in uravnovešuje živčni sistem tako, da človek ponovno postane močan, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za obstanek. Vsem onim, ki se interesirajo za lečenje s »Kalefluidom«, pošljemo brezplačno podrobno literaturo. Pišite na: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. »Kalefluid« se prodaja po lekarnah in drogerijah. Reg. S. br. 10537/33

Kakšne blesteče, bele zobe imate!

V prav kratkem času boste videli, da daje KOLYNOS zoben tak blesek, kakršnega nikdar ne morete doseči z običajnimi pastami za zobe.

KOLYNOS se peni v vsaki razpoklini, ugonablja rumenkaste madeže in lise in nikdar ne kvari zobne sklenine.

Uporabite KOLYNOS takoj — 1 centimeter na suhi ščetki, dvakrat na dan in namah boste ugotovili rezultate: zobje so postali beli in zdravi, a dlesna rdeča kot roža. Kupite tubo KOLYNOSA še danes!

